

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Bakalářská práce

2021

Martina Robotková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

**Kauza Berdych v českém filmu: od reality a
novinových/TV zpráv k filmovému zpracování až po
filmové recenze**

Bakalářská práce

Autor práce: Martina Robotková

Studijní program: Mediální studia

Vedoucí práce: prof. MgA. David Jan Novotný

Rok obhajoby: 2021

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 16. července 2021

Martina Robotková

Bibliografický záznam

ROBOTKOVÁ, Martina. *Kauza Berdych v českém filmu: od reality a novinových/TV zpráv k filmovému zpracování až po filmové recenze*. Praha, 2021. 115 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce prof. MgA. David Jan Novotný.

Rozsah práce: 215 305 znaků včetně mezer

Anotace

Bakalářská práce s názvem „*Kauza Berdych v českém filmu: od reality a novinových/TV zpráv k filmovému zpracování až po filmové recenze*“ pojednává o organizované zločinecké skupině, která se na počátku 90. let zformovala okolo vyhadzovače z Discolandu Sylvie Davida Berdycha. Specifičnost kauzy Berdych spočívá v tom, že součástí zločinného spolčení byli i detektivové z *Odboru pro boj s organizovaným zločinem* (OBOZ), kteří kriminální činnost gangu v průběhu let kryli. Berdychův gang páchal únosy, krádeže a loupežná přepadení až do roku 2004, kdy se povedlo dvěma detektivům z OBOZu, Heleně Kahnové a Tomáši Gregorovi, gang rozkrýt. Práce se věnuje mediálnímu obrazu kauzy Berdych, k čemuž byly využity vybrané české zpravodajské weby a zpravodajské pořady. Na motivy Berdychova gangu byl později natočen jednak televizní seriál TV Nova *Expozitura*, jednak dokumentární film *Zákon Helena* dokumentaristky Petry Nesvačilové. Práce se zabývá specifiky televizního seriálu a dokumentárního filmu, analýzou zmíněných děl a recenzemi filmových kritiků a široké veřejnosti. Cílem práce bylo podat ucelený obraz o kauze Berdych, která se zapsala do našich dějin jako největší případ organizovaného zločinu napojený na policii.

Annotation

The bachelor's thesis entitled "*The Berdych case in Czech film: from reality and newspaper/TV news to film treatment, to film reviews*" deals with an organized criminal group that formed around David Berdych, the bouncer from Discoland Sylvia, in the early 1990s. The specificity of the Berdych's case lies in the fact that detectives from the Department for Combating Organized Crime (OBOZ) were part of the criminal gang and they were covering up the criminal activities of the gang over the years. The Berdych's gang committed kidnappings, thefts and robberies until 2004, when two detectives from OBOZ, Helena Kahnová and Tomáš Gregor, managed to uncover the gang. The thesis focuses on the media portrayal of the Berdych's case, using selected Czech news websites and news programmes. The Berdych's gang later inspired the TV Nova series *Expozitura* and the documentary film *Zákon Helena* by filmmaker Petra Nesvačilová. The thesis deals with the specifics of the TV series and the documentary film, analysis of these film works and reviews of film critics and the public. The aim of the work was to present a comprehensive picture of the Berdych's case, which has gone down in history as the biggest case of organised crime intertwined with the police in our history.

Klíčová slova

David Berdych, Berdychův gang, Helena Kahnová, kriminální kauza, gang, policie, organizovaný zločin, film, recenze

Keywords

David Berdych, Berdych's gang, Helena Kahnova, criminal case, gang, police, organized crime, film, film review

Title

The Berdych's Case in Czech Film: From Reality and Newspaper/TV News to Film and Film Reviews

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala prof. MgA. Davidu Janu Novotnému za jeho trpělivost, ochotný přístup a cenné rady. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a přátelům za jejich podporu v průběhu studia.

Obsah

ÚVOD	2
1 KAUZA BERDYCH	4
1.1 KRIMINÁLNÍ ČINNOST BERDYCHOVA GANGU	4
1.2 OSOBA DAVIDA BERDYCHA	10
1.3 DALŠÍ AKTÉŘI V KAUZE BERDYCH	13
1.4 PRŮBĚH VYŠETŘOVÁNÍ A ODSOUZENÍ ČLENŮ BERDYCHOVA GANGU	16
1.5 ORGANIZOVANÁ KRIMINALITA V ČESKÉ REPUBLICE	23
2 MEDIÁLNÍ OBRAZ KAUZY BERDYCH	26
2.1 ZPRÁVA A ZPRAVODAJSTVÍ	26
2.2 METODOLOGIE	27
2.3 MEDIÁLNÍ OBRAZ KAUZY BERDYCH NA VYBRANÝCH ZPRAVODAJSKÝCH WEBECH	29
2.3.1 Novinky.cz	29
2.3.2 iDNES.cz	33
2.3.3 Blesk.cz	39
2.4 MEDIÁLNÍ OBRAZ KAUZY BERDYCH V TELEVIZI	43
2.4.1 Česká televize – zpravodajský pořad <i>Události</i>	43
2.4.2 Na vlastní oči	45
2.5 SHRUTÍ	46
3 ZPRACOVÁNÍ KAUZY BERDYCH VE FILMU	48
3.1 PŘÍBĚH A JEHO ZÁKLADNÍ ČÁSTI	48
3.2 DRAMATURGIE	50
3.3 JAK VZNIKÁ SCÉNÁŘ	51
3.4 DOKUMENTÁRNÍ FILM	54
3.4.1 Analýza dokumentárního filmu <i>Zákon Helena</i>	57
3.5 TELEVIZNÍ SERIÁL	62
3.5.1 Analýza televizního seriálu <i>Expozitura</i>	64
4 RECENZE A KRITIKA	69
4.1 RECENZE A KRITIKA DOKUMENTÁRNÍHO FILMU <i>ZÁKON HELENA</i>	69
4.2 RECENZE A KRITIKA TELEVIZNÍHO SERIÁLU <i>EXPOZITURA</i>	72
ZÁVĚR	74
SUMMARY	76
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	78
TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	96
SEZNAM PŘÍLOH	98

ÚVOD

Tématem této bakalářské práce je kriminální kauza Berdychova gangu, který se zformoval počátkem 90. let okolo vyhazovače z Discolandu Sylvie Davida Berdycha. Gang čítal několik desítek členů a páchal na území ČR rozsáhlou kriminální činností zahrnující únosy, loupežná přepadení, krádeže i vraždy. Kriminální činností Berdychova gangu, jejím vyšetřováním *Odborem pro boj s organizovaným zločinem* (OBOZ) a odsouzením jeho členů včetně samotného Davida Berdycha se věnuji v první kapitole této práce. Součástí zločinného spolčení, které působilo na našem území od poloviny 90. let do roku 2004, byli mimo jiné i elitní detektivové právě z OBOZu. Ti nejen činnost gangu kryli, ale byli i jejími organizátory. V roce 2004 se podařilo dvěma policistům ze stejného útvaru, Heleně Kahnové a Tomáši Gregorovi, nekalé praktiky svých kolegů odhalit a celý gang rozkrýt. V této kapitole se také věnuji kauzám souvisejícím s kauzou Berdych, konkrétně kauze Berka a rozvadovskému kuplířskému gangu. Jako primární zdroj pro tuto kapitolu mi posloužila zejména publikace *Zločin jako profese* od investigativního novináře Janka Kroupy. Ten se svým kolegou Josefem Klímou některé kriminální případy spojené s Berdychovým gangem rozkrýl ve svých reportážích v pořadu *Na vlastní oči*. V závěru kapitoly jsou shrnuty hlavní rysy organizovaného zločinu.

Ve druhé kapitole práce se zabývám mediálním obrazem kauzy Berdych. V úvodu kapitoly nejprve popisují, jak se vlastně určitá událost stane zprávou. Na to navazují analýzy třech zpravodajských webů – *Novinky.cz*, *iDNES.cz* a *Blesk.cz*. Zpočátku měly být k analýze použity tištěné deníky, avšak kvůli koronavirové pandemii jsem se uchýlila k internetovým médiím. Kromě zpravodajských webů jsou součástí mediální reflexe televizní zprávy, a to konkrétně zpravodajská relace *Události České televize*. Důraz je kladen na to, jak referovala vybraná média o jednotlivých zločinech v průběhu let 2000-2004 a následně na období po roce 2004, kdy probíhal soudní proces se členy Berdychova gangu a vycházely tedy na povrch díky jejich výpovědím nové skutečnosti. Jednotlivé zprávy či články analyzuji především z hlediska četnosti, obsahové přesnosti, věcnosti a relevantnosti v daném období.

Ve třetí kapitole své práce se soustředím na filmová či seriálová díla, která vznikla v souvislosti s Berdychovým gangem. V první řadě se jedná o televizní seriál *Expozitura* z produkce televize Nova. Šestnáctidílný seriál, jehož režie se ujali Petr Kotek a Ivan Pokorný, se vysílal na podzim roku 2011. Druhým filmovým počinem je dokumentární film *Zákon Helena*, který natočila režisérka a herečka Petra Nesvačilová. Na počátku této

kapitoly je nejprve popsáno, jak vzniká příběh a filmový scénář a následně se téma přesune k charakteristice daných žánrů, tedy televizního seriálu a dokumentárního filmu. Jednotlivé charakteristiky jsou završeny analýzou odpovídajícího snímku, která shrnuje hlavní filmografické údaje a zaměřuje se především na naraci a interpretaci.

V poslední, čtvrté kapitole se věnuji recenzím a kritice snímků *Expozitura* a *Zákon Helena*. K tomu jsou využity recenze a články českých filmových kritiků.

Cílem bakalářské práce je shrnout hlavní poznatky o kauze Berdychova gangu, představit některé významné členy včetně hlavního aktéra Davida Berdycha a popsat propojení zločinné organizace s elitními detektivy z Odboru pro boj s organizovaným zločinem (OBOZ). Dále zjistit, jak referovala o kauze česká média, kolik prostoru danému tématu věnovala a zda informace, které podávala, byly relevantní. V neposlední řadě je snahou přiblížit teoretický rámec dvou žánrů – dokumentárního filmu a televizního seriálu, a na to pak navázat analýzou konkrétních snímků – dokumentem *Zákon Helena* a seriálem *Expozitura*. Bakalářská práce tak shrnuje největší případ organizovaného zločinu na našem území, který prorostl do státní správy.

1 KAUZA BERDYCH

1.1 Kriminální činnost Berdychova gangu

Ještě než se stal hlavou nejsilnějšího gangu v Čechách, pracoval David Berdych jako vyhazovač v Discolandu Sylvie v Praze a ve volnu dělal menší přepadení kamionů. Protože se v Discolandu dostával do kontaktu s pražským podsvětím, dělal na začátku 90. let informátora policistovi zvanému Krásný Harry či Harapát. Později ho od Harapáta jako informátora převzal elitní detektiv Odboru pro boj s organizovaným zločinem (OBOZ) Josef Opava.¹ Přibližně v polovině 90. let se Josef Opava a jeho kolega František Brázdil rozhodnou založit tajnou, soukromou organizaci postavenou mimo zákon tzv. Policii s.r.o. Do té patřili dle dostupných informací i další dva detektivové z OBOZu, Petr Koňářík a Jiří Žofčín. Jejich prvním úkolem bylo najít v podsvětí někoho, kdo pro ně bude dělat nejrůznější „práce“, oni budou brát podíl a na oplátku dotyčného krýt. Padne jméno David Berdych a vyvstává otázka, jak ho přesvědčit, aby spolupracoval. Podle investigativního novináře Janka Kroupy, který v televizním pořadu *Na vlastní oči* činnosti gangu rozkrýval a později o Berdychově gangu napsal knihu, dostal Berdych od Policie s.r.o. tip na únos údajně bohatého Jakuba Skláře zvaného Leona. Berdych Leona unesl, ale nakonec zjistil, že podnikatel peníze nemá. Policie s.r.o. následně dle Kroupy použila tuto situaci na Berdycha jako páku, a ten neměl na výběr nic jiného než spolupracovat s Policií s.r.o.²

Hlavní činností Berdychova gangu byly únosy a loupežná přepadení. Skoro vždy se opakoval stejný scénář – pozdě večer nebo v noci zazvonilo několik policistů v uniformách s odznaky, patřičnými dokumenty a zbraněmi u dveří bohatého podnikatele s tím, že mají povolení k prohlídce a zatčení. Nic netušící podnikatel je vpustil dovnitř, nato „policisté“ začali dům plenit, brát šperky, starožitnosti, cennosti. Následně podnikatele naložili do auta a odvezli někam na odlehlé místo, kde jej mučili a týrali, aby získali údaje k bankovním účtům či kódy k sejfům. Berdych se buď akcí přímo účastnil nebo je minimálně naplánoval a řídil.³ Tipy na přepadení Berdych dostával od Policie s.r.o. přes prostředníka, majitele automyčky *Car Wasch* Luděk Žaluda.⁴ Ten jim dodával i policejní

---

¹ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkoví--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 16–17.

² Ibid. s. 38.

³ Ibid. s. 39.

⁴ Ibid. s. 29.

výbavu, jako pouta, uniformy, odznaky, ale i neprůstřelné vesty.⁵ K loupežím jezdili bílým autem upraveným sprejem tak, aby vypadalo jako policejní, a vybaveným policejním skenerem, aby věděli, co se děje na frekvenci 158.⁶

Asi nejznámější případ spjatý s Berdychovým gangem se datuje k počátku listopadu 1996. Berdych a jeho kumpáni unesli šéfa karlínské firmy *Benet*, zlatníka Václava Tomana. Několik hodin ho mučili za účelem získání přístupových kódů k trezorům. Podle svědka na něj nakonec položili traverzy, přes které přejížděli autem. Tomanovu mrtvolu našel později rybář u Slapské přehradě.⁷ ⁸ Že příčinou smrti Tomana byl velký tlak na hrudník, který následně vedl k udušení, dokazovala i pitevní zpráva. Všem zúčastněným hrozil za zabití zlatníka doživotní trest, ale kvůli nedostatku důkazů na prokázání úmyslu žalobce obvinění z vraždy stáhnul.⁹

Dalším uneseným byl například Dian Ivanov, ředitel společnosti *OKZ Holding*. Několik hodin ho mučili a týrali elektrickým proudem, dokud jim nesdělil vstupní kódy a kombinace k trezorům společnosti.

„Byl jsem sražen na podlahu, dali mi kuklu a začali mě bít po celém těle. Na ruce mi nasadili pouta, přičemž jsem byl položen na břicho a ruce jsem měl svázaný dozadu. Dále mi vázali nohy páskou. ... Probíhalo to tak, že se na mě od příjezdu až do pěti hodin ráno následujícího dne střídalo několik osob, které mě tloukly do hlavy a do celého těla. ... Během těch útoků jsem na chvíli ztratil vědomí. Polili mě dvakrát studenou vodou.“, vypověděl Ivanov. Z trezorů následně vybrali přibližně dva miliony korun a citlivé dokumenty na přání Policie s.r.o.¹⁰

Další loupežné přepadení, v médiích označované jako „*loupež století*“, dle policie spáchali členové Berdychova gangu 16. září 2002. Obrněný vůz bezpečnostní firmy *Group 4 Securitas* převážející 154 milionů korun zastavili na Evropské třídě tři muži v policejních uniformách. Podle výpovědi vedoucího posádky vozidla umístili muži na auto výbušniny a

---

⁵ Ibid. s. 43.

⁶ Ibid. s. 48.

⁷ DRCHAL, Václav. Začal Berdychův „supersoud“ [online]. 2. 2. 2006 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/zacal-berdychuv-supersoud.A060202_101629_ln_domov_vvr

⁸ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 16-17.

⁹ TŘEČEK, Čeněk. Žalobce snal z Berdychova gangu obvinění z vraždy. iDNES.cz [online]. 12. 10. 2006 [cit. 2020-10-25]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/zalobce-snal-z-berdychova-gangu-obvineni-z-vrazdy.A061012_132336_krimi_cen

¹⁰ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 41-42.

hrozili jejich odpálením, pokud auto neotevrou. Po vystoupení z vozidla jim drželi u hlavy samopaly. Následně muži v uniformách odvezli dodávku k vodní nádrži Jiviny, kde peníze přeskládali do přistaveného auta, řidiče a vedoucího posádky zavřeli do zadní části dodávky a ujeli. Podle obžaloby čin spáchal Maroš Šulej a Tomáš Půta, oba spojovaní s Berdychovým gangem. S loupeží jim podle policie pomohl někdejší zaměstnanec G4S František Hajn a dispečer stejné firmy Antonín Saleta. Všichni čtyři muži po přepadení uprchli nebo se ještě před obviněním přestěhovali. O několik let později se je ale podařilo dopadnout – Šuleje a Půtu v Irsku, Hajna v Dominikánské republice a Saletu ve Venezuele. V první části procesu soud zprostil obvinění Maroše Šuleje pro nedostatek důkazů, ostatní muže odsoudil od 9 do 12 let. V roce 2013 ale Městský soud v Praze Půtu a Hajna ze stejného důvodu také osvobodil. Saleta se dočkal stejného verdiktu o rok později. Peníze se dosud nenašly.^{11 12}

Členové Policie s.r.o., kteří stále během těchto událostí pracovali u OBOZU, samozřejmě museli vykázat nějaké výsledky vyšetřování záhadných přepadení, rozhodli se tedy někoho „dopadnout“. Za obětího beránka byl vybrán gang bývalého vojáka a odstřelovače Jana Balušky. V září 2000 měl Baluška se svými kumpány přepadnout pobočku České spořitelny ve Všetatech. Berdych dal Baluškově tip na pobočku, řekl mu vhodný čas, kdy ji přepadnout a na akci mu navíc propůjčil svého kumpána Oldřicha Doležala, který jim obstaral vesty, slzné granáty, střelivo a přistavil jim auto s hlásičem polohy. Baluška vyjel do Všetat, kde už na něj čekali muži z Útvaru rychlého nasazení (URNA). Baluška s prostřelenou lebkou dostal trest 14 let odnětí svobody, který si odpykával ve valdickém vězení.¹³ Odbor pro boj s organizovaným zločinem byl za svoji práci opěvován, Josef Opava byl povýšen na majora a Petr Koňářík na poručíka. Josef Kutek, do té doby šéf OBOZU, byl poslán na policejní prezidium a novým šéfem se stal František Brázdil. Za svého zástupce si vybral dlouholetého kolegu Josefa Opavu.¹⁴

Cílem Berdychova gangu bylo stát se nejmocnějším gangem působícím v Praze. V průběhu let se jim povedlo likvidovat jeden gang po druhém, až nakonec zbyl poslední –

---

¹¹ KOTALÍK, Jakub, PÁNEK, Jiří a ČTK. Patnáct let od loupeže století: 154 milionů zmizelo, lupiči unikli. iDNES.cz [online]. 16. 9. 2017 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/vyroci-15-let-loupez-v-dejvicich.A170915_123518_krimi_jkk

¹² ČTK a BUREŠ, Vítězslav. Za loupež 154 milionů nikdo potrestán nebude. Definitivně. iDNES.cz [online]. 9. 10. 2014 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/praha/zpravy/loupez-stoleti-zustane-definitivne-nepotrestana.A141009_103154_praha-zpravy_bur

¹³ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkově. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 46-49.

¹⁴ Ibid. s. 53-54.

gang vedený Miroslavem Houdkem zvaným Kojakem. Vystala tedy otázka, jak se posledního škodného zbavit. Nájemný zabiják Robert Tempel zvaný Psychi sdělil později ve vězení Kroupovi, že za ním přijel Josef Opava a Jiří Žofčín s požadavkem, aby Kojaka zlikvidoval. Psychi si to ale nahrál na diktafon a následně Houdkovi přehrál. To později potvrdil Kroupovi i Miroslav Houdek ve vězení na Mírově.¹⁵ Podle Kroupy přišel Berdych za účelem odstranění Kojaka s plánem B – dal mu tip na přepadení obchodníka Josefa Beneše, který dle všeho měl mít u sebe ve Čkyni v Šumavském podhůří 10 milionů. Houdek se svými kumpány a policejním vybavením přepadli Beneše, ale našli pouze 2 miliony. Celé přepadení natáčel na kameru jeden z gangu – Marcel Mikyška. Ten pak Houdka zradil a nahrávku předal Berdychovi, který nemeškal a začal ho kazetou vydírat. Nabídnul mu kazetu a sto tisíc, když unese podnikatele Karla Volavku. Houdek nemá tedy na výběr nic jiného, než Berdychovi vyhovět a Volavku mu dovézt na odlehlé místo. Po několikahodinovém týrání bohatý podnikatel zajistil k vyzvednutí v bance čtrnáct a půl milionu korun. Pro peníze zamířil jeden z Berdychových kumpánů Ladislav Cyrus. Vyšetřování vedl OBOZ, konkrétně major Opava a poručík Koňářík. Petr Koňářík věděl, že Kojak musí být odstraněn, tudíž všechny důkazy musí svědčit proti němu. Od anonymního zasílatele navíc na OBOZ došla nahrávka přepadení ve Čkyni. Kojak a jeho kumpáni byli zatčeni a obviněni ze dvou loupežných přepadení. Miroslav Houdek byl odsouzen na 12 let odnětí svobody ve vězení na Mírově. Po několika letech se rozhodl Janka Kroupu kontaktovat a svědčit proti Policii s.r.o.¹⁶

Policie s.r.o. neovládala pouze Davida Berdycha a jeho gang působící v Praze, ale její dosah byl pravděpodobně mnohem širší. Dle Kroupy byla napojena i na konkursní mafii. To dle dostupných informací vypověděl policii i klíčový svědek v celé kauze, Mgr. Daniel Thonat.¹⁷

Podle Kroupy byl hlavou konkursní mafie v Čechách právník Igor Brdlík, se kterým spolupracoval ústecký soudce Jiří Berka, konkursní správce a Brdlíkův dlouholetý přítel z Litoměřic Daniel Thonat a vysokoškolský pedagog Vladislav Větrovec. Roli sehráli i někteří svědci Jehovovi, které mafie využívala jako tzv. *bílé koně*^{18,19} Konkursní

---

¹⁵ Ibid. s. 66-68.

¹⁶ Ibid. s. 68-78.

¹⁷ MF DNES. Kauza Berka: konkursní správce Thonat promluvil. iDNES.cz [online]. 13. 4. 2005 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/kauza-berka-konkurzni-spravce-thonat-promluvil.A050413_094420_ekonomika_ven

¹⁸ Tj. „osoba nastrčená k páčání trestné činnosti za účelem zakrytí skutečného pachatele“ viz. Wikislovník [online]. © 2004 [cit. 2020-11-27]. Dostupné z:

zločin byl vcelku prostý – někdo si buď objednal u Igora Brdlíka likvidaci nejmenovaného podniku nebo si mafie vyhlédla podnik sama. Následně skupila tolik pohledávek podniku, kolik bylo potřeba, aby se dostal na hranici bankrotu. Posléze konkursní soudce Berka poslal daný podnik do konkursu a za konkursního správce určil Daniela Thonata. Podnik se restrukturalizoval a majetek převedl jinam. Nakonec ten, co si likvidaci objednal, koupil daný podnik či jeho část za zlomkovou cenu a zbytek se rozprodal.^{20 21} Na vše dohlížel Národní bezpečnostní úřad, kde zasedal Brdlíkův kolega Vladislav Větrovec.²² Všichni zúčastnění si těmito praktikami připisovali na své účty miliony korun.

Osudnou se pro konkursní mafii stala kauza *Union banky* z března 2003. JUDr. Michal Paule v té době zastupující společnost *Česká revitalizační*, která měla nahradit předluženou *Union banku*, podal návrh na prohlášení konkursu. Zatímco *Union banka a.s.* měla sídlo v Ostravě, nastupující společnost *Česká revitalizační* se přesunula do Mostu. Návrh byl doplněn o plnou moc představenstva společnosti a zfalšovaný notářský zápis. Díky změně sídla společnosti rozhodoval o konkursu ústecký soudce Jiří Berka; konkursním správcem se stal Daniel Thonat. Postupy byly natolik nestandardní, že se o celou záležitost začala zajímat Česká národní banka a začala se prošetřovat korupce. Soudce Berka narychlo konkurs zrušil, ale policie už zahájila jeho stíhání. Než se společnost *UNION Group* stihla k celé záležitosti vyjádřit, předseda představenstva Giuseppe Rosseli byl unesen. Daniel Thonat později sdělil Kroupovi, že únos zosnoval Igor Brdlík s Josefem Opavou a celou akci zaštiťoval muž, který podle Kroupy ovládal Policii s.r.o. – František Mrázek.²³

Kauza Berka je propojena i s rozvadovským kuplířským gangem.²⁴ Jeho hlavou byl právě Igor Brdlík, který provozoval v Rozvadově několik nevěstinců. Rozvadovské domy lásky koupil od bratří Kirschnerů s vidinou, že zde vybuduje největší erotické centrum

---

https://cs.wiktionary.org/wiki/b%C3%AD%C3%BD_k%C5%AF%C5%88

¹⁹ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 110.

²⁰ Ibid. s. 58.

²¹ ČTK. Sedm let od obvinění: Soudce Berka dostal za kauzu konkurzní mafie 9 let. iHNed.cz [online]. 6. 4. 2010 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-42237550-sedm-let-od-obvineni-soudce-berka-dostal-za-kauzu-konkurzni-mafie-9-let>

²² KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 109.

²³ Ibid. s. 117-121.

²⁴ ROČEK, František. Kauza Berka a rozvadovské noční kluby souvisejí. Denik.cz [online]. 10. 6. 2009 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/kauza-berka-a-rozvadovske-nocni-kluby20090610.html

široko daleko, kde bude prát své peníze.²⁵ Oficiálním vlastníkem nevěstinců byla firma *Kopretina – zahradnické služby*, jejíž sídlo se nacházelo na stejné adrese jako byl *Sál království Svědků Jehovových*.²⁶ Bezpečnost v domech lásky zajišťovala bezpečnostní agentura vedená Brdlíkovým přítelem Ladislavem Baumrukem. Do Rozvadova jezdil údajně i Josef Opava a František Brázdil.²⁷ Policie provedla v rozvadovských nočních klubech od roku 2003 celkem tři zátahy a postupně pozatýkala členy kuplířského gangu.²⁸ V březnu 2005 vtrhl Útvar rychlého nasazení i do Brdlíkova domu.²⁹ V celé kauze bylo obviněno z kuplířství a zločinného spolčení celkem dvacet lidí, včetně Igora Brdlíka, Daniela Thonata a Ladislava Baumruka.³⁰ Dle obžaloby si skupina kuplířů prostitucí vydělala až 90 miliónů korun. Igor Brdlík byl pravomocně odsouzen plzeňským krajským soudem k 3,5 roku odnětí svobody a pokutě ve výši čtyř miliónů korun.³¹ Daniel Thonat vyvázl s tříletou podmínkou s odkladem na 5 let. Ladislav Baumruk si měl odsedět 3 roky.³²

---

²⁵ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 97-98.

²⁶ Ibid. s. 105.

²⁷ Ibid. s. 88-89.

²⁸ ZVOLÁNEK, Jan a ČTK. Policie udeřila na kuplíře z Rozvadova, zadržela deset lidí. iDNES.cz [online]. 16. 12. 2007 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/policie-uderila-na-kuplire-z-rozvadova-zadrzela-deset-lidi.A071216_132830_krimi_jan

²⁹ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 143.

³⁰ NEUVEDEN. Tachovský soud uzavřel rozsáhlý případ gangu kuplířů. ČT24 [online]. 20. 7. 2009 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1395869-tachovsky-soud-uzavrel-rozsahly-pripad-gangu-kupliru>

³¹ JEŽEK, Petr. Prokurátorovi vydělaly prostitutky miliony, za mříže jde na 3,5 roku. iDNES.cz [online]. 18. 12. 2013 [cit. 2020-12-31]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/vojensky-prokurator-byl-sefem-kupliru-v-rozvadove.A131218_160655_plzen-zpravy_jzk

³² ROČEK, František. Překvapení v kauze rozvadovských nevěstinců. Ustecky.denik.cz [online]. 21. 1. 2010 [cit. 2020-12-31]. Dostupné z: https://ustecky.denik.cz/zlociny-a-soudy/20100121_ro_rozvadovske_nevestince_brdlik.html

1.2 Osoba Davida Berdycha

David Berdych se narodil v Kobylisích v Praze.³³ Očima investigativního novináře Janka Kroupy „...*je to chlap, z něhož mohla jít hrůza. Býčí šije, mohutná kulatá ramena se svaly zalitými tukem, masivní paže a obří stehna, která by, obrazně řečeno, mohla vyprávět o těžkých dřepch s činkou v posilovně.*“³⁴ Berdychova dráha zločince začala v době, kdy pracoval jako vyhazovač v Discolandu Sylvie v Libni. Discoland Sylvie byl v 90. letech místem, kde se scházelo pražské podsvětí neboli galerka, ale i pražská smetánka. Právě tady se Berdychovi naskytla možnost vytvořit si svoji síť kontaktů. V té době občas udělal menší *El paso*³⁵ nebo vymáhal dluhy pro svého šéfa, vlastníka Discolandu Ivana Jonáka.³⁶ Od roku 1995 se jako hlava nejsilnějšího gangu v Česku podílel na loupežných přepadeních v policejních uniformách, únosech, mučení a vraždách několika podnikatelů.

Jonák shodou okolností také pracoval nějaký čas jako vyhazovač, ve Slovanském domě, a po listopadu 1989 se stal jedním z nejznámějších podnikatelů v Čechách. Milovník bílých obleků svým výstředním vystupováním a pochybným byznysem vzbuzoval spíše dojem „*mafiana*“.³⁷ V roce 1994 na něj byly spáchány v průběhu jednoho měsíce dva atentáty. Oba podle obžaloby měli zosnovat jeho společníci a kolegové, Helmut Huger, Karel Kučera a Jaromír Prokop. Za účelem získání Jonákova podílu v Discolandu mu nejprve umístili výbušninu na podvozek auta a poté ho střelili do hlavy. Oba útoky Jonák přežil.³⁸ Jejich vina se ale neprokázala a v roce 2009 je soud zprostil viny.³⁹ V roce 1994 si Jonák objednal vraždu své manželky Ludviky Jonákové a jejího milence. Jonáková se údajně chtěla nechat rozvést, a protože právě ona byla držitelkou licence na provoz Discolandu, hrozilo jeho zavření. Od roku 1996 byl Jonák držen ve vazbě a v roce 2002 odsouzen na 18 let odnětí svobody (včetně vazby). Z valdického vězení vyšel v dubnu 2014 a o dva roky později zemřel.⁴⁰

---

³³ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 15.

³⁴ Ibid. s. 27.

³⁵ Ve zločineckém slangu „*loupežné přepadení*“. Ibid. s. 15.

³⁶ Ibid. s. 15.

³⁷ Ivan Jonák. In: Vizitka [televizní pořad]. Česká televize, 1994. ČT2 5. 8. 1994. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/879394-vizitka/>

³⁸ NEUVEDEN. Soud otevřel kauzu pokusů o vraždu podnikatele Ivana Jonáka. Česká televize [online]. 9. 2. 2009 [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1421704-soud-otevrel-kauzu-pokusu-o-vrazdu-podnikatele-ivana-jonaka>

³⁹ ČTK a ŠTASTNÝ, Jiří. Soud osvobodil muže obžalované z pokusu zavraždit Ivana Jonáka. iDnes.cz [online]. 18. 6. 2009 [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/soud-osvobodil-muze-obzalovane-z-pokusu-zavrazdit-ivana-jonaka.A090618_160952_krimi_js

⁴⁰ ČT24 a ČTK. Zemřel Ivan Jonák, na svobodě strávil dva roky. Česká televize [online]. 24. 2. 2016 [cit.

Ivan Jonák sehrál v kauze Berdych důležitou roli. Právě v Discolandu Sylvie se David Berdych se členy budoucího gangu počátkem 90. let seznámil a bez něj by tedy pravděpodobně nemohl vzniknout. Mimo jiné právě tady Berdycha vyhledal i mjr. Josef Opava, detektiv a zástupce šéfa Odboru boje s organizovaným zločinem (OBOZ).

Hlava Berdychova gangu byla zatčena, stejně jako většina jeho kompliců, po rozkrytí gangu v roce 2004. Podle slov kpt. Heleny Kahnové vzal zatčení sportovně. „*On je zrovna ten člověk, kterej prostě řekne, že to bere jako sportovec, že prostě dělá lumpárny, my jsme byli lepší, tak jsme ho porazili, odseděl si svoje a teďka prostě bude už žít jiný život, už se k tomu nechce vracet,*“ řekla policistka v rozhovoru pro Český rozhlas.⁴¹ David Berdych se rozhodl s policií spolupracovat a pomohl tak k rozkrytí zbytku gangu, včetně vysokých policejních činitelů, a jeho rozsáhlé kriminální činnosti. V té době k tomu ale při vyměřování trestu nemohlo být přihlédnuto, protože neexistoval tzv. institut spolupracujícího obviněného.⁴²

David Berdych byl pravomocně odsouzen celkem dvakrát. Odvolací senát pražského vrchního soudu mu nejprve v jedné z částí rozsáhlého soudního procesu, která se týkala vydírání podnikatele a přechovávání padělaných peněz, uložil trest ve výši 7 let odnětí svobody. Rozsudek byl v srpnu 2007 potvrzen Nejvyšším soudem.⁴³

V druhé, hlavní části procesu, se pak projednával nejzávažnější zločin z celé kauzy, a tím byl únos a zabití podnikatele Václava Tomana. V této věci došel žalobce k závěru, že navzdory faktu, že tělo Václava Tomana bylo nalezeno, neexistuje dostatek důkazů, aby mohlo být jednoznačně prokázáno, kdo podnikatele zabil a jak. Čin tedy překvalifikoval na loupež, která skončila smrtí, s maximální trestní sazbou ve výši 15 let odnětí svobody.⁴⁴ V červnu 2007 Vrchní soud v Praze potvrdil rozsudek Středočeského krajského soudu z října 2006 a Berdych byl za únos a smrt podnikatele Tomana a za další loupežná

2020-10-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1705390-zemrel-ivan-jonak-na-svobode-stravil-dva-roky>

⁴¹ ČESKÝ ROZHLAS. David Berdych vzal trest sportovně, říká kriminalistka, která ho dostala za mříže. In: Youtube [online]. 14. 12. 2016 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=MlmdHWNHq8>

⁴² KUBIŠTOVÁ, Pavle a TŘEČEK, Čeněk. Našel jste zahozené srdce, řekl soudce a po 11 letech pustil Berdycha. iDNES.cz [online]. 24. 6. 2015 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/berdych-zada-o-propusteni.A150623_171634_domaci_pku

⁴³ ČTK. Nejvyšší soud potvrdil Berdychův trest. Za padělky. Aktualne.cz [online]. 29. 8. 2007 [cit. 2020-10-25]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/nejvyssi-soud-potvrdil-berdychuv-trest-za-padelky/r~i:article:495421/>

⁴⁴ TŘEČEK, Čeněk. Žalobce sňal z Berdychova gangu obvinění z vraždy. iDNES.cz [online]. 12. 10. 2006 [cit. 2020-10-25]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/zalobce-snal-z-berdychova-gangu-obvineni-z-vrazdy.A061012_132336_krimi_cen

přepadení pravomocně odsouzen na dalších 9 let a 9 dní vězení.⁴⁵ Dovolání k Nejvyššímu soudu bylo zamítnuto.⁴⁶ Berdych čelil ještě několika dalším obviněním, přičemž v některých případech mu byla vina prokázána. V říjnu 2008 se ale Krajský soud v Praze rozhodl definitivně trestní stíhání Davida Berdycha zastavit s odůvodněním, že již u jiných soudů dostal dostatečně vysoký trest. V té době měl před sebou 15 let vězení.⁴⁷

V létě 2014 Berdych podal žádost o podmíněčné propuštění s tím, že si odseděl dvě třetiny trestu. Tuto žádost ale Obvodní soud pro Prahu 6 zamítl. Berdychův obhájce Jaroslav Otrman podal stížnost ohledně verdiktu k městskému soudu. Nelíbilo se mu, že soud nevzal v potaz Berdychovo vzorné chování ve vězení a záchranu života spoluvězně.⁴⁸ Městský soud vrátil věc k doplnění dokazování a necelý rok později Obvodní soud pro Prahu 6 rozhodl o jeho podmíněčném propuštění s tím, že je napraven. Berdychovi bylo přičteno k dobru zhruba sto pochval z vězení a příznivé znalecké posudky z oboru psychologie a psychiatrie.⁴⁹ Soudní znalec MUDr. Petr Kubej uvedl, že *výkon trestu odnětí svobody měl pozitivní vliv, a že jeho osobnost není uspořádána poruchově a jeho rozumové schopnosti jsou rozvinuté.*⁵⁰ Soud uložil Berdychovi sedmiletou zkušební lhůtu a dohled probačního úředníka, kterému se musí pravidelně hlásit. Z ruzyňského vězení David Berdych vyšel 24. června 2015.⁵¹

---

⁴⁵ TÁBORSKÁ, Marika a OTTO, Pavel. V procesu s tzv. Berdychovým gangem padly první definitivní tresty. iROZHLAS.cz [online]. 14. 6. 2007 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/v-procesu-s-tzv-berdychovym-gangem-padly-prvni-definitivni-tresty_200706141822_mtaborska

⁴⁶ ČTK. Berdych neuspěl. Nejvyšší soud odmítl jeho dovolání, stejně i dalších členů gangu. iHNed.cz [online]. 7. 8. 2009 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-38004830-berdych-neuspel-nejvyssi-soud-odmitl-jeho-dovolani-stejne-i-dalsich-clenu-gangu>

⁴⁷ NEUVEDEN. Soud definitivně zastavil stíhání Berdychova gangu v jedné z kauz. Česká televize [online]. 17. 9. 2008 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1441262-soud-definitivne-zastavil-stihani-berdychova-gangu-v-jedne-z-kauz>

⁴⁸ NEUVEDEN. Berdychově žádosti soud nevyhověl, za mřížemi zůstává. Česká televize [online]. 29. 7. 2014 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1024024-berdychove-zadosti-soud-nehovet-za-mrizemi-zustava>

⁴⁹ NEUVEDEN. Soud propustil z vězení hlavu loupežného gangu Berdycha. Česká televize [online]. 24. 6. 2015 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1539298-soud-propustil-z-vezeni-hlavu-loupezneho-gangu-berdycha>

⁵⁰ POKORNÝ, Jakub. Soud nepustil Berdycha z vězení. Neuvěřil, že povede řádný život. iDNES.cz [online]. 29. 6. 2014 [cit. 2020-10-30]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/soud-rozhoduje-o-propusteni-davida-berdycha-z-vezeni.A140729_090629_krimi_jp

⁵¹ NEUVEDEN. Soud propustil z vězení hlavu loupežného gangu Berdycha. Česká televize [online]. 24. 6. 2015 [cit. 2020-10-30]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1539298-soud-propustil-z-vezeni-hlavu-loupezneho-gangu-berdycha>

1.3 Další aktéři v kauze Berdych

Berdychův gang čítal několik desítek lidí a do dnešní doby se nepodařilo odhalit všechny aktéry. Na jedné straně stála tajná organizace elitních detektivů z *Odboru pro boj s organizovaným zločinem* (OBOZ) Policie s.r.o. Dle dostupných informací ji založili detektivové Josef Opava a František Brázdil. Opava sloužil s Brázdilem od roku 1989, mimo jiné zatýkali v roce 1994 Jiřího Kajínka.⁵² K Policii s.r.o. dle všeho patřili ještě dva detektivové z OBOZu – motokrosový jezdec z Ostravy Petr Koňarík a karatista a mezinárodní rozhodčí Jiří Žofčín. Na pražské Inspekci ministra vnitra Policii s.r.o. pomáhal podplukovník Miroslav Milec, bývalý spolužák Josefa Opavy.⁵³

Spojku mezi Policií s.r.o. a Davidem Berdychem dělal podnikatel, majitel automyčky Luděk Žalud starší. V podsvětí si vysloužil přezdívku *Ministr*. Berdych se s ním údajně seznámil přes jeho syna Žaluda mladšího, který pravidelně navštěvoval Discoland Sylvie.⁵⁴ Po roce 2000 organizoval necelou desítku akcí gangu.

Mezi nejaktivnější členy Berdychova gangu patřil například v podsvětí obávaný zločinec Oldřich Doležal⁵⁵, bývalý dopravní policista Jiří Železný, mučitel Gelal Aboud, hlava slovenského podsvětí Maroš Šulej, Marcel Mykiška, Šulejův přítel Tomáš Půta nebo Jan Zelený, který se účastnil jedenácti únosů a loupežných přepadení. S více než pěti loupežnými přepadeními a únosy pomohl gangu Josef Kunstat a Michal Pineker.

Dle obžaloby byl v letech 1995–1996 vůdčí osobností gangu tábořský rodák Jaromír Prokop. Prokop pracoval po roce 1989 jako provozní v Discolandu Sylvie. Z výpovědí jeho kompliců vyplynulo, že plánoval a účastnil se nespočtu akcí gangu, včetně únosu zlatníka Tomana.⁵⁶ Mezi nejbližší Prokopovi komplice patřil Michal Puchar a Josef Korbela. Za brutálního označila policie člena gangu Radka Trumpeše, který se účastnil dvanácti loupežných přepadení a únosů. Korbela a Trumpeš se podíleli i na únosu zlatníka Tomana. Několik dalších členů gangu mělo na starosti například zajišťování potřebných prostor, dělalo řidiče nebo byli tipaři, tzn. poskytovali gangu potřebné

---

⁵² KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 17-19.

⁵³ Ibid. s. 10-12.

⁵⁴ Ibid. s. 29.

⁵⁵ Ibid. s. 28.

⁵⁶ POKORNÝ, Jakub. Plánovač Berdychova gangu už tři roky uniká policii. iDNES.cz [online]. 23. 6. 2007 [cit. 2020-12-31]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/planovac-berdychova-gangu-uz-tri-roky-unika-policii.A070622_220935_krimi_mia

informace k přepadení či únosu. Jeden z tipařů byl například Ivan Kopta, který gangu poskytl informace potřebné k přepadení hobby marketu OBI v roce 2005.^{57 58}

V kauze zmanipulovaných konkursů, která s kauzou Berdych souvisela, figuroval mimo jiné ústecký soudce Jiří Berka, bývalý prorektor VŠE Karla Engliše a člen rozkladové komise Národního bezpečnostního úřadu Vladislav Větrovec, právník Daniel Thonat a bývalý vojenský prokurátor Igor Brdlík. Brdlík a Thonat byli blízcí přátelé z Litoměřic a svědci Jehovovi.⁵⁹ Jejich spolupráce začala v době, kdy založili Českou národní investiční společnost Litoměřice, jejíž akcie po roku 1989 lidé skupovali. Dividenda akcionářům ale nevypláceli a vydělali si tak přes 2 miliardy korun.⁶⁰ Všichni zmínění patřili mezi členy tzv. konkursní mafie. V kauze Berka byl obviněn soudce Jiří Berka, Daniel Thonat, Vladislav Větrovec, soudní znalec Martin Jurenka, zástupce konkursního správce Petr Tuhý, Lubor Kindl a několik dalších osob za celkem deset zmanipulovaných konkursů. Ačkoli dle informací Kroupy byl hlavním článkem konkursní mafie Igor Brdlík, nikdy nebyl dle dostupných informací v případě kauza Berka obviněn. První rozsudky padly v dubnu 2010 – hlavní aktér Berka, Thonat a Větrovec byli nepravomocně odsouzeni k 9 letům odnětí svobody. Tuhý, Jurenka, Kindl si měli odsedět v rozmezí 6,5 až 8 let. V květnu 2012 odvolací soud vrátil věc k dalšímu projednání. V lednu 2013 soud na základě novoroční amnestie Václava Klause stíhání Berky zastavil, avšak na jaře soud rozhodl, že pro Berku, Thonata a Kindla amnestie platí pouze částečně a budou nadále v některých případech zmanipulovaných konkurzů stíháni. V listopadu 2018 olomoucký trestní soud rozhodl o snížení Berkova trestu na 7 let vězení, dalším šesti obžalovaným udělil tresty od 6 měsíců do 2,5 roku.⁶¹

Významnou figurou v kauze Berdych byl český podnikatel František Mrázek. Bývalý vekslák se styky jak podsvětí, tak ve vyšší společnosti byl klientem Josefa Opavy. Kupoval od něj starožitnosti a cennosti získané v loupežných přepadeních. Se svým obchodním partnerem Tomášem Pitrem založil společnost *Severočeské tukové závody*. Dle

---

⁵⁷ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi---. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 10-12.

⁵⁸ TREČEK, Čeněk. SPECIÁL: Kdo je kdo v kauze Berdych. IDNES.cz [online]. 15. 1. 2007 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/special-kdo-je-kdo-v-kauze-berdych.A070115_121656_prilohy_cen

⁵⁹ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi---. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 10-12.

⁶⁰ Ibid. s. 33-34.

⁶¹ ČT24. Stát musí bývalému soudci Berkovi vyplatit náhradu za zabraný a prodaný majetek [online]. 25. 7. 2020 [cit. 2020-12-21]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3148170-stat-musi-byvalemu-soudci-berkovi-vyplatit-nahradu-za-zabrany-a-prodany-majetek>

informací Janka Kroupy za ním přišel Igor Brdlík a Vladislav Větrovec a nabídli mu záchranu jeho podniku před konkursem, do kterého je údajně chtěl zatlačit podnikatel Andrej Babiš, když jim bude každý měsíc vyplácet půl milionu. Tak začala spolupráce mezi Mrázkem a konkursní mafií, příkladem je kauza Union banky.⁶² Mrázek pomohl novináři Kroupovi rozkrýt některé aktéry v kauze Berdych.⁶³ Dle Kroupy to byl právě František Mrázek, kdo stál v pozadí a ovládal Policii s.r.o. Dne 25. ledna 2006 byl Mrázek před svou firmou zastřelen.⁶⁴

---

⁶² KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 113-114.

⁶³ Ibid. 154-155.

⁶⁴ MF DNES a iDNES.cz. Útočník zastřelil Pitrova společníka Mrázka. iDNES.cz [online]. 25. 1. 2006 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/utocnik-zastrelil-pitrova-spolecnika-mrazka.A060125_225738_krimi_dp

1.4 Průběh vyšetřování a odsouzení členů Berdychova gangu

O rozkrytí Berdychova gangu se zasloužili dva policisté z Odboru boje s organizovaným zločinem (OBOZ) Helena Kahnová a Tomáš Gregor. Ruzyňský OBOZ vznikl za účelem potírání zločinu v pražské metropoli a patřila k němu policejní elita.⁶⁵ Kahnová nastoupila k OBOZu v roce 1993, zpočátku dělala volavku.⁶⁶ Poručík Tomáš Gregor se s Helenou znal od roku 1992, později se z nich stali milenci. Tehdejší šéf OBOZu Josef Kutek udělal z Gregora a Kahnové parťáky⁶⁷, společně sloužili v oddělení „násilí“, kde řešili loupeže, vydírání, prostituci a vraždy. Dostávali se k nim i nejrůznější přepadení kamionů a loupeže, často v policejních uniformách.⁶⁸

Díky ochraně Policie s.r.o. byli členové gangu dokonale kryti. Detektiv si totiž může na své informátory z podsvětí v policejní databázi nastavit skrytou blokadu. Policista pak díky tomu ví, kdo se případně o jeho člověka zajímal a jaké údaje si o něm hledal.⁶⁹

Kahnová a Gregor neměli o praktikách svých kolegů z OBOZu dlouhou dobu ani ponětí, postupně si ale začali všimnout, že není něco v pořádku.

„Začali jsme zajišťovat věci z loupeží kamionů. Dělala to odnož berdychovců. Najednou jsme zjistili, že v podsvětí přesně vědí, co jsme zabavili, kolik toho je a kde je to uloženo,“ sdělil Tomáš Gregor v rozhovoru pro iDNES. Helena Kahnová navázala: *„Nebo nás dost zarazilo, že po jednom únosu, u kterého jsme věděli, že to udělali berdychovci, naši kolegové zatkli úplně jiné lidi, kteří s tím neměli nic společného. Jistotu jsme ale získali ve chvíli, kdy nám jeden svědek vypovídal proti Davidu Berdychovi. Ten den večer po tom svědkovi střídali a pokusili se ho unést.“*⁷⁰

Další zlom dle informací Janka Kroupy nastal, když se Kahnová a Gregor vydali za kolegou Petrem Koňářikem pro fotografii pachatele, který v bance vyzvedl čtrnáct a půl milionu uneseného podnikatele Karla Volavky. Jejich informátor jim posléze sdělil, že na fotografii je Ladislav Cyrus, muž z okolí Davida Berdycha. Vystavala tedy otázka, proč

---

⁶⁵ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 30.

⁶⁶ Ibid. s. 19-21.

⁶⁷ Ibid. s. 31.

⁶⁸ Ibid. 54.

⁶⁹ Ibid. s. 64.

⁷⁰ KROUPA, Janek. Kahnová a Gregor. Detektivové, kteří rozbili Berdychův gang. iDNES.cz [online]. 10. 9. 2011 [cit. 2021-01-01]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/kahnova-a-gregor-detektivove-keri-rozbili-berdychuv-gang.A110908_1647969_domaci_hro

detektiv Koňářík, když případ Volavky vyšetřoval, takovouto skutečnost pominul.⁷¹ Nejednalo se o první ani poslední skutečnost, kterou detektivové spolčení s gangem dokázali zamést pod koberec. Například při jedné akci v Plzni, když si Berdychovci sehnali auto od muže, který se nakonec ukázal být policejní informátor, se Berdych se svými kumpány dostal na seznam hlavních podezřelých. Detektivové Opava a Koňářík se na policejním prezidiu zaručili, že s tím Berdych nemá nic společného.⁷² To slýchávali i Gregor s Kahnovou od svých nadřízených kdykoli začali Berdycha podezírat. Založili tedy svůj tajný spis s názvem *Krasy*.⁷³

„Jsou to kolegové, který mají naproti vám kancelář, všechno o sobě víte. To jsou zákeřný zbraně, co oni používají. Prostě házení klacků pod nohy, brali nám spis, koukali do všeho, co děláme,“ řekla Kahnová v podcastu České podsvětí na portálu Seznam Zprávy. Kahnové nabídli dokonce úplatek deset miliónů, aby přestala s kolegy slídit.⁷⁴

V květnu 2001 přišel od soudu příkaz k zadržení Davida Berdycha, měl se dostavit k výslechu v případě uneseného podnikatele. Berdych byl tehdy vzat do vyšetřovací vazby. Později Berdych řekl, že se chtěl v tu dobu ke všemu přiznat.⁷⁵ Zanedlouho byl propuštěn. Jan Zelený u soudu vypověděl, že ví od Berdychova otce, že za Berdychem tehdy přišli do vazby dva policisté a přesvědčili ho, aby nevyprávěl, že by to s ním *nedopadlo dobře*.⁷⁶

Na Helenu Kahnovou a Tomáše Gregora se obrátil detektiv z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ) a nabídl jim, aby se přidali od ledna 2003 k novému týmu s názvem *Mari*, který se má zaměřit především na Maroše Šuleje. Oba detektivové byli přemístěni k ÚOOZ.⁷⁷

„Potom jsme se snažili utíkat k těm jiným útvarům, vyšetřovat to tam, a dělali jsme tady jakoby jinou práci, o který oni se mohli dozvědět, ale před nima ani slovo. ... Pak už se

---

⁷¹ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 84-86.

⁷² Ibid. s. 67.

⁷³ Ibid. s. 103.

⁷⁴ MACHAJ, Damian a KLÍMA, Josef. Epizoda sedmá: Ve službách policie. Jak dva detektivové rozbili Berdychův gang. In: České podsvětí [podcast]. Seznam Zprávy, 17. 8. 2020. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/epizoda-sedma-ve-sluzbach-policie-jak-dva-detektivove-rozbili-berdychuv-gang-115997>

⁷⁵ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 93-95.

⁷⁶ BLAŽEK, Pavel a PRAVO. Obžalovaný: Policista varoval Berdycha před zatčením. Novinky.cz [online]. 15. 2. 2006 [cit. 2021-01-01]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/obzalovany-policista-varoval-berdycha-pred-zatcenim-40113375>

⁷⁷ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 122-124.

založily ty týmy, kam už teda oni neměli tu možnost přístupu a tam už jsme to mohli dodělat,“ řekla Helena Kahnová v podcastu České podsvětí.⁷⁸

Na podzim roku 2003 jsou mjr. Josef Opava a pplk. František Brázdil postaveni mimo službu kvůli údajnému vynášení informací televizi *Nova*. Ve stejný čas požádají o odchod i por. Petr Koňářík, mjr. Jiří Žofčín a Brázdilův přítel Arnold Brabenec. Společně založili soukromou detektivní agenturu *BBOK*.⁷⁹ V té době se rozhodl vypovídat Miroslav Houdek o loupežných prepadeních a Berdychově zradě. Tým *Mari* byl rozpuštěn. I Berdychův gang se začíná tou dobou rozpadat – Maroš Šulej a Tomáš Půta utíkají do Irska, Gelal Aboud a další členové gangu už pracují bez Berdycha. Kahnová a Gregor se rozhodli spojit s jihočeskou kriminálkou.⁸⁰

Po rozkrytí gangu byli Helena Kahnová a Tomáš Gregor povýšeni na majory.⁸¹ Avšak po změně služebního zákona jim byla hodnost odebrána a byli degradováni na kapitány.⁸² OBOZ se změnil na Odbor odhalování závažné obecné kriminality (OOZOK).⁸³ O rozkrytí gangu se zasloužili i investigativní novináři Josef Klíma a Janek Kroupa. Některé praktiky gangu odkryli v reportážích v pořadu televize *Nova Na vlastní oči*. Kroupa natáčel například rozhovor s členy Policie s.r.o. těsně před jejich zatčením.⁸⁴ Získal klíčovou výpověď Miroslava Houdka ještě před tím, než se k ní dostala policie.⁸⁵ Také byl v kontaktu s Františkem Mrázkem, který mu dokonce slíbil, že mu sdělí informace o tom, kdo ovládá Policii s.r.o. V den rozhovoru byl Mrázek v Durychově ulici v Praze zastřelen.⁸⁶

První rozsáhlé zatčení členů Berdychova gangu proběhlo v rámci akce *Uniforma* v roce 2004. Policie zadržela hlavní členy gangu včetně Davida Berdycha nebo Jana Zeleného. Další fáze akce *Uniforma* se uskutečnila v lednu 2005, kdy policie zatkla další

---

⁷⁸ MACHAJ, Damian a KLÍMA, Josef. Epizoda sedmá: Ve službách policie. Jak dva detektivové rozbili Berdychův gang. In: České podsvětí [podcast]. Seznam Zprávy, 17. 8. 2020. <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/epizoda-sedma-ve-sluzbach-policie-jak-dva-detektivove-rozbili-berdychuv-gang-115997>

⁷⁹ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 125-127.

⁸⁰ Ibid. s. 130-133.

⁸¹ Ibid. s. 147.

⁸² KROUPA, Janek. Kahnová a Gregor. Detektivové, kteří rozbili Berdychův gang. iDNES.cz [online]. 10. 9. 2011 [cit. 2021-01-01]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/kahnova-a-gregor-detektivove-keri-rozbili-berdychuv-gang.A110908_1647969_domaci_hro

⁸³ KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. s. 147.

⁸⁴ Ibid. s. 135-138.

⁸⁵ Ibid. s. 130.

⁸⁶ Ibid. s. 155.

čtyři Berdychovce.⁸⁷ O rok později v lednu 2006 nejprve policie v rámci akce s názvem *Kami* provedla více než dvě desítky domovních prohlídek za účelem zajištění důkazů. Posléze zadržela dalších jedenáct údajných členů gangu.⁸⁸ Celkem bylo v kauze Berdych obžalováno nebo stíháno přes 50 lidí.⁸⁹ Pro velký počet obžalovaných byl soudní proces rozdělen na několik částí.

V první části procesu se projednávala kriminální činnost z druhé poloviny 90. let. Jednalo se především o vydírání podnikatelů a loupežná přepadení. Gang se měl obohatit o více než 25 miliónů korun. Proces zahrnoval i únos a smrt zlatníka Václava Tomana v roce 1996, nejzávažnější zločin z celé kauzy. Dle obžaloby v těchto letech gang ještě nespolupracoval s elitními detektivy, avšak informace o jejich napojení se objevují už v roce 1989.⁹⁰ Tuto skutečnost se ale nepodařilo prokázat. V této části procesu uložil Vrchní soud v Praze v červnu 2007 celkem jedenáct pravomocných trestů. Hlava gangu Berdych si měla odpykat 9 let a 9 dní, Jan Zelený zvaný Malej Honzík 11 let, Radek Trumpeš, který dle obžaloby shodil tělo zlatníka ze svahu u Slapské přehrady, 13 let. Odsouzen v této části procesu byl na 13,5 roku i uprchlý Jaromír Prokop, v té době v samostatném procesu souzený za dva pokusy o vraždu majitele Discolandu Sylvie Jonáka. Mimo jiné byl trest odnětí svobody uložen i Michalu Pucharovi a Ivanu Koptovi, a to ve výši 12,5 roku. Proti rozsudku podali odsouzení dovolání k Nejvyššímu soudu. V srpnu 2009 soud dovolání Berdycha, Prokopa, Puchara i Kopty odmítl.

Druhá část procesu již zahrnovala spolupráci Berdychova gangu s elitními detektivy z Odboru pro boj s organizovaným zločinem (OBOZ). Dle obžaloby se jednalo o kriminální činnost v letech 1999 až 2001, jež zahrnovala vydírání podnikatelů a přepadávání kamionů v policejních uniformách. Celkem byla prokázána vina devatenácti osob. Bývalým detektivům Josefu Opavovi a Petru Koňáříkovi pražský městský soud nejprve uložil trest ve výši 14 let a 12 let odnětí svobody.⁹¹ Dle obžaloby kryli loupežná

---

⁸⁷ NOVINKY a ČTK. Berdychův gang: další zatčení i zabavené zbraně. Novinky.cz [online]. 18. 1. 2005 [cit. 2021-01-01]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/berdychuv-gang-dalsi-zatceni-i-zabavene-zbrane-318445>

⁸⁸ iDNES.cz. Stovky policistů zatýkaly lidi z Berdychova gangu. iDNES.cz [online]. 28. 1. 2006 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/stovky-policistu-zatykaly-lidi-z-berdychova-gangu.A060128_121127_krimi_mhk

⁸⁹ ČTK. Další zatčení v kauze Berdychova gangu. Aktualne.cz [online]. 28. 1. 2006 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/dalsi-zatceni-v-kauze-berdychova-gangu/r~i:article:63129/>

⁹⁰ RED DOM. Padly první tresty pro Berdychův gang. Aktualne.cz [online]. 19. 10. 2006 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/padly-prvni-tresty-pro-berdychuv-gang/r~i:article:263929/>

⁹¹ ČTK. Berdych neuspěl. Nejvyšší soud odmítl jeho dovolání, stejně i dalších členů gangu. IHNED.cz

přepadení páchaná Berdychovým gangem a poskytovali jim informace. V prosinci 2007 však odvolací senát Vrchního soudu v Praze tresty snížil na 13 a 10 let odnětí svobody. Důvodem byla skutečnost, že Vrchní soud přihlédl k tomu, že se na loupežných přepadeních policisté fakticky nepodíleli, pouze na nich měli obecný podíl.⁹² Bývalý elitní detektiv a jeden z hlavních aktérů v celé kauze Josef Opava byl propuštěn v roce 2012, ve vězení téměř ohluchl.⁹³ Bývalý detektiv z OBOZu Jiří Žofčín obviněný z účasti na loupežném přepadení byl zproštěn obžaloby.⁹⁴ Stejného verdiktu se dočkal i bývalý šéf OBOZu František Brázdil. Ten byl obviněn ze zneužívání pravomoci veřejného činitele a neoprávněného nakládání s osobními údaji.⁹⁵

V poslední části procesu se projednávala trestní činnost z let 1999 až 2001. Jednalo se o deset skutků, a to především o další loupežná přepadení a silniční kontroly v policejních uniformách. Obviněno bylo pět mužů – David Berdych, Jan Zelený, Radek Trumpeš, Tomáš Půta a Maroš Šulej. Šulej a jeho přítel Půta byli v předchozích procesech stíháni jako uprchlí. Oba totiž utekli před začátkem soudu do Irska a kvůli problémům s eurozatykačem byli v Irsku zadrženi až v srpnu 2006. V dubnu 2007 irský soud rozhodl o jejich vydání k trestnímu stíhání do České republiky a o rok později byli oba muži přepraveni leteckou eskortou do Česka. Maroš Šulej byl obviněn z účasti na třech loupežných přepadeních a krádeži. Tomáš Půta z účasti na šesti loupežných přepadeních, porušování domovní svobody a krádeži. Půta byl v samostatném procesu mimo jiné souzen za zmizení a smrt podnikatele Václava Skaly z roku 2002.⁹⁶ V srpnu 2008 začal poslední část procesu projednávat Krajský soud v Praze. Tomáš Půta a Maroš Šulej se přiznali k přepadení nákladního vozu s cigaretami a k některým dalším skutkům, účast na

---

[online]. 7. 8. 2009 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-38004830-berdych-neuspel-nejvyssi-soud-odmitl-jeho-dovolani-stejne-i-dalsich-clenu-gangu>

⁹² PFEIFFEROVÁ, Věra a Pavel SCHRÖTTER. Soud vynesl konečný verdikt za spolčení detektivů s Berdychovým gangem. IROZHLAS.cz [online]. 13. 12. 2007 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/soud-vynesl-konecny-verdikt-za-spolceni-detektivu-s-berdychovym-gangem_200712131052_pschrotter

⁹³ POKORNÝ, Jakub. Poslední člen Berdychova gangu míří na svobodu. IDNES.cz [online]. 5. 3. 2014 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/berdych-zada-o-propusteni-z-vezeni.A140304_183724_krimi_jp

⁹⁴ LUSTIGOVÁ, Martina. Soud dal skupině z gangu kolem Berdycha tresty od osmi do 14 let. Český rozhlas: cesky.radio.cz [online]. 19. 10. 2006 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://cesky.radio.cz/soud-dal-skupine-z-gangu-kolem-berdycha-tresty-od-osmi-do-14-let-8483998>

⁹⁵ ČTK. Soud: Brázdil s osobními údaji nemanipuloval. Tyden.cz [online]. 2. 8. 2007 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/soud-brazdil-s-osobnimi-udaji-nemanipuloval_17931.html

⁹⁶ NEUVEDEN. Irský Nejvyšší soud potvrdil vydání členů Berdychova gangu do Česka. Česká televize [online]. 6. 5. 2008 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1455449-irsky-nejvyssi-soud-potvrdil-vydani-clenu-berdychova-gangu-do-ceska>

loupežných přepadeních popřeli. Šulej označil některé osoby spjaté s loupežnými přepadeními, včetně Davida Berdycha. Radek Trumpeš odmítl vypovídat.⁹⁷ Pravomocné tresty uložil pražský vrchní soud v červnu 2009. Davidu Berdychovi se trest nezvýšil, dle rozhodnutí soudu mu již ostatní soudy uložili dostatečně vysoký trest. Trumpešovi se trest zvýšil na 14 let odnětí svobody. Tomáš Půta a Maroš Šulej byli odsouzeni k 10 a 6 letům odnětí svobody.⁹⁸ Janu Zelenému byl v říjnu 2008 trest zatím nepravomocně navýšen pražským městským soudem na 13 let odnětí svobody. Bývalý dopravní policista s přezdívkou Malej Honzík byl významným členem Berdychova gangu od roku 1997. Byl obviněn z jedenácti loupežných přepadení, únosů, falešných domovních prohlídek a silničních kontrol. Malej Honzík se stal klíčovým svědkem v celé kauze, nejprve svědčil proti Josefu Opavovi, Petru Koňáříkovi a Žaludovi staršímu, avšak na krátký čas svoji výpověď změnil v jejich prospěch. Dle jeho slov byl během původní výpovědi pod vlivem Davida Berdycha, se kterým trávil nějaký čas v cele, a jeho výpověď byla tedy nepravdivá.⁹⁹ Posléze svoji novou výpověď odvolal s odůvodněním, že byl během ní pod vlivem drog. Navíc mu údajně někdo vyhrožoval, že se nedožije konce trestu a bál se o svůj život. V březnu 2009 našli Zeleného v jeho cele ve vězení v Jablonci nad Nisou mrtvého. Dle všeho se jednalo o sebevraždu.¹⁰⁰ V neprospěch policistů podal klíčové svědectví kromě Davida Berdycha a Jana Zeleného i Kojak, šéf konkurenčního gangu předhozený policistům.¹⁰¹

Berdychovci byli obviněni ještě z několika dalších trestních činů, například z dalších únosů podnikatelů, útoku na policejního informátora Luboše Sotonu, padělání, nedovoleného ozbrojování a jiné.¹⁰² V lednu 2010 pražský městský soud definitivně upustil

---

⁹⁷ NEUVEDEN. Berdychův gang u soudu: Půta i Šulej se přiznali. Česká televize [online]. 25. 8. 2008 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1444006-berdychuv-gang-u-soudu-puta-i-sulej-se-priznali>

⁹⁸ ČTK. Členové Berdychova gangu dostali 14, deset a šest let vězení. IHNED.cz [online]. 25. 6. 2009 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-37571620-clenove-berdychova-gangu-dostali-14-deset-a-sest-let-vezeni>

⁹⁹ PFEIFFEROVÁ, Věra a Milan KOPP. Soud odložil rozsudek nad členy Berdychova gangu. iROZHLAS.cz [online]. 16. 11. 2007 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/soud-odlozil-rozsudek-nad-cleny-berdychova-gangu_200711161427_mkopp

¹⁰⁰ KLIMENTOVÁ, Lenka. Člen Berdychova gangu se ve věznici oběsil. Denik.cz [online]. 11. 3. 2009 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/berdych_zeleny_obesil_se20090311.html

¹⁰¹ ČTK a IDNES.CZ. Berdychův gang ho zradil, teď svědčí proti němu. IDNES.cz [online]. 27. 4. 2006 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/berdychuv-gang-ho-zradil-ted-svedci-proti-nemu.A060426_150408_krimi_cen

¹⁰² NEUVEDEN. V kauze Berdych bylo již pravomocně potrestáno přes 30 lidí. Česká televize [online]. 25. 8. 2008 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/archiv/1443955-v-kauze-berdych-bylo-jiz-pravomocne-potrestano-pres-30-lidi>

od potrestání sedmi osob spjatých s kauzou Berdych s tím, že už mají dostatečně vysoké tresty. Kromě Berdycha se jednalo o Radka Trumpeše, Josefa Kunstata, Michala Pinekera, Jiřího Železného, Marcela Mikyšky a Luděk Žaluda staršího. Spojka mezi Policií s.r.o. a Berdychem Luděk Žalud starší byl odsouzen celkem k 14 letům odnětí svobody. Mikyška, Železný, Pineker a Kunstat si odseděli od 5,5 do 8 let.¹⁰³ Odsouzeni byli i členové gangu Oldřich Doležal a Gelal Aboud, a to na 11 let a 10 let.¹⁰⁴

Poslední člen Berdychova gangu Jaromír Prokop byl dopaden v dubnu 2020 ve Spojených státech amerických. Během prvního zatýkání v rámci akce *Uniforma* byl na dovolené, od té doby byl stíhán jako uprchlý.^{105 106} Ačkoli byla kauza Berdych uzavřena a několik desítek osob potrestáno, nelze konstatovat, že byli odkryti všichni ti, kdo se na trestné činnosti gangu podíleli.

---

¹⁰³ ČTK. Soud v kauze Berdychova gangu uznal vinu devíti lidí. Denik.cz [online]. 15. 1. 2010 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/soud-v-kauze-berdychova-20100115.html

¹⁰⁴ ČTK. Nejvyšší soud odmítl dovolání detektivů kryjících Berdychův gang. IDNES.cz [online]. 27. 10. 2009 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/nejvyssi-soud-odmitl-dovolani-detektivu-kryjicich-berdychuv-gang.A091027_155602_krimi_js

¹⁰⁵ ČTK. Policie dopadla v USA posledního člena Berdychova gangu, unikal 16 let. Aktualne.cz [online]. 30. 4. 2020 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/policie-vypatrala-posledniho-clena-berdychova-gangu-mel-na-s/r~f9c950a28ac311eaa25cac1f6b220ee8/>

¹⁰⁶ POKORNÝ, Jakub. Plánovač Berdychova gangu už tři roky uniká policii. IDNES.cz [online]. 23. 6. 2007 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/planovac-berdychova-gangu-uz-tri-roky-unika-policii.A070622_220935_krimi_mia

1.5 Organizovaná kriminalita v České republice

Organizovaná kriminalita je druh trestné činnosti páchané skupinou osob, mezi nimiž existuje určitá hierarchie. Trestní činnost je předem naplánována a páchána opakovaně a dlouhodobě. Jednotlivé kroky a operace (obstarávání informací, průzkum terénu, distribuce zboží, opatrování potřebných nástrojů atd.) jsou rozděleny mezi členy organizace. Tak se stává zločin „*dokonalým*“, neboť každý člen je na dílčí činnost expertem. Navíc díky dělbě činnosti je zločin méně nápadný a pro kriminalisty hůře spojitelný. Primárním účelem vzniku zločinecké skupiny je dosažení vysokého zisku.¹⁰⁷

Novotný rozlišuje dva typy aktivit zločineckých organizací. Prvním typem jsou bezprostřední ziskové aktivity zahrnující jednak majetkovou kriminalitu – krádeže, pašování, vykrádání obchodů a skladů a jiné. Dále hospodářskou kriminalitu, tedy pojišťovací a daňové podvody, zakládání fiktivních firem, padělání dokumentů, dokladů a další. A nakonec trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti. Sem lze zařadit obchod se ženami, prostituci, distribuci drog, obchod se zbraněmi, lidskými orgány a další.

Druhým typem jsou aktivity sloužící k zajištění bezpečnosti a beztrestnosti organizace a jejích členů. Tyto aktivity většinou zasahují do společenských, politických a ekonomických mechanismů. Jedná se například o korupci, diskreditaci, manipulaci s důkazy, ovlivňování svědků, organizování útěku z vězení atd.¹⁰⁸

V ČR se vyskytuje především hospodářská kriminalita (padělání, zkracování daní, obchod se zbraněmi), dále výroba a distribuce drog, krádeže aut a uměleckých předmětů, nelegální migrace, korupce, vyděračství, praní špinavých peněz, prostituce aj.¹⁰⁹

Ke vzniku a vývoji organizované kriminality v zemi přispívá mimo jiné rostoucí liberalizace společnosti, neomezený pohyb osob, rostoucí anonymita, rušení pohraničních kontrol, vytíženost orgánů trestního stíhání, vnitřní trh Evropského společenství umožňující nekontrolovatelné uzavírání obchodů a praní špinavých peněz, globalizace, rozvoj informačních technologií a další.¹¹⁰ Organizované skupiny využívají ke svému prospěchu globální problémy – například konzumní způsob života podporuje pašování a padělání zboží či prohlubující se propast mezi rozvinutými a zaostalými státy podporuje

¹⁰⁷ NOVOTNÝ, Oto a ZAPLETAL, Josef. Kriminologie. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. s. 304.

¹⁰⁸ Ibid. s. 304-305.

¹⁰⁹ NĚMEC, Miroslav. Organizovaný zločin: aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní. Praha: Naše vojsko, 1995. s. 37-38.

¹¹⁰ Ibid. s. 32.

nelegální obchod s lidmi.¹¹¹ Organizovaný zločin představuje jednu z největších bezpečnostních hrozeb. Svými praktikami narušuje politické a ekonomické systémy státu.

V Československu se začala novodobá forma organizovaného zločinu rozvíjet v 80. letech 20. století, kdy nastala éra tzv. *veksláků*. Příčinou byl nedostatek některých druhů zboží, především elektroniky, textilu a kosmetiky. Kriminální společenství zde ale neměla skupinový charakter a nevycházela z historických kriminálních tradic jako například italská *maffie* či japonská *jakuza*. Po listopadu 1989 přicházely do Československa zahraniční kriminální skupiny například z Albánie, Ruské federace nebo Ukrajiny.¹¹² V té době byl organizovaný zločin spojen s vývozem cigaret či alkoholu, obchodováním se zbraněmi a krácením spotřebních daní. Organizovaný zločin se rozvíjel díky nedostatečnému ohodnocení policie a armády, nevyhovující právní úpravě a celkové politické situaci. V 90. letech postupně docházelo k propojení tuzemských organizovaných zločineckých skupin s cizojazyčnými, zejména pokud se jednalo o obchod s drogami. Díky vstupu do Evropské unie po začátku tisíciletí došlo ke stabilizaci, což vedlo ke zvýšenému zájmu o podsvětí a zastavení několika organizovaných skupin.¹¹³

Nejviditelnějším typem zločineckých skupin nejen v ČR jsou tzv. predátorské skupiny, které parazitují na obyvatelstvu, soustředí se obvykle v jednom teritoriu a věnují se nejčastěji ilegálnímu podnikání, jako jsou loupeže, vyděračství, prostituce a lichva. Nezřídka pronikají do ekonomické a politické sféry. Skupiny tohoto typu vznikaly v 1. polovině 90. let. V rámci zločineckých skupin predátorského typu lze vymezit skupiny páchající nájemné vraždy – nejznámějším byl gang Raula Kohnera či orličtí vrazi. Dále rodinné klany jako byli například Pavlíčkovci, jejichž hlava rodiny byla napojena na královehradeckou policii. A v neposlední řadě jsou to kontaktní zločinecké skupiny soustředící se kolem jednoho jedince. Sem se řadí například Zádamského gang, kontaktní skupina Radovana Krejčíře či Berdychův gang.¹¹⁴

V ČR koordinuje politiku boje proti organizovanému zločinu Ministerstvo vnitra, které na mezinárodní úrovni spolupracuje s Organizací spojených národů, Radou Evropy a

---

¹¹¹ CEJP, Martin. Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010. s. 46.

¹¹² ŠMÍD, Tomáš a KUPKA, Petr. Český organizovaný zločin: od vyděračů ke korupčním sítím. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2011. s. 96–97.

¹¹³ Ibid. s. 101–104.

¹¹⁴ Ibid. s. 185–220.

Evropskou unií. Prevenci, odhalování a postihování organizovaného zločinu zajišťují specializované útvary Policie ČR a Celní správy.¹¹⁵

---

¹¹⁵ MVČR. Bezpečnostní hrozby: Organizovaný zločin [online]. 17. června 2019 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

2 MEDIÁLNÍ OBRAZ KAUZY BERDYCH

2.1 Zpráva a zpravodajství

„Zpravování o významných, zajímavých, překvapivých, úspěšných, tragických či jinak atraktivních událostech patří k nejstarším projevům společenského života.“¹¹⁶

Zpravodajství je specifickým typem novinářské práce. Ve společnosti zastává několik důležitých funkcí. Vedle funkce informační utváří společnou identitu, udržuje kontinuitu existence společnosti a vytváří společenský konsenzus. Také je významným socializačním činitelem – určuje, *„co je z hlediska sociálního systému normativně správné, co je porušením společenských norem a zároveň jaké sankce po případném porušení mohou následovat.“¹¹⁷*

Zda se určitá událost stane zprávou je ovlivňováno řadou faktorů. V potaz musí při výběru novinář brát určité normativní požadavky, nároky publika, povahu mediální instituce nebo například to, zda daná událost nese určité rysy neboli zpravodajské hodnoty. Zpravodajské hodnoty jsou *„vlastnosti, kterými musí událost disponovat, aby se mohla stát zprávou“¹¹⁸*.

V minulosti vymezily tyto vlastnosti nejprve Galtung a Rugeová. Podle nich je celkem dvanáct zpravodajských hodnot, a těmi jsou *frekvence, práh pozornosti, jednoznačnost, význam, souznění, překvapení, kontinuita, variace, vztah k elitním národům, vztah k elitním osobám, personalizace, negativita*.

Později Westerstahl a Johansson redukovali počet zpravodajských hodnot na pět – *důležitost, blízkost, dramatická, přístup, ideologie.¹¹⁹*

Podle Davida M. Whita rozhoduje o vpuštění informace do média tzv. gatekeeper (v přesném překladu hlídač brány).¹²⁰ O výběru nerozhoduje zpravidla jeden gatekeeper, nýbrž se jedná o skupinový proces několika gatekeeperů, mezi kterými často existuje určitá hierarchie.¹²¹

Gatekeeper podle Leona Sigala nejčastěji čerpá ze třech komunikačních kanálů – rutinní zahrnující oficiální jednání, soudy, volební výsledky, tiskové zprávy, projevy. Dále

¹¹⁶ TRAMPOTA, Tomáš. Zpravodajství. Praha: Portál, 2006. s. 9.

¹¹⁷ Ibid. s. 10.

¹¹⁸ Ibid. s. 26.

¹¹⁹ Ibid. s. 26.

¹²⁰ Ibid. s. 38.

¹²¹ Ibid. s. 46.

neformální – zákulisní jednání, úniky informací, rozhovory s reportéry, zprávy jiných zpravodajských kanálů. A v neposlední řadě jsou to kanály iniciované vycházející z vlastní činnosti reportéra.¹²²

Na publikum mohou pak zprávy působit dvojitým účinkem. V první řadě se jedná o účinky krátkodobé. Sem lze zařadit šíření informací a behaviorální účinky, jako je nákazový efekt nebo vyvolání paniky.¹²³

V druhé řadě jde o dlouhodobé účinky médií. Do této skupiny řadíme *agenda-setting* neboli schopnost médií nastolovat témata ve společnosti. Tím, že média vybírají a informují o některých tématech a jiná opomíjejí, určují, co budou konzumenti obsahů vnímat jako podstatné.¹²⁴

2.2 Metodologie

V této kapitole se budu snažit odpovědět na výzkumnou otázku „*Jak referovala česká média o kauze Berdych?*“. Mediální sdělení budu hodnotit z hlediska četnosti, pravidelnosti, obsahové přesnosti, věcnosti a relevantnosti v daném období.

K analýze bude využita metoda případové studie, „*kteřá se obvykle zaměřuje na sledování jednoho případu v jeho celistvosti.*“¹²⁵ Bude se jednat o jednopřípadovou studii, tedy o analýzu jednoho případu na zvolené téma. Případová studie odpovídá především na otázky „*Jak?*“ a „*Proč?*“. Jak píše Trampota, „*pro případovou studii je příznačné, že sběr dat probíhá pomocí kombinace většího počtu technik.*“¹²⁶ V tomto případě bude převažovat studium obsahovou analýzou.

Podle původních tezí této práce měly být k analýze použity tři tištěné deníky – Právo, Mladá Fronta DNES a Blesk, avšak kvůli nedostupnosti tištěných verzí v knihovně v důsledku pandemie koronaviru bude výzkumný vzorek zahrnovat zpravodajské weby Novinky.cz, iDNES.cz a Blesk.cz. Pokud jde o pokrytí kauzy v televizních zprávách, k analýze jsem vybrala zpravodajský pořad České televize Události. Zkoumaným materiálem budou zprávy, články, popř. televizní příspěvky, které vyšly v letech 2002 až 2020. Nejprve bude pozornost věnována období, kdy byla spáchána tzv. loupež století v září 2002. Následně se zaměřím na dobu po dopadení prvních členů Berdychova gangu a

¹²² Ibid. s. 84.

¹²³ Ibid. s. 110-111.

¹²⁴ Ibid. s. 112-113.

¹²⁵ TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. Metody výzkumu médií. Praha: Portál, 2010. s. 62.

¹²⁶ Ibid. s. 63.

období soudního procesu, tedy roky 2004-2008. Do zkoumání zahrnu i období let 2014-2015, kdy David Berdych usiloval o podmíněčné propuštění. Nakonec bude pozornost věnována období po dopadení posledního člena Berdychova gangu.

2.3 Mediální obraz kauzy Berdych na vybraných zpravodajských webech

2.3.1 *Novinky.cz*

Vzhledem k tomu, že zpravodajský portál *Novinky.cz* vznikl až na začátku roku 2003, o vraždě zlatníka Tomana, zmizení podnikatele Václava Skaly či dalších zločinech Berdychova gangu před rokem 2003 se zde čtenáři nedozví. Dne 4. ledna 2003 pouze vyšla zpráva oznamující, že „*Policie nenašla z ukradených 150 miliónů ani bankovku*“, kde web odkazuje na tzv. loupež století spojovanou s lidmi okolo Davida Berdycha, která byla spáchána v září 2002. Tři ozbrojení lupiči v policejních uniformách se tehdy v areálu banky *Citibank* zmocnili obrněného vozu se 154 milióny korun. Podle svědka položili na auto balíček s nápisem „*výbušnina*“, čehož se posádka převážející peníze zalekla. Podle police se jednalo o profesionální práci, lupiči po sobě zanechali minimum stop.¹²⁷

Den po útoku na záchranáře, 29. dubna 2003 vychází zpráva s titulkem „*Opilci zkopali posádku záchranky*“. V textu je popsáno, jak trojice opilých mužů havarovala. Po příjezdu sanitky lékař jednoho z pachatelů ošetřil a následně ho odvezl do nemocnice. Poté se dva ze tří mužů začali s posádkou záchranky prát a osočili je, že *chtěli nechat kamaráda zemřít*.¹²⁸

První zpráva týkající se výslovně Berdychova gangu na portálu *Novinky.cz* s titulkem „*Gang unášel a vydíral podnikatele*“ vyšla 9. února 2004. Pojednává o zatčení několika členů gangu a jejich stanutí před Městským soudem v Praze. Kromě Davida Berdycha a Jiřího Železného je zmíněno jméno lékaře Petera Moravčíka, který měl dle obžaloby poskytnout Berdychovi falešné alibi. Jména ostatních zatčených zpráva nezmiňuje. Ve zprávě je popsáno několik únosů podnikatelů.¹²⁹

Ke kauze se vrací web v září, kdy vychází na povrch další skutečnosti spjaté s Berdychovci. Například se začalo psát o tom, že by gang mohl mít něco společného s tzv. loupeží století. Mimoto je gang spojen s vraždou zlatníka Václava Tomana a únosem a zmizením podnikatele Václava Skaly.

---

¹²⁷ BLAŽEK, Pavel. *Policie nenašla z ukradených 150 miliónů ani bankovku*. *Novinky.cz* [online]. 4.1.2003 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/policie-nenasla-z-ukradenych-150-milionu-ani-bankovku-40121750>

¹²⁸ NOVINKY. *Opilci zkopali posádku záchranky*. *Novinky.cz* [online]. 29.3.2003 [cit. 2021-6-13]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/opilci-zkopali-posadku-zachranky-40080777>

¹²⁹ KADEŘÁVKOVÁ, Lenka. *Gang unášel a vydíral podnikatele*. *Novinky.cz* [online]. 9.2.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/gang-unasel-a-vydiral-podnikatele-281895>

Web *Novinky.cz* informuje o kauze soustavně celý podzim. V listopadu se objevuje zpráva s titulkem „*Únosy podnikatelů prý organizovaly elitní policisté*“ o výpovědích zadrženého Berdycha, Železného a Radka Trumpeše, ve kterých označili za hlavní organizátory zločinů elitní detektivy Josefa Opavu a Petra Koňáříka a podnikatele Ludřka Žaluda. Poprvé je tak Berdychův gang spojen s vysoce postavenými důstojníky z *Odboru pro boj s organizovaným zločinem* (dále jen OBOZ).¹³⁰

Nejprve se ve zprávách o skupině píše jako o gangu vyděračů, *jehož vedení je přičítáno Davidu Berdychovi*, později je gang označován jako *gang Davida Berdycha* nebo *gang v uniformách*. Postupně se pojmenování gangu v médiích ustálilo na označení *Berdychův gang*.

Na konci listopadu vychází zpráva s titulkem „*Obvinění gangsteři v policejních uniformách zpívají jako kanárci*“, kde se nachází výčet všech dosud obviněných a podezřelých. Zároveň znovu informuje o výsledcích jednotlivých obžalovaných, kteří se dle všeho *snaží ze všech sil svalit na druhé bestiální způsoby mučení*. Autor využívá dvou zdrojů – náměstka střeďočeského žalobce Petra Šnajdra a nejmenovaného advokáta.

„*Obvinění na výslechu zpívají jako kanárci. Člověk až žasne, co všechno na sebe říkají a jak vše svádějí jeden na druhého. Berdych a další obvinění dokonce chodí na výslech s předem připravenými napsanými poznámkami. Berdych jako spolupachatele uvádí pouze důstojníky ze zrušeného pražského Odboru pro boj s organizovaným zločinem (OBOZ). Jsou to stále stejná jména zveřejněná v médiích,*“ uvedl pro *Novinky.cz* jeden ze třiceti advokátů.¹³¹

Bestiální mučení ostravského podnikatele a jeho manželky popisuje v článku redaktor deníku *Právo* Pavel Blažek. Oběť vyličila, jak čtyři muži v policejních uniformách vtrhli do jeho domu, spoutali ho, zbili a pobodali. Následně začali mučit jeho manželku.

„*Před pěti lety mě unesli uniformovaní policisté a drželi v nějakém sklepě. Skrýš s penězi a přístup ke kontu jsem prozradil až ve chvíli, kdy mi vrazili do konečnicku elektrickou kulmu*

---

¹³⁰ NOVINKY, ČTK. Únosy podnikatelů prý organizovali elitní policisté. *Novinky.cz* [online]. 8.11.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/unosy-podnikatelu-pry-organizovali-elitni-policiste-310801>

¹³¹ BLAŽEK, Pavel. Obvinění gangsteři v policejních uniformách zpívají jako kanárci. *Novinky.cz* [online]. 25.11.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/obvineni-gangsteri-v-policejnich-uniformach-zpivaji-jako-kanarci-312650>

a dali ji do zásuvky. To nikdo nevydrží,“ vypověděla deníku Právo další oběť Berdychova gangu.¹³²

V polovině prosince již *Novinky.cz* informují o prvních trestech pro některé členy Berdychova gangu, a to v případě fyzického napadení podnikatele Františka Papaje.¹³³

Na začátku roku 2005 proběhla třetí fáze akce *Uniforma*, proto portál píše o dalších zatčených. Vzhledem k obšírnosti celé kauzy, počtu obviněných a délce vyšetřování se v první polovině roku 2005 střídají zprávy o dopadení některého z gangsterů či pokračování soudu. *Novinky.cz* ve zprávě či článku vždy nejprve uvádí stručně jádro sdělení a nakonec širší kontext.¹³⁴

V průběhu roku 2005 médium píše o nových skutečnostech, které se postupně díky výpovědím členů gangu a svědků dostávají na povrch. V červenci vychází článek s titulkem „*Berdych s pomocí policistů likvidoval konkurenční gangy*“ o přepadení pobočky České spořitelny ve Všetatech a likvidaci policejních informátorů, kterým byl i starožitník Skala. Skala zmizel v roce 2002, nikdy se nenašlo jeho tělo ani vražedná zbraň.¹³⁵

V první polovině roku 2006 je pozornost věnována především vraždě Václava Tomana. Nejvíce prostoru v médiu je dáno výpovědím Davida Berdycha. Ten mimo jiné u soudu vypověděl, že kriminalisté ze středočeské mordparty byli pachatelům v ten den, co byl Toman unesen, na stopě. Následně je dokonce vyslýchali, vše ale bylo později zameteno pod koberec.¹³⁶

Novinky.cz často spekulují o neobjasněných skutečnostech v kauze Berdych. Například, že gangu měli pomáhat vysoce postavení důstojníci z *Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu*, kteří dávali pokyny detektivům z OBOZU. V článku z 30. června

---

¹³² BLAŽEK, Pavel. Gang v uniformách policistů bestiálně mučil své oběti. *Novinky.cz* [online]. 7.11.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/gang-v-uniformach-policistu-bestialne-mucil-sve-obeti-310655>

¹³³ NOVINKY. Vyděrač Berdych dostal v první ze svých kauz 11 let. *Novinky.cz* [online]. 16.12.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/vyderac-berdych-dostal-v-prvni-ze-svych-kauz-11-let-315141>

¹³⁴ NOVINKY a ČTK. Berdychův gang: další zatčení i zabavené zbraně. *Novinky.cz* [online]. 16.1.2005 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/berdychuv-gang-dalsi-zatceni-i-zabavene-zbrane-318445>

¹³⁵ BLAŽEK, Pavel. Berdych s pomocí policistů likvidoval konkurenční gangy. *Novinky.cz* [online]. 12.7.2005 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/berdych-s-pomoci-policistu-likvidoval-konkurencni-gangy-40102812>

¹³⁶ BLAŽEK, Pavel. Kauza Berdych: Policie propásla horkou stopu. *Novinky.cz* [online]. 10.2.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/kauza-berdych-policie-propasla-horkou-stopu-40113125>

2006 je zmíněno, že by se mohlo jednat o muže jménem *Flynt*.¹³⁷ Další nejasností je dle redakce kromě jiného postup žalobce ve věci oloupení podnikatele *Mračka*, který zastavil trestní stíhání navzdory tomu, že v této věci vypovídal Miroslav Houdek alias *Kojak*.

„Zastavení trestního stíhání ve věci dvojnásobného násilného oloupení Mračka žalobce z okresního státního zastupitelství pro Prahu-východ odůvodnil velmi zajímavě. Stačilo, že Berdych kategoricky popřel svou účast na loupežích,“ píše autor článku.¹³⁸

V srpnu 2006 se pozornost deníku od soudu s již zatčenými členy *Berdychova* gangu obrací ke dvěma uprchlým *Berdychovcům* – *Maroši Šulejovi* a *Tomáši Půtovi*, kteří uprchli před zatčením do *Irska*. Dne 26. srpna 2006 vychází zpráva o jejich dopadení *irskou policií*.¹³⁹ V srpnu 2008 se objevuje článek s titulkem *„Člen Berdychova gangu Půta: Měl jsem telecí mozek, teď se chci přiznat“*. V něm *Tomáš Půta* poskytl deníku *Právo* rozhovor z *ruzyňské věznice* předtím, než začal soudní proces. Mluví o svém životě v *Irsku*, *Berdychovi* a vybraných trestních činech. Svůj podíl na některých krádežích a loupežných přepadeních přiznává, ale odmítá, že by se účastnil tzv. *loupeže století*.

„Tomu se musím smát. Kdybych tolik peněz sebral, tak přece nekopu krumpáčem a nehážu lopatou v Irsku, ale ohřívám se někde na sluníčku,“ reaguje na otázku redaktora *Půta*.¹⁴⁰

Jak vyplývá ze zprávy z listopadu 2011 *Půta* se na loupežném přepadení obrněného vozu banky *Citibank* podle policie podílel.¹⁴¹ O kauzu týkající se krádeže 154 milionů se médium znovu začalo zajímat po dopadení odsouzeného *Františka Hajna* v *Dominikánské republice* v roce 2012, který dle všeho měl s přepadením obrněného vozu gangu pomoci.¹⁴² Z toho důvodu vyšlo ještě několik krátkých zpráv o pokračování soudu.

---

¹³⁷ BLAŽEK, Pavel. *Berdychův gang odposlouchával policii*. Novinky.cz [online]. 30.6.2005 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/berdychuv-gang-odposlouchaval-policii-40102385>

¹³⁸ BLAŽEK, Pavel. *Advokáti obětí Berdychova gangu: Postup žalobce je neobvyklý*. Novinky.cz [online]. 15.10.2005 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/advokati-obeti-berdychova-gangu-postup-zalobce-je-neobvykly-40107279>

¹³⁹ NOVINKY a ČTK. *V Irsku zatkli dva členy Berdychova gangu*. Novinky.cz [online]. 28.5.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/v-irsku-zatkli-dva-cleny-berdychova-gangu-40127446>

¹⁴⁰ VACULÍK, Radim. *Člen Berdychova gangu Půta: Měl jsem telecí mozek, teď se chci přiznat*. Novinky.cz [online]. 23.8.2008 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/clen-berdychova-gangu-puta-mel-jsem-telecí-mozek-ted-se-chci-priznat-40205754>

¹⁴¹ VACULÍK, Radim a NOVINKY. *Policie: Za loupeži 153 miliónů Citibank stojí berdychovec Půta*. Novinky.cz [online]. 21.11.2008 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/policie-za-loupezi-153-milionu-citibank-stoji-berdychovec-puta-40213070>

¹⁴² NOVINKY a ČTK. *Hajna odsouzeného za loupeži 154 miliónů zatkli v Karibiku*. Novinky.cz [online]. 17.7.2012 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/hajna-odsouzeneho-za-loupezi-154-milionu-zatkli-v-karibiku-160832>

Ke kauze se web vrací v souvislosti s podmíněčným propuštěním Davida Berdycha. Nejprve se v červnu 2014 objevuje krátká zpráva „*Berdych požádal o propuštění, ve vězení na sobě prý pracoval a polepšil se*“. Dle textu ve stejnou dobu požádal o podmíněčné propuštění i Tomáš Půta.¹⁴³ O měsíc později Berdychova žádost o *druhou šanci vést normální život* byla zamítnuta. *Novinky.cz* uvádí stanoviska soudce Kryštofa Nového, státní zástupkyně Lucie Horákové, soudního znalce a Berdychova advokáta Jaroslava Otrmana.¹⁴⁴ O rok později 24. června 2015 deník informuje o Berdychově propuštění a shrnuje, o co se v kauze jednalo.¹⁴⁵

Nejnovější zpráva o Berdychově gangu z 28. května 2021 se týkala dopadení jeho posledního člena– Jaromíra Prokopa. Na 13,5 roku odsouzený Prokop se skrýval šestnáct let ve Spojených státech. Policie ČR tak dle všeho definitivně uzavřela celý případ. *Novinky.cz* přikládají i video a fotografie ze zatčení a převozu na Letiště Václava Havla.¹⁴⁶

2.3.2 iDNES.cz

Den po přepadení vozu převážejícího 150 miliónů v Evropské ulici, 17. září 2002, vychází na portálu iDNES.cz zpráva „*Lupiči mají rekordní lup: 150 milionů*“. Článek popisuje průběh přepadení tak, jak vypověděla posádka přepadeného vozu.

„Trojice převlečená do obleků zásahové jednotky přepadla pancéřový vůz s penězi ze Citibank v Evropské ulici v 9:28 poblíž bývalé budovy Koospolu, kde Citibank sídlí.“

Podle policie se jednalo o největší loupež v českých dějinách, v souvislosti s tím zpravodajský web iDNES přináší přehled všech loupeží od roku 1993, při kterých se odcizilo více než milion korun.¹⁴⁷

---

¹⁴³ ČTK a NOVINKY. Berdych požádal o propuštění, ve vězení na sobě prý pracoval a polepšil se. *Novinky.cz* [online]. 10.6.2014 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/berdych-pozadal-o-propusteni-ve-vezeni-na-sobe-pry-pracoval-a-polepsil-se-231485>

¹⁴⁴ NOVINKY. Soud zamítl žádost o propuštění Berdycha z vězení. *Novinky.cz* [online]. 29.7.2014 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/soud-zamitl-zadost-o-propusteni-berdycha-z-vezeni-236627>

¹⁴⁵ NOVINKY a PRÁVO. Soud propustil Davida Berdycha, šéfa proslulého gangu. *Novinky.cz* [online]. 24.6.2015 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/soud-propustil-davida-berdycha-sefa-prosluleho-gangu-308853>

¹⁴⁶ ČTK. Poslední člen Berdychova gangu je v rukou české policie. Skrýval se 16 let. *Novinky.cz* [online]. 28.5.2021 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/posledni-clen-berdychova-gangu-je-po-sestnacti-letech-v-rukou-ceske-policie-40361695>

¹⁴⁷ iDNES.cz. Lupiči mají rekordní lup: 150 miliónů. *IDNES.cz* [online]. 17.9.2002 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/lupici-maji-rekordni-lup-150-milionu.A020916_123756_praha_krimi_ton

Dne 29. dubna 2003 informuje iDNES.cz o útoku na záchranáře. Autor popisuje, jak tři třicátníci nejprve způsobili rozruch v restauraci Na Klondajku na Praze 5 - zničili dveře, napadli několik hostů a rozbili několik sklenic. Poté nasedli opilí do auta a nedaleko havarovali. Když přijeli lékaři záchranné služby, dva z pachatelů na ně začali křičet a následně jednoho z nich brutálně zmlátili. Pod kontrolu se situaci podařilo dostat až hasičům, kteří přijeli o několik minut později.¹⁴⁸

První zpráva týkající se jmenovitě Berdychova gangu se na zpravodajském portálu iDNES.cz objevila 9. února 2004. Zpráva s titulkem „*Před soudem stanul gang únosců*“ popisuje praktiky neurčité zločinecké skupiny, jejíž několik členů se ocitlo před Městským soudem v Praze.¹⁴⁹

Druhý článek z 9. září 2004 s titulkem „*Gang získal vydíráním 46 milionů*“ informuje o zatýkání v rámci akce *Uniforma*. Za organizátora je označen David Berdych. V článku je zmíněno, že gang spolupracoval s elitními policisty. Z textu vyplývá, že policisté gangu sloužili a nechali sebou manipulovat.

„*Případ pozatýkaného gangu vyděračů, kteří unášeli podnikatele a okrádali je o milionové sumy, ukázal na velmi závažný problém: občas se stane, že si spolu vymění role policista a informátor. ... Z nejnovější kauzy vyplynulo, že svými agenty se nechali zmanipulovat důstojníci elitního Odboru pro boj s organizovaným zločinem Petr Koňářík a Jiří Žofčín,*“ píše autor článku.¹⁵⁰ Avšak v případě Berdychova gangu rozkazy dávali právě policisté.

Tato zavádějící informace je uvedena na pravou míru ve zprávě 22. října 2004 „*Berdychovi policisté se účastnili únosů*“.¹⁵¹ O zatčení a souzení policejních důstojníků informuje médium během prosince, avšak prozatím v textech nefiguruje jméno Josefa Opavy, ačkoli v jiných médiích je jeho jméno zmiňováno už od listopadu.

---

¹⁴⁸ TOLAR, Ondřej. Opilci zaútočili na posádku sanitky. IDNES.cz [online]. 29.4.2003 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/opilci-zautocili-na-posadku-sanitky.A030429_092058_praha_ton

¹⁴⁹ ČTK a IDNES. Před soudem stanul gang únosců. IDNES.cz [online]. 9.2.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/pred-soudem-stanul-gang-unoscu.A040209_160735_krimi_mad

¹⁵⁰ POKORNÝ, Jakub, Jaroslav KMENTA a MF DNES. Gang získal vydíráním 46 milionů. IDNES.cz [online]. 9.9.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/gang-ziskal-vydiranim-46-milionu.A040908_221231_krimi_fri

¹⁵¹ MF DNES, Jaroslav. 'Berdychovi' policisté se účastnili únosů. IDNES.cz [online]. 22.10.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/berdychovi-policiste-se-ucastnili-unosu.A041021_215846_krimi_pol

V polovině prosince přichází první zpráva o nepravomocném odsouzení Davida Berdycha v kauze únosu podnikatele Papaje a za přechovávání padělaných peněz.¹⁵²

K tématu se pak web vrací až v únoru 2005, kdy informuje o zatčení nejmenovaného člena Berdychova gangu. Článek popisuje přepadení z července 1998, kterého se měl zatčený údajně účastnit. Poprvé jsou zmíněna jména všech elitních důstojníků spjatých s kauzou Berdych včetně Josefa Opavy.¹⁵³ Nejužívanějším citovaným zdrojem byla pro médium tehdejší mluvčí Policie ČR Blanka Kosinová.

V roce 2005 vychází na portálu *iDNES.cz* v porovnání s *Novinky.cz* zpráv a článků týkajících se kauzy Berdych pomálu. Nejčastěji iDNES píše o soudu týkajícího se případu napadení záchranáře v dubnu 2003, ve kterém figuroval mimo jiné Berdychovec Tomáš Půta.

V průběhu roku 2006 byl portál se zprávami týkajícími se kauzy Berdych štedřejší. Důvodem byl začátek nejrozsáhlejší části soudního procesu. Web *iDNES.cz* označil 1. února 2006 tento proces za „*jeden z největších procesů v dějinách samostatného Česka*“.¹⁵⁴ S tím souvisí i nárůst počtu krátkých zpráv oznamujících posun v soudním procesu.

Dne 13. června 2006 vychází rozhovor redaktora *iDNES* Jakuba Pokorného s Davidem Berdychem. Hlava gangu v něm přiznává, že sice měl výčitky svědomí, ale jeho slovy „*si vždycky vybrali jako oběť člověka, o kterém jsme si mysleli, že ty peníze stejně někde ukradl*“. Redakce poznamenala, že „*většina podnikatelů má trestní rejstřík čistý*“. Ačkoli je zločinné spolčení pojmenováno po něm, sám sebe za hlavu gangu nepovažuje.

„*Já se za organizátora nepovažuji, a rozhodně ne od doby, co nám dávali práci policisté. Ale my jsme nikdy neměli nějakého šéfa, vždycky jsme se demokraticky dohodli.*“ Uvádí, že

---

¹⁵² IDNES.CZ a ČTK. Údajný šéf gangu dostal 11 let za loupež. IDNES.cz [online]. 16.12.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/udajny-sef-gangu-dostal-11-let-za-loupez.A041216_144515_krimi_mad

¹⁵³ IDNES.CZ a ČTK. Další člen Berdychova gangu je v cele. IDNES.cz [online]. 15.2.2005 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/dalsi-clen-berdychova-gangu-je-v-cele.A050215_124354_krimi_ton

¹⁵⁴ MF DNES a IDNES.CZ. Začal proces roku, soud s Berdychem. IDNES.cz [online]. 1.2.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/zacal-proces-roku-soud-s-berdychem.A060201_082543_krimi_mr

ročně si přišel asi na milion korun, což je malá část toho, co doopravdy uloupili. Třetina lupy šla policistům, kteří je kryli.¹⁵⁵

Médiem nejsledovanějším případem byla bezpochyby tzv. loupež století. Prvním impulsem bylo zatčení Tomáše Půty a Maroše Šuleje v Irsku, o kterém deník informuje 26. srpna 2006.¹⁵⁶ Portál iDNES ve zprávě upozorňuje na chybu v zákoně, kvůli které nemohli být oba uprchlí vydáni do Česka dříve. Eurozatykač byl totiž schválen už v roce 2004, avšak chybu se novelou zákona o eurozatykači podařilo odstranit až o dva roky později.¹⁵⁷ V září 2006 se dostávají na povrch spekulace o tom, že by Půta a Šulej mohli mít něco s loupeží 154 milionů společného. Advokát Tomáše Půty toto obvinění razantně odmítl: „Půta a loupež století? Tohle jsem nikdy neslyšel,“ uvedl Otrman.¹⁵⁸

Před vydáním do Čech Půta poskytl MF DNES rozhovor. V článku „V irské vazbě je mi líp, tvrdí podezřelý z loupeže 150 milionů“ z 26. dubna 2008 popisuje Půta jeho zkušenost s vazbou v Irsku a vyjadřuje se i k napadení záchranáře či loupeži století.

„Po té naší bouračce jsem seděl v sanitě, když jsem slyšel, že Leon křičí, že ho bijou. Byl to můj kamarád, tak jsem vyskočil ze sanitky a běžel mu na pomoc. ... Málokdo však ví, že se nám při zásahu po naší bouračce ztratily věci. Mně zmizely peníze a Leonovi mobil. Chtěli jsme své věci zpátky, tak jsme se prali. Lituji toho, mrzí mě to. Svou roli tam sehrál alkohol, ale nechci se na to vymlouvat.“

Svoji vinu tedy Půta nepopírá, dle jeho slov je připraven nést následky činů, které spáchal.¹⁵⁹

V případě krádeže 154 milionů byli obviněni celkem čtyři lidé – Tomáš Půta, Maroš Šulej, dispečer bezpečnostní agentury Antonín Saleta a František Hajn. Deník informuje o začátku soudního procesu 1. března 2012, při té příležitosti celý incident

---

¹⁵⁵ POKORNÝ, Jakub. David Berdych: Třetinu lupy jsme dávali policistům. IDNES.cz [online]. 13.6.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/david-berdych-tretinu-lupu-jsme-davali-policistum.A060612_175255_krimi_ton

¹⁵⁶ VENTURA, Tomáš. Irská policie zatkla dva členy Berdychova gangu. IDNES.cz [online]. 26.8.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/irska-policie-zatkla-dva-cleny-berdychova-gangu.A060826_192409_krimi_ven

¹⁵⁷ IDNES.CZ. Irové mohou odsunout rozsudek nad Berdychovci. IDNES.cz [online]. 29.8.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/irove-mohou-odsunout-rozsudek-nad-berdychovci.A060829_105236_krimi_pei

¹⁵⁸ POKORNÝ, Jakub. Stopa české „loupeže století“ vede do Irska. IDNES.cz [online]. 21.9.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/stopa-ceske-loupeze-stoleti-vede-do-irska.A060920_232547_krimi_ad

¹⁵⁹ POKORNÝ, Jakub. V irské vazbě je mi líp, tvrdí podezřelý z loupeže 150 milionů. IDNES.cz [online]. 26.4.2008 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/v-irske-vazbe-je-mi-lip-tvrdi-podezrely-z-loupeze-150-milionu.A080425_214912_zahranicni_mia

v několika odstavcích připomíná.¹⁶⁰ Zpravodajský portál iDNES postupně informuje o verdiktech nad obviněnými muži. O definitivním konci soudního procesu se čtenáři dozvěděli 9. října 2014. Ve zprávě jsou shrnuty konečné verdikty nad obviněnými – všichni zproštěni viny pro nedostatek důkazů.¹⁶¹ Důkazem o vině obviněných měla být pachová stopa z místa činu. Tento důkaz však zpochybnil obhájce Půty Jaroslav Otrman.

„Co zlomilo soud v původním rozsudku, bylo to, že bylo zjištěno, že na místě činu byly pachové stopy šesti osob – to znamená nejen Půty a Hajna. A pak tam měly být stopy dalších osob, přitom do kabiny vstupovaly jen dvě osoby. Takže je jasné, že pachová stopa tam byla zanesena,“ uvedl pro iDNES.¹⁶²

Kolem loupeže století podle deníku neustále kolovalo několik nejasností. Mimo jiné, že se v den loupeže měnily nestandardně směny řidičů. Dle obžaloby se o to měl zasloužit právě Antonín Saleta. Web uvádí, že řidič přepadeného vozu vypověděl u soudu, že o změnu žádal on sám, ačkoli při první výpovědi tuto skutečnost neuvedl. Navíc takto velký obnos peněz měly dle stanov převážet dvě vozidla, ale v den loupeže jelo pouze jedno.¹⁶³

Při příležitosti patnáctého výročí od incidentu iDNES.cz vydává rozsáhlý článek *„Patnáct let od loupeže století: 154 milionů zmizelo, lupiči unikli“*. V textu je shrnuta celá kauza včetně soudního procesu.¹⁶⁴

Nejedná se o první shrnující článek, který iDNES vydal. Již 15. ledna 2007 si čtenáři mohli přečíst článek *„SPECIÁL: Kdo je kdo v kauze Berdych“* s medailonky 36

---

¹⁶⁰ ČTK. Deset let od loupeže 154 milionů začal soud s obviněnými Berdychovci. iDNES.cz [online]. 1.3.2010 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/deset-let-od-loupeze-154-milionu-zacal-soud-s-obvinenymi-berdychovci.A120301_145529_krimi_js

¹⁶¹ BUREŠ, Vítězslav. ČTK. Za loupež 154 milionů nikdo potrestán nebude. Definitivně. iDNES.cz [online]. 9.10.2014 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/praha/zpravy/loupez-stoleti-zustane-definitivne-nepotrestana.A141009_103154_praha-zpravy_bur

¹⁶² KLANG, Mikuláš. Půta a Hajn loupež století nespáchali, změnil soud názor. iDNES.cz [online]. 31.5.2013 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/loupez-stoleti-osvobozujici-rozsudek.A130531_120108_krimi_klm

¹⁶³ ČTK a iDNES.CZ. Půjčil jsem si, vysvětlil obžalovaný z loupeže století své zbohatnutí. iDNES.cz [online]. 21.10.2013 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/antonin-saleta-loupez-stoleti.A131021_165011_krimi_aha

¹⁶⁴ KOTALÍK, Jakub, PÁNEK, Jiří a ČTK. Patnáct let od loupeže století: 154 milionů zmizelo, lupiči unikli. iDNES.cz [online]. 16.9.2017 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/vyroci-15-let-loupez-v-dejvicich.A170915_123518_krimi_jkk

Berdychovců.¹⁶⁵ Jedná se o jeden z mála, ne-li jediný takto koncipovaný článek, kde čtenáři najdou jména gangsterů, která se jinde ve sledovaných médiích neobjevila.

Po delší pauze se web ke kauze vrací v březnu 2014, kdy konstatuje, že „*Poslední člen Berdychova gangu míří na svobodu*“. K závěru dochází poté, co advokát Jaroslav Otrman uvedl, že s Davidem Berdychem budou žádat o podmíněčné propuštění.¹⁶⁶ Tuto informaci uvedl portál ze všech analyzovaných zpravodajských webů jako první. Žádost byla podána k Obvodnímu soudu Prahy 6 v červenci, avšak o necelý měsíc později 29. července byla zamítnuta. V ten den vychází na webu iDNES hned dva texty – „*Soud nepustil Berdycha z vězení. Neuvěřil, že povede řádný život*“ a „*Propuštění z vězení závisí na posudku dozorců. Někdy stačí jen zaspát*“ se záznamy ze soudního procesu.

V prvním zmíněném autor konstatuje, že Obvodní soud pro Prahu 6 zamítl Berdychovu žádost o propuštění navzdory tomu, že měl přes kamaráda přislíbenou práci jako skladník, zaručila se za něj jeho přítelkyně Marie Královcová a ve věznici obdržel několik desítek pochval.

V textu se nachází i krátký rozhovor s Berdychovým advokátem Otrmanem. Ten rozhodnutí soudu komentuje: „*Dnes byl Berdych potrestán de facto podruhé. Soud vůbec nezohledňoval jeho dobré chování a záchranu života ve věznici. Zohlednil to, k čemu se přiznal. Proto jsme podali stížnost a doufám, že jí vyhoví Městský soud v Praze.*“¹⁶⁷

V druhém zmíněném iDNES oslovilo několik advokátů, aby okomentovali rozhodnutí soudu ve věci propuštění Davida Berdycha. Soudce Kryštof Nový zdůvodnil zamítnutí žádosti Berdycha tím, že *není zaručeno, že znovu nebude konat trestnou činnost*. To rozporuje právník Tomáš Sokol.

„*Obecně nelze při rozhodování o podmíněčném propuštění opomenout, jaký skutek byl spáchán. Ale myslím si, že to je spíše podružný faktor. Ten by mohl hrát roli v případech,*

---

¹⁶⁵ TŘEČEK, Čeněk. SPECIÁL: Kdo je kdo v kauze Berdych. IDNES.cz [online]. 15.1.2007 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/special-kdo-je-kdo-v-kauze-berdych.A070115_121656_prilohy_cen

¹⁶⁶ POKORNÝ, Jakub. Poslední člen Berdychova gangu míří na svobodu. IDNES.cz [online]. 5.3.2014 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/berdych-zada-o-propusteni-z-vezeni.A140304_183724_krimi_jp

¹⁶⁷ POKORNÝ, Jakub. Soud nepustil Berdycha z vězení. Neuvěřil, že povede řádný život. IDNES.cz [online]. 29.7.2014 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/soud-rozhoduje-o-propusteni-davida-berdycha-z-vezeni.A140729_090629_krimi_jp

*kdy by se objevila nějaká nejasnost. Jinými slovy, nebyl důvod se vracet zpátky k trestné činnosti nebo ji nějak rekapitulovat.*¹⁶⁸

O necelý rok později 24. června 2015 zpravodajský portál ve zprávě s titulkem „*Našel jste zahozené srdce, řekl soudce a po 11 letech pustil Berdycha*“ informuje o Berdychově propuštění.¹⁶⁹

Nejnovější zpráva se týkala dopadení údajně posledního člena Berdychova gangu Jaromíra Prokopa skrývajícího se v USA. Policie označila Prokopa za zvlášť nebezpečného zločince, stíhán byl mimo jiné za únos zlatníka Tomana, krádež několika desítek milionů a dva pokusy o vraždu Ivana Jonáka.

„Pátrání komplikovalo přitom to, že ani česká, ani americká policie nedisponovaly aktuálními fotografií, ani otisky prstů hledaného. Hledaný se při pohybu na veřejnosti snažil maskovat, mobilní telefony používal vždy jen několik málo dnů a poté je zahazoval a pořizoval si nové,“ píše zpravodajský web.¹⁷⁰

O jeho převezení do Česka informoval iDNES 28. května 2021. Podle informací deníku se jednalo o prvního Čecha, který se dostal do amerického *Most Wanted* programu.¹⁷¹

2.3.3 Blesk.cz

Portál Blesk.cz referuje o tzv. loupeži století hned tři dny po sobě. Hned den po loupeži, 17. září 2002, vydává článek „*Ukradli 100 miliónů korun!*“, kde popisuje průběh události. V závěru jmenuje pro představu čtenářů, *co lze koupit za 100 miliónů - 548 cest kolem světa, 100 vozů Škoda Superb, 240 kilo ryzího zlata, 773 nocí v hotelu Four Seasons, 16 dvoumístných letadel.*¹⁷² O den později upřesňuje, že dle policie nejednalo o 100, nýbrž o 150 miliónů korun. Zveřejňuje i na rozdíl od ostatních analyzovaných zpravodajských

---

¹⁶⁸ POKORNÝ, Jakub. Propuštění z vězení závisí na posudku dozorců. Někdy stačí jen zaspat. IDNES.cz [online]. 29.7.2014 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/pri-predcasnem-propousteni-zalezi-na-soudci-rikaji-advokati.A140729_172012_krimi_jp

¹⁶⁹ KUBIŠTOVÁ, Pavla. Našel jste zahozené srdce, řekl soudce a po 11 letech pustil Berdycha. IDNES.cz [online]. 24.6.2015 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/berdych-zada-o-propusteni.A150623_171634_domaci_pku

¹⁷⁰ VLACHOS, Rémy a REŽŇÁKOVÁ, Lada. V USA dopadli posledního z Berdychova gangu. Používal desítky falešných jmen. IDNES.cz [online]. 30.4.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/berdych-gang-posledni-clen-nedopadeny-seattle-usa.A200430_112022_domaci_remy

¹⁷¹ NOVOTNÁ, Karolína. Poslední člen Berdychova gangu je v Česku. Dopadli ho v USA před rokem. IDNES.cz [online]. 28.5.2021 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/berdychuv-gang-policie.A210528_180124_domaci_knn

¹⁷² NEUVEDEN. Ukradli 100 miliónů korun! Blesk.cz [online]. 17.9.2002 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/11536/ukradli-100-milionu-korun.html>

webů detailní popis pachatelů. Další den v článku „*Tito muži ukradli 150 miliónů*“ přikládá i nákres přibližné podoby pachatelů.¹⁷³

Blesk.cz informuje o soudním procesu s Berdychovým gangem ze všech deníků nejpozději, a to v den zatčení zástupce velitele pro vyšetřování Zdeňka Pichlíka a nejmenovaného vysoce postaveného policejního důstojníka z OBOZu 19. prosince 2004. Podle deníku je to „*neuvěřitelný skandál*“. Píše, že zatčení dvou vysoce postavených důstojníků může souviset s Berdychovým gangem, avšak jedná se pouze o spekulace.¹⁷⁴

Znovu píše web o Berdychovcích až v květnu 2006 v souvislosti s rozhodnutím soudu ve věci napadení posádky záchranného sboru v článku s titulkem „*Za napadení záchranáře podmínku*“. Blesk, jako jediný z analyzovaných deníků, uvádí jméno napadeného záchranáře, kterým byl dle všeho Zdeněk Šefrna.¹⁷⁵

Dne 5. října 2006 vychází krátká zpráva o tom, že šéf gangu zločinců Berdych byl v jedné z kauz pravomocně odsouzen na sedm let odnětí svobody.¹⁷⁶ Později v říjnu informuje o dalších rozsudcích pro gangstery okolo Davida Berdycha.¹⁷⁷

Stejně jako ostatní média i Blesk.cz 1. února 2006 píše o začátku soudního procesu s Berdychovým gangem¹⁷⁸ a následně v srpnu o zatčení Tomáše Půty a Maroše Šuleje v Irsku¹⁷⁹. V průběhu let informuje deník o rozsudcích nad členy gangu, avšak ne v takovém měřítku jako iDNES.cz či Novinky.cz.

V září 2010 vydává deník v souvislosti s obviněním Tomáše Půty a Maroše Šuleje delší shrnující článek o tzv. loupeži století. Blesk.cz mimo již známých fakt, o kterých psaly zbylé dva deníky, uvádí zavádějící informaci:

---

¹⁷³ NEUVEDEN. Tito muži ukradli 150 miliónů. Blesk.cz [online]. 19.9.2002 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/11583/tito-muzi-ukradli-150-milionu.html>

¹⁷⁴ SOBOTKOVÁ, Alena. Dva policejní šéfové zatčeni. Blesk.cz [online]. 19.12.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/28058/dva-policejni-sefove-zatceni.html>

¹⁷⁵ BLESK. Za napadení záchranáře podmínku. Blesk.cz [online]. 12.5.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/46694/za-napadeni-zachranare-podminku.html>

¹⁷⁶ HLUŠTÍK, David. Berdych si odsedí sedm let. Blesk.cz [online]. 5.10.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/54298/berdych-si-odsedi-sedm-let.html>

¹⁷⁷ ČERNOHORSKÝ, Jiří. Berdych jde do basy a směje se! Blesk.cz [online]. 19.10.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/55078/berdych-jde-do-basy-a-smeje-se.html>

¹⁷⁸ ČTK. Proces s gangem kolem Berdycha je ostře sledován. Blesk.cz [online]. 1.2.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/40875/proces-s-gangem-kolem-berdycha-je-ostre-sledovan.html>

¹⁷⁹ ČTK. Irové zatkli dva údajné "berdychovce." Blesk.cz [online]. 26.8.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/radce-penize/52426/irove-zatkli-dva-udajne-berdychovce.html>

„Z ukradených milionů ale už prý nic nezbylo! Pachatelé je utratili za luxusní auta, nemovitosti a exotické dovolené.“

Ačkoli se ukradených 154 milionů nikdy nenašlo, nebylo ani dokázáno, že by je pachatelé utratili za *luxusní auta, nemovitosti či exotické dovolené*.¹⁸⁰

Stejně jako Novinky.cz a iDNES.cz informuje web Blesk.cz o podmíněčném propuštění Davida Berdycha v roce 2015, s novými informacemi nepřichází. O rok později vychází 28. a 29. září dva články věnující se právě hlavě gangu.

První s titulkem *„Vůdce nejznámějšího gangu v Česku promluvil o kariéře zločince: K únosům se musíte propracovat“* shrnuje rozhovor, který Berdych poskytl pro Český rozhlas a připomíná v několika odstavcích celou kauzu. Blesk z rozhovoru vypichuje několik Berdychových odpovědí¹⁸¹.

O den později vychází druhý s titulkem *„Vůdce nejznámějšího českého gangu vydělával 200 tisíc měsíčně: Dnes háže lopatou“*, který navazuje na první článek a zahrnuje ještě část rozhovoru pro Český rozhlas. Berdych mluví o své práci ve vězení a práci nyní na svobodě.¹⁸²

Dne 3. října 2015 vydává Blesk článek o svatbě Davida Berdycha a jeho dlouholeté přítelkyně Marie Královcové, kde byla redakce přítomna. Čtenáři si mohou prohlédnout i štedrou fotogalerii.

„Ceremonie trvala dvacet minut. Snoubenci si na ní nechali zahrát například píseň Voda, čo ma drží nad vodou od slovenské kapely Elán. Novomanžele pak zasypala rýže od svatebčanů a došlo třeba i na házení kytice,“ píše Blesk.cz.

---

¹⁸⁰ INTERNAL. Loupež století: Policie obvinila členy Berdychova gangu. Blesk.cz [online]. 20.9.2010 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/142531/loupez-stoleti-police-obvinila-cleny-berdychova-gangu.html>

¹⁸¹ NEUVEDEN. Vůdce nejznámějšího gangu v Česku promluvil o kariéře zločince: K únosům se musíte propracovat. Blesk.cz [online]. 28.9.2016 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/421057/vudce-nejznamsiho-gangu-v-cesku-promluvil-o-kariere-zlocince-k-unosum-se-musite-propracovat.html>

¹⁸² NEUVEDEN. Vůdce nejznámějšího českého gangu vydělával 200 tisíc měsíčně: Dnes háže lopatou. Blesk.cz [online]. 29.9.2016 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/421074/vudce-nejznamsiho-ceskeho-gangu-vydela-val-200-tisic-mesicne-dnes-haze-lopatou.html>

Na konci článku jsou zmíněny „Berdychovy hříchy“ a spekulace o Berdychově nynějším životě. Údajně nepracuje jako skladník, ale redaktoři časopisu Týden *ho vidali na různých stavbách a benzínkách*. Dle spekulací *se často rozhlíží, jestli ho někdo nesleduje*.¹⁸³

---

¹⁸³ TONÍČEK, Tomáš. Gangster Berdych zase přišel o svobodu: Oženil se s dívkou, která na něj čekala 11 let! Blesk.cz [online]. 3.10.2015 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/346806/gangster-berdych-zase-prisel-o-svobodu-ozenil-se-s-divkou-ktera-na-nej-cekala-11-let.html>

2.4 Mediální obraz kauzy Berdych v televizi

2.4.1 Česká televize – zpravodajský pořad *Události*

Pořad Události jsou hlavní zpravodajskou relací České televize. V archivu iVysílání jsou dostupné díly po roce 2005.

Dne 18. ledna 2005 Berdychův gang zpravodajský pořad Události „otevřel“. Televize informuje o zatčení čtyřech Berdychovců, celkem bylo v tu dobu již čtyřicet obviněných včetně důstojníků z OBOZu. Podle tehdejšího místopředsedy ODS Ivana Langera jde v případě Berdychova gangu o *systemové selhání, nikoli o selhání několika jedinců*. Součástí reportáže jsou záběry ze zatýkání a soudního procesu. Respondenty jsou mluvčí Policie ČR Blanka Kosinová, nejvyšší státní zástupkyně Marie Benešová, Jiří Žofčín, Ivan Langer a tehdejší premiér Stanislav Gross.

Objevují se spekulace, že gang přes obviněné policisty spolupracoval s ruskojazyčným gangem z Karlových Varů.

„Tohle jsou běžný ukrajinský lumpové, který si sem tam někde přijdou k nějaký koruně anebo tady prali nějaký peníze přes někoho, ale jinak to nejsou žádný mafiáni,“ reaguje obviněný policista Jiří Žofčín.¹⁸⁴

Stejně jako ostatní sledovaná média i Česká televize informuje 1. února 2006 o začátku „procesu roku“ s Berdychovým gangem. Reportáž shrnuje povahu trestné činnosti a některé skutky.¹⁸⁵

O kauze se televize zmiňuje i následující den, a to konkrétně o výpovědi hlavy gangu Berdycha, která se týkala mimo jiné vraždy zlatníka Tomana. O skutečnosti, že byl Václav Toman před svou smrtí mučen, vypovídali tři utajení svědci. Podle Berdycha však tito svědci byli napojeni na policisty – Pavla Damiána a Ivoše Kacovského. Podle Jaroslava Douchy, advokáta Josefa Opavy, se Berdych snažil obviňováním policistů *nadlepšit svoji situaci*. Ten samý den informuje televize o pohřbu Františka Mrázka.¹⁸⁶

V návaznosti na první rozsudky pro Berdychovce včetně elitních detektivů odkazuje reportáž z 15. ledna 2007 na Berdychův gang jako na největší případ prorůstání organizovaného zločinu a policie. Státní zástupce Tomáš Milec zhodnocuje vyřčené

¹⁸⁴ Berdychův gang: Už 40 obviněných. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 18.1.2005.

¹⁸⁵ Začal proces roku. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 1.2.2006.

¹⁸⁶ Berdych vypovídal před soudem. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 2.2.2006.

verdikty jako odpovídají společenské nebezpečnosti. Kooperaci policie se zločinci lze podle Policejního prezidia předejít tak, že policisté „budou mít jasně určeny svoje úkoly a jejich nadřízení je budou důkladně kontrolovat.“ Podle mluvčího Pavla Hantáka riziko sice lze redukovat, avšak selhání jedince vyloučit nelze. V souvislosti s tím uvádí Česká televize data zobrazující nárůst kriminality policistů od roku 1997 do roku 2001.¹⁸⁷

Dne 14. června 2007 informuje televize o definitivních trestech v první části soudního procesu. Česká televize dává vždy prostor k vyjádření jak státním zástupcům, tak obhájčům gangsterů, a to především Jaroslavu Otrmanovi (obhájce Davida Berdycha, Josefa Kunstata, Tomáše Půty). Ten vyjadřuje nespokojenost s rozsudkem, poněvadž součet trestů pro jeho klienta Berdycha činil 16 let a 9 dní, ačkoli maximální trestní sazba pro jednotlivé členy gangu měla činit 15 let odnětí svobody. Reportáž obsahuje záběry z místa bydlíště jedné z obětí gangu Václava Tomana včetně výpovědi osloveného souseda zavražděného zlatníka.

„Přijeli před garáž a jen mohli dovnitř, tak tam vnikli ti muži a za chvíli bylo vidět, jak to auto odjíždí, protože soused viděl, že ho berou násilím.“¹⁸⁸

I ke konci roku 2007 se Události krátce věnují definitivním rozsudkům, tentokrát však pro elitní detektivy.¹⁸⁹ Znovu se televize ke kauze vrací na podzim 2008. Reportáž z 8. října 2008 je při příležitosti dalších rozsudků shrnutím specifických kauzy, která nemá v naší zemi obdoby. Jak komentoval soudce Petr Franc, *za čtrnáct let své praxe vynesl rozsudek za zločinné spolčení poprvé.*¹⁹⁰ V průběhu let 2009 a 2010 zmiňuje televize v rychlém přehledu zpráv v souvislosti s některými členy gangu rozsudky odvolacího soudu, více se již kauze v těchto letech nevěnuje.

Česká televize, stejně jako ostatní média, referovala v červenci 2014 o zamítnutí Berdychovy žádosti o podmíněčné propuštění po dvou třetinách vykonaného trestu. V reportáži diváci mohou vidět záběry ze soudního procesu včetně reakce Berdycha na verdikt, který, jak komentuje reportér, „jen zklamaně sklopil hlavu“. Jaroslav Otrman vyjadřuje svoje znepokojení nad verdiktem, který státní zástupkyně Lucie Horáková odůvodňuje tak, že se *Berdych choval slušně jen proto, aby mohl být podmíněčně*

---

¹⁸⁷ Berdych. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 15.1.2007.

¹⁸⁸ Rozsudek – Berdychův gang. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 14.6.2007.

¹⁸⁹ Odsouzení za spolčení s gangem Berdycha. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 13.12.2007.

¹⁹⁰ Případ Berdychova gangu se chýlí ke konci. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 8.10.2008.

*propuštěn.*¹⁹¹ Ani propuštění Berdycha 24. června 2015 si nenechala televize ujít. Připomíná celý proces a komentuje i Berdychův vzhled v době, kdy byl zatčen a v den propuštění. Změnil se jeho zevnějšek i jeho duše. Jak uvedl soudce Kryštof Nový, odsouzený *našel zpátky srdce, které při trestné činnosti odhodil.*¹⁹²

Nejnovější zprávou v kauze Berdych je dopadení Jaromíra Prokopa, který patřil k hlavním postavám gangu. Jedním z respondentů v reportáži z 30. dubna 2020 je kriminalista David Rodr. Dle jeho informací se Prokop skrýval na severozápadě města Seattle. Diváci mohou vidět i fotky ze zatčení Prokopa a připomenou si i Ivana Jonáka, kterého se dle obžaloby pokusil Prokop dvakrát zavraždit. Prokop měl dle všeho srovnatelný význam v gangu jako David Berdych.¹⁹³

Dne 28. května 2021 věnují Události Berdychově gangu při příležitosti převozu Jaromíra Prokopa do Česka delší část stopáže hlavní zpravodajské relace. Prokopa po jeho převezení Česká televize oslovila. Na otázku, zda je překvapený, že ho policie po 16 letech dopadla, odpověděl „*Ne*“. Česká televize připomíná Prokopovo dopadení, ten podle kriminalisty během skrývání neustále nosil černé brýle, kapuce, kšiltovky nebo si nechal narůst vousy. Druhá část reportáže obsahuje širší kontext, moderátorka připomíná hlavní poznatky o zločinné skupině kolem Davida Berdycha, jejich metodách, spolčení s detektivy, celkové počty obžalovaných a výše trestů hlavních aktérů. Poslední část reportáže je zaměřena na samotného Berdycha. V této části jsou umístěny některé sekvence dokumentárního filmu *Zákon Helena*, jako například vyjádření Heleny Kahnové o tom, že se Berdych choval ve vězení ukázkově nebo komentář Zelináře Olího, že Berdych „*je křivák a vždycky křivák bude.*“ Tvrzení o Berdychově ukázkovém chování podporuje i oslovený Jaroslav Otrman. Dle jeho slov se Berdych chová na svobodě vzorně, zdůrazňuje, že je zaměstnán na odpovědném místě a pracuje včetně sobot.¹⁹⁴

2.4.2 Na vlastní oči

Jak již bylo zmíněno, o odhalení některých afér v souvislosti s Berdychovým gangem se zasloužili i redaktoři Josef Klíma a Janek Kroupa v publicistickém pořadu televize Nova *Na vlastní oči*. V současné době není archiv jednotlivých reportáží k dispozici, avšak Janek

---

¹⁹¹ David Berdych zůstává ve vězení. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 29.7.2014.

¹⁹² Propuštění Davida Berdycha. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 24.6.2015.

¹⁹³ Zadržený muž z Berdychova gangu. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 30.4.2020.

¹⁹⁴ Berdychův gang. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 28.5.2021.

Kroupa kauzu včetně svých zjištění podrobně popsal ve své publikaci *Zločin jako profese*, ze které čerpá první kapitola této bakalářské práce.

2.5 Shrnutí

K analýze byly použity tři české zpravodajské weby – *Novinky.cz* provozované deníkem *Právo* a společností *Seznam.cz*, dále *iDNES.cz* společnosti *MAFRA* a web *Blesk.cz* bulvárního deníku *Blesk*. Pro analýzu pokrytí kauzy v televizi byl vybrán zpravodajský pořad České televize *Události*. Agenda všech analyzovaných médií kauzu Berdych zahrnovala.

Zaměříme-li se na pokrytí jednotlivých skutků gangu v letech působnosti 1995-2004, nelze jednoznačně říct, jak o nich média referovala, neboť zpravodajské weby často vznikaly až o několik let později či archiv není k dispozici. Zpravodajské weby *iDNES.cz* a *Blesk.cz* informovaly o loupeži obrněného vozu převážejícího 150 milionů z areálu banky *Citibank* 16. září 2002, a to hned den po události. Portál *Novinky.cz* vznikl až v roce 2003 a o pokračování vyšetřování tzv. loupeže století se čtenáři dočtou hned na začátku ledna. Další událostí spojovanou s Berdychovci bylo napadení záchranáře v dubnu 2003. I o této skutečnosti většina analyzovaných médií informovala.

Nejfrekventovaněji a nejobsáhleji informoval o kauze Berdych web *Novinky.cz*. Ze všech portálů uváděl i nejpřesnější informace. Společně s *iDNES.cz* psal o kauze již v den, kdy David Berdych s některými členy gangu stanuli poprvé před soudem. Portál píše pravidelně o verdiktech soudu, posunech ve vyšetřování a nových informacích vyplývajících z výpovědí svědků či členů gangu. Zprávy bývají kvůli četnosti zpravidla kratšího charakteru bez širšího kontextu. Redaktoři oslovili i některé oběti Berdychova gangu, aby jim sdělili svoje příběhy. *Novinky.cz* jako jediný web z analyzovaných médií uvádí spekulace o vysoko postaveném důstojníkovi jménem Flynt, který měl údajně řídit detektivy z OBOZu.

Naproti tomu na *iDNES.cz* vychází zpráv o něco méně, avšak také se jedná o velmi bohatě pokryté téma. Zprávy či články vychází méně často, zato jsou delší, protože shrnují více událostí. Zpočátku *iDNES* nezmiňuje jména obžalovaných či obětí. Taktéž píše o verdiktech, výpovědích a posunech ve vyšetřování. Jedním ze specifík zpravodajského webu *iDNES* jsou odkazy v textech na dříve vydané zprávy či články, což je příhodné pro čtenáře, kteří nejsou s předchozími skutečnostmi obeznámeni.

Blesk.cz informuje o kauze ze všech analyzovaných webů nejméně často. Ačkoli se jedná o bulvární médium, až na pár výjimek se koncepce zpráv o Berdychově gangu neliší od zpravodajských webů.

Česká televize referuje ve svém pořadu Události jen o klíčových momentech v kauze Berdych, jako bylo například zatýkání v rámci akce *Uniforma*, začátek soudního procesu, zatčení Půty a Šuleje nebo první pravomocné rozsudky. Mezi svoje respondenty na rozdíl od dalších sledovaných médií zařazuje i příslušníky politických stran. Z povahy televizního vysílání vsází na obrazový materiál – záznam soudního procesu, záběry ze zatýkání.

Informace uvedené v jednotlivých analyzovaných médiích se v naprosté většině případů neliší. Často média citují stejné respondenty či čerpají informace ze stejných zdrojů. K popsání reality jsem ve své bakalářské práci čerpala právě z médií a z publikace *Zločin jako profese*. Informace obsažené v mediálních sděleních a v publikaci Janka Kroupy se shodují.

Lze říci, že jsou témata či lidé, kteří byli sledováni médii bedlivěji. V médiích nejpropíranějším gangsterem byl bezpochyby samotný David Berdych. Následně skupina elitních detektivů v čele s Josefem Opavou a Petrem Koňářkem a v neposlední řadě uprchlí Tomáš Půta a Maroš Šulej. Mezi nejostřeji sledované události patřila určitě tzv. loupež století a soudní proces ve věci vraždy zlatníka Tomana.

Existují i události, které si ani jedno analyzované médium nenechalo ujít. Všechna sledovaná média informovala 1. února 2006 o začátku tzv. procesu roku s Berdychovým gangem. Stejně tak v srpnu 2006 všichni zpravovali o zatčení Tomáše Půty a Maroše Šuleje v Irsku, následně v roce 2015 o podmíněčném propuštění Davida Berdycha a v roce 2020 o dopadení posledního člena gangu Jaromíra Prokopa.

3 ZPRACOVÁNÍ KAUKY BERDYCH VE FILMU

3.1 Příběh a jeho základní části

Pro vznik příběhu jsou nezbytně nutné dvě věci, slovo a demiurg. Demiurg je řemeslník budující příběh. Ten, kdo stvoří postavy a slovy vypráví jejich příběh. Všichni jsme vlastně demiurgové, protože denně vyprávíme nespočet příběhů.¹⁹⁵ Na počátku příběhu je idea, nápad pramenící z inspirace. Nápad lze nazírat z odlišných perspektiv. Jakmile jej vypravěč nějakým způsobem uchopí, zrodí se téma, tedy to, o čem má být v příběhu pojednáváno.¹⁹⁶ Pro stanovení tématu je nezbytné určit jádro děje, tedy syžet. Syžet je způsob uspořádání jednotlivých tematických složek, jako je děj, postava, vnější prostředí aj.¹⁹⁷

„Syžetem je míněno vše, co ve filmu vidíme a slyšíme, a to v pořadí a podobě, v jaké to vidíme a slyšíme.“¹⁹⁸

Hlavní téma na sebe pojí další, vedlejší témata, která vždy nějak s hlavním tématem souvisí, doplňují ho či ovlivňují. Téma souvisí s námětem, tj. *„výsek skutečnosti, představující věcnou stránku obsahu filmového díla, je to téma v užším slova smyslu.“¹⁹⁹* Námět obsahuje kostru příběhu, tedy místo, čas, postavy a hlavní myšlenku nebo zápletku, a po vypracování putuje k producentovi. Dále se vypravěč musí rozhodnout pro žánr, od kterého se následně odvíjí všechny situace a dialogy.²⁰⁰

Žádný příběh se neobejde bez zápletky. Zápletku lze charakterizovat jako *„křížení sil, které působí v různých směrech vnitřního světa filmového dramatického díla: jejich vzájemné proplétání určuje základní napětí příběhu.“²⁰¹* V zápletce se působením protichůdných sil narušuje dosavadní rovnováha, to vede k nějakému pohybu, jehož cílem je rovnováhu znovu nastolit. Poté, co je rovnováha nastolena přichází rozuzlení dramatického děje, které je koncem syžetu.²⁰² Stejně důležité jako zápletky jsou dramatické či literární postavy, pro které je zápletky vytvářena. Vypravěč musí promyslet do detailu

---

¹⁹⁵ NOVOTNÝ, David Jan. Budování příběhu, aneb, Demiurgie versus dramaturgie. Praha: Karolinum, 2007. s. 9-10.

¹⁹⁶ Ibid. s. 20-21.

¹⁹⁷ Ibid. s. 23.

¹⁹⁸ KOKEŠ, Radomír D.. Rozbor filmu. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 2015. s.17.

¹⁹⁹ NOVOTNÝ, David Jan. Budování příběhu, aneb, Demiurgie versus dramaturgie. Praha: Karolinum, 2007. s. 24.

²⁰⁰ ŠTROBLOVÁ, Soňa. Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa: Filmová a televizní dramaturgie a programová skladba. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. s. 129.

jejich zevnějšek, verbální projev, chování, reakce, gesta a další aspekty, aby byly co nejvíce věrné skutečnosti.

*„Protože nikoliv zápleтка sama, ale literární či dramatická postava, která se v ní ocitne, čtenáře a diváka zajímá. A to postava sdostatek věrohodná a podobná desítkám lidí, s nimiž se čtenář nebo divák ve svém životě setkal nebo o nich četl.“*²⁰³

Štroblová vymezuje dva druhy příběhů, a to lineární a vertikální. V lineárním příběhu jsou *postavy ovlivněny událostmi a osudem*. Naproti tomu ve vertikálním příběhu *postavy aktivně události ovlivňují*.²⁰⁴

Příběh lze členit na několik částí. Aristoteles vymezil tři části příběhu – začátek, prostředek a konec. Na Aristotela poté navázali klasicisté v čele s Jeanem Racinem, kteří příběh rozdělili na částí pět – expozice, kolize, krize, peripetie a katastrofa. Pokud bychom chtěli tyto části napasovat na původní Aristotelovo členění, tak expozice a kolize tvoří začátek děje, krize a peripetie prostředek a další případná peripetie a katastrofa konec.

Expozice je úvodní částí příběhu, kdy je čtenář či divák uveden do děje, seznámí se s postavami, jejich vztahy, hlavními dramatickými silami a prostředím. Po skončení expozice by měl čtenář či divák vědět, kde a v jakém období se příběh odehrává, rozpoznat nositele dramatického konfliktu, odkrýt autorský záměr, styl a žánr. Na rozdíl od literárního je divák divadelního či filmového díla vztahován do děje opticky, zvukově i dějově. Expozice u literárního díla je často za účelem řádného osvětlení všech aspektů delší, na druhou stranu expozice u divadelních a filmových děl by měla být co nejstručnější.²⁰⁵

Následuje kolize, během níž se dramatický děj zauzluje. Jedná se o první dramatický konflikt nebo jeho předzvěst. Někdy se může prolínat s expozicí. Postavy zaujímají ke konfliktu určité postoje, děj graduje a směřuje ke srážce, tedy ke krizi.²⁰⁶ Krize je *„ústřední okamžik dramatického děje mezi základní fází, kdy se děj zauzluje, a*

---

²⁰¹ NOVOTNÝ, David Jan. Budování příběhu, aneb, Demiurgie versus dramaturgie. Praha: Karolinum, 2007. s. 31.

²⁰² Ibid. 32-33.

²⁰³ Ibid. s. 13.

²⁰⁴ ŠTROBLOVÁ, Soňa. Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa: Filmová a televizní dramaturgie a programová skladba. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. s. 130.

²⁰⁵ NOVOTNÝ, David Jan. Budování příběhu, aneb, Demiurgie versus dramaturgie. Praha: Karolinum, 2007. s. 34-36.

²⁰⁶ Ibid. 37-38.

rozhodující fázi, kdy se rozuzluje.“ Dramatická srážka je již nevyhnutelná, postavy stojí proti sobě a zcela se odhalí jejich charakter a motivy.²⁰⁷

Přichází moment zvratu neboli peripetie. Jako náhlý zvrát se může v průběhu děje vyskytnout kdykoli, nemusí být tedy nutně jeho čtvrtou částí. Postavy se ocitají ve zcela nové situaci, je jim podáno záchrané lano. Vzápětí může dojít k další peripetii spojené s poznáním, kdy určitá postava dojde k prozření. Například „...v domnělém nepříteli je poznán přítel a naopak, v neznámé osobě poznán příbuzný, ale je odhalen i podvod nebo tragický omyl.“²⁰⁸ Vše spěje ke katastrofě, tedy rozuzlení děje. Vše je logicky vyjasněno, konflikty jsou vyřešeny a divák či čtenář by měl dostat odpovědi na všechny své otázky.²⁰⁹

3.2 Dramaturgie

Dramaturgie je „*nauka o stavbě a zákonitostech dramatického díla*“.²¹⁰ Znalost základů dramaturgie nám pomáhá kriticky zhodnotit námět, analyzovat příběh či nacházet řešení v bezvýhodných situacích při budování zamýšleného příběhu. Dramaturg je pak *pracovník pověřený přípravou literární nebo hudební stránky inscenace, sestavením repertoáru apod.*²¹¹ V oblasti televizní a filmové tvorby dramaturg hledá a vybírá materiály vhodné pro zpracování filmového či televizního díla. Takovým materiálem může být literární práce či rekonstrukce autentické události.²¹²

Při filmové rekonstrukci musí dojít k „*vyloučení všech fabulačních a fantazijních prvků mimo těch, které vedou k lepšímu porozumění podstaty věci.*“ Pro rekonstrukci je klíčové vybrat pouze takové konfliktní situace, které byly významné pro život jedince či událost, kterou rekonstruujeme.²¹³

Při vytváření scénáře je dramaturg autorovým oponentem. Autor buď přijde s nápadem sám nebo je mu zadáno konkrétní téma. Dramaturg plní funkci scénáristy, ale musí mít i znalosti producenta, myslet na nároky publika a brát v potaz trendy domácí a zahraniční produkce. Práce filmového a televizního dramaturga se vcelku liší. Filmový dramaturg spolupracuje s autorem na scénáři a poté jeho práci převezme režisér a

---

²⁰⁷ Ibid. s. 39.

²⁰⁸ Ibid. s. 41.

²⁰⁹ Ibid. s. 41-42.

²¹⁰ Ibid. 18.

²¹¹ Ibid.

²¹² ŠTROBLOVÁ, Soňa. Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa: Filmová a televizní dramaturgie a programová skladba. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. s. 128.

²¹³ Ibid. s. 131.

producent. Režisér si pak sám vytvoří technický scénář zahrnující konkrétní záběry, scény a sekvence filmu. Televizní dramaturg je na rozdíl od filmového součástí instituce a musí tedy brát v potaz jak realizované scénáře ve vlastní redakci, tak i v ostatních redakcích v instituci. Spolupracuje nejen s autorem, ale i s režisérem, je přítomen během natáčení, při konečných úpravách a celkovém schvalování. Při natáčení dalších dílů či uvádění repríz bere v potaz zpětnou vazbu.²¹⁴

3.3 Jak vzniká scénář

*„Scénář je příběh vyprávěný prostřednictvím obrazů, za použití dialogů a popisu děje, a vsazený do kontextu dramatické stavby.“*²¹⁵ Jedna stránka scénáře odpovídá přibližně jedné minutě projekce finálního produktu. Field rozděluje výstavbu scénáře – dramatickou akci – na tři dějství. První dějství nazývá expozice a odpovídá přibližně třiceti stranám scénáře. Scénárista musí v rámci těchto třiceti stran diváka uvést do děje, představit dramatické postavy a zápletku.²¹⁶ Druhé dějství neboli konfrontace je šedesátistránková část scénáře, kdy se děj zauzluje a hlavní dramatická postava je vystavena řadě překážek. Jejich překonáváním se snaží hlavní postava uspokojit svoji dramatickou potřebu, tj. to, čeho chce v průběhu scénáře docílit. Přibližně od devadesáté strany scénáře až do jeho konce probíhá třetí dějství – rozuzlení. Příběh se pomalu ale jistě rozřešuje a uzavírá.²¹⁷ Aby mezi jednotlivými dějstvími existoval plynulý přechod, dochází mezi prvním a druhým a druhým a třetím dějstvím k tzv. bodu obratu. Bodem obratu se rozumí jakákoli událost či příhoda, která děj otočí jiným směrem, v tomto případě ho nasměruje k druhému či třetímu dějství. První bod obratu se nachází přibližně na 20. až 25. straně scénáře, druhý pak na 90. nebo 95. straně. Tyto tři části scénáře – expozice, konfrontace a rozuzlení – tvoří základní kostru scénáře, nejsou však zárukou jeho úspěchu.²¹⁸

Při psaní scénáře se autor může vydat dvojí cestou. Buď nejprve vymyslí téma a následně tomuto tématu vytvoří postavy na míru, nebo vytvoří dramatickou postavu, od které se bude odvíjet příběh.²¹⁹ Místem vyprávění příběhu je obraz, tj. konkrétní jednotka

---

²¹⁴ Ibid. s 127-130.

²¹⁵ FIELD, Syd. Jak napsat dobrý scénář: základy scenáristiky. V Praze: Rybka, 2007. s. 16.

²¹⁶ Ibid. s. 18.

²¹⁷ Ibid. s. 19-20.

²¹⁸ Ibid. s. 21-23.

²¹⁹ Ibid. s. 53.

děje. Úkolem obrazů je posouvat příběh dopředu.²²⁰ Řada obrazů vzájemně provázených jednou myšlenkou se pak nazývá sekvence. Sekvence je podle Fielda nejdůležitější součástí scénáře, protože díky ní celý scénář drží pohromadě a všechny ostatní části mají své pevné místo.²²¹

Než se pustí do psaní scénáře, měl by si autor v první řadě určit metodu, jakou bude psát, aby dosáhl co nejkvalitnějšího výsledku. Dalším krokem je stručné zformulování příběhu, který bude vyprávět – načrtnutí děje, hlavních charakterů a hlavního konfliktu.²²² První fází přípravy literárního scénáře je deseti až patnáctistránková synopse, tj. *jednoduchý filmový přepis zamýšleného nebo adaptovaného díla, vypracovaný tak, aby byl dokonale přehledný a aby podával informaci o tom, zda je vůbec vhodný k filmovému zpracování.*²²³ Druhou fází přípravy scénáře je filmová povídka. Na padesáti až šedesáti stranách by měl být již jasně vystavěn dramatický děj, vykreslené charaktery postav a podstatná část dialogů. Začínajícím scénáristům doporučuje Novotný ještě před filmovou povídkou vypracovat scénosled, kde si rozdělí příběh do jednotlivých sekvencí a ujasní si jeho jednotlivé části – začátek, prostředek a konec.²²⁴ V tento moment přichází na řadu režisér, budoucí spoluautor scénáře, a navrhne, co by se mohlo změnit, vylepšit či upravit. Autor se rozhodne, zda chce s režisérem spolupracovat, především zda nahlíží na příběh stejně. Zbývá napsat samotný literární scénář, což už je hotové dramatické literární dílo se všemi hlavními a vedlejšími postavami, kompletními dialogy, uceleným dějem rozděleným na obrazy, kde jsou popsány všechny zvuky, osoby a prostředí.²²⁵

Základem scénáře je dramatická postava, která musí být promyšlena do sebemenších detailů. Život dramatické postavy je nutné zkoumat ve dvou rovinách – vnější a vnitřní. Vnitřní rovina života postavy zahrnuje všechno to, co zažila postava od narození až do okamžiku začátku příběhu a utváří to tedy její charakter. Vnější život je pak to, co probíhá od začátku do konce autorova příběhu a jehož prostřednictvím se divákům charakter postavy odkrývá.²²⁶ Divák se seznamuje s charakterem postavy nejčastěji skrze činy a situace, v nichž se postava musí naplno projevit. Avšak pohnutky a motivy jednání

---

²²⁰ Ibid. s. 146.

²²¹ Ibid. s. 108-110.

²²² NOVOTNÝ, David Jan. Budování příběhu, aneb, Demiurgie versus dramaturgie. Praha: Karolinum, 2007. s. 170.

²²³ Ibid. s. 43.

²²⁴ Ibid. s. 173-176.

²²⁵ Ibid. s. 44.

²²⁶ FIELD, Syd. Jak napsat dobrý scénář: základy scenáristiky. V Praze: Rybka, 2007. s. 35-36.

postavy musí v této situaci dávat smysl, jinými slovy musí být jasné, proč takto postava jedná. Stejně tak když autor vymyslí určitou dramatickou situaci, musí do ní napasovat postavy takových charakterových rysů, které z ní vytěží maximum.²²⁷ Charakter postavy může být buď konstantní, tedy že se po celou dobu příběhu nemění ani nijak nevyvíjí. Nebo se naopak může jednat o charakter ve vývoji, například z dobrého člověka se postupem času stane padouch.²²⁸

Základem každého příběhu je konflikt. V konfliktní situaci proti sobě stojí v naprosté většině případů protagonist, tj. hlavní kladná postava, a antagonista, tj. hlavní záporná postava. Protagonista je ztělesněním všeho dobrého, bojuje za spravedlnost, ovládá obdivuhodné dovednosti a divák se s ním často ztotožňuje.²²⁹ Naproti tomu antagonista má opačné úmysly než protagonista. Nicméně každá postava by měla mít své světlé i stinné stránky, protože „žádný člověk není jen černý nebo jen bílý, žádný nemá jen kladné nebo záporné vlastnosti, černá a bílá jsou v perfektní harmonii, klad bez záporu nemůže existovat.“²³⁰ Vedle kladných a záporných postav se vyskytují v příběhu i postavy kolísavé, které nejsou jednoznačně dobré nebo špatné.²³¹ Stejně velkou roli jako hlavní postavy mají postavy vedlejší, které mohou mít zdánlivě nedůležité postavení, avšak v pravou chvíli mohou být určitým katalyzátorem, impulsem, způsobit zvrát v ději nebo ho naopak završit.²³²

Hotový scénář by měl autor dát přečíst například svým známým a sledovat, zda pochopili jeho záměr. Díky jejich zpětné vazbě, může autor zjistit, co v příběhu funguje, co naopak nefunguje a dovést scénář k dokonalosti.²³³

Pokud se autor rozhodne adaptovat knihu, divadelní hru, novinový článek nebo třeba skutečnou příhodu, jedná se o totéž jako by psal původní scénář. Při adaptaci může přidávat postavy, události či další příběhy.²³⁴ Podle Fielda totiž umění filmové adaptace spočívá v nevěrnosti předloze.²³⁵

---

²²⁷ NOVOTNÝ, David Jan. Budování příběhu, aneb, Demiurgie versus dramaturgie. Praha: Karolinum, 2007. s. 67-68.

²²⁸ Ibid. s. 73-74.

²²⁹ Ibid. s. 145-146.

²³⁰ Ibid. s. 157.

²³¹ Ibid. s. 150-153.

²³² Ibid. s. 106.

²³³ FIELD, Syd. Jak napsat dobrý scénář: základy scenáristiky. V Praze: Rybka, 2007. s. 262-264.

²³⁴ Ibid. s. 223-225.

²³⁵ Ibid. s. 236.

3.4 Dokumentární film

Dokumentární film je specifickou formou kinematografie. Na rozdíl od fikčního filmu se týká výhradně našeho žitého světa, pracuje s neherci či sociálními herci a vzniká s jinými záměry než fikce. Nelze jej ale striktně od fikce oddělit, protože některé prvky fikce můžeme pozorovat i u dokumentárního filmu. Jedná se například o scénář, přípravu scén či přítomnost štábu. Naproti tomu i fikce přebírá některé praktiky dokumentárního filmu, kupříkladu natáčení na autentických místech, používání ruční kamery či mluvený komentář.²³⁶ Gauthier souhlasí, že dokumentární film nelze od fikce zcela distancovat.

„Často užívané rozlišování dokumentárního filmu a fikce by mělo smysl jen tehdy, kdyby dokumentární film mohl zaručit naprostou shodu se skutečností, což by z něj činilo prostou odnož vědeckého poznání.“²³⁷

Nejčastěji se setkáváme s etnografickými a sociologickými dokumentárními filmy. Dále se do skupiny dokumentárních filmů řadí autobiografické filmy, filmy o umění, biografické, historické a vědecké filmy.²³⁸

Dokumentární film vypovídá o tom, co se děje či co se událo ve skutečném světě, předkládá pouze skutečné obrazy a zvuky. I dokumentární film tedy vypráví příběh, a to podle Nicholse „...*tak, aby byl věrohodnou reprezentací toho, co se stalo, spíše než obraznou interpretací toho, co se mohlo stát*“.²³⁹ Dokumentární film však není pouhou reprodukcí reality, ale její reprezentací. Skrze hlas dokumentaristy přináší neotřelý pohled na svět za užití ověřených faktů.²⁴⁰ Nejčastěji se dokumentární filmy zabývají spornými tématy, které vyvolávají ve společnosti diskusi a k nimž se autor může nějakým způsobem vyjádřit.²⁴¹

Dokumentarista pracuje s neherci či sociálními herci, kteří nepředstavují žádné role a jsou si vědomi přítomnosti kamery. Tento výrok Nichols zčásti relativizuje, protože sebereprezentaci za přítomnosti kamery můžeme nazývat hraním. V běžném životě se nějak reprezentujeme, vyjadřujeme nebo naopak nevyjadřujeme svoji osobnost či určité vlastnosti. Chování a reprezentace člověka jsou podmíněny charakterem interakce

---

²³⁶ NICHOLS, Bill. Úvod do dokumentárního filmu. Akademie múzických umění v Praze, 2010. s. 13.

²³⁷ GAUTHIER, Guy. Dokumentární film, jiná kinematografie. Akademie múzických umění v Praze, 2004. s. 348.

²³⁸ Ibid. s. 347.

²³⁹ NICHOLS, Bill. Úvod do dokumentárního filmu. Akademie múzických umění v Praze, 2010. s. 30.

²⁴⁰ Ibid. 31-21.

²⁴¹ Ibid. s. 118.

s dalšími členy společnosti. Během interakce člověka s filmovým tvůrcem a kamerou se sice sebeprezentace plně rozvine, avšak toto jednání nelze přirovnat k ztvárnění předurčené role.²⁴² Nichols upozorňuje na etický aspekt dokumentárního filmu. Je nutné si uvědomit, že dokumentaristé mají moc manipulovat s reprodukovanou realitou, tím pádem mohou ovlivňovat mínění lidí klamnou argumentací. Dále faktem je, že ve filmu vystupují a prezentují se skuteční lidé. Vystává otázka, kde je hranice toho, co ze soukromého života subjektu ukázat a co už není etické natáčet. A nese dokumentarista odpovědnost za následky, které subjekt účasti v jeho dokumentárním filmu utrpí?²⁴³

Na základě těchto poznatků Nichols nabízí definici dokumentárního filmu: „*Dokumentární film vypráví o situacích a událostech týkajících se skutečných lidí (sociálních herců), kteří nám představují sami sebe v příbězích, jež nám přibližují věrohodnou představu o zobrazovaných životech, situacích a událostech či pohled na ně. Specifické východisko filmového tvůrce nevytváří fikční alegorii, ale spíše zprostředkovává přímý vhled do žitého světa.*“²⁴⁴ Chápání podstaty toho, čím dokumentární film je, se v čase a období mění. Tyto změny závisí především na institucích podporující dokumentární tvorbu a její šíření, samotných filmových tvůrcích, vlivu určitých filmů a v neposlední řadě na očekávání diváků.²⁴⁵

To, jak film přesvědčivě podporuje záměr dokumentaristy či tvrzení o žitém světě, se odvíjí od jeho logické uspořádání. U fikčního filmu vsází tvůrci spíše na kontinuitní střihovou skladbu, která zahlučuje střihy mezi záběry. Ta není u dokumentárních filmů tak prioritní, neboť zde zajišťuje kontinuitní střih historie. Vyobrazené skutečnosti sdílejí časoprostor díky opravdovým, historickým vazbám. Proto se mohou záběry v dokumentárních filmech jevit neuspořádaně. Neherci, místa a věci se totiž neustále střídají tak, aby podporovali v daném momentě co nejlépe hledisko filmu.²⁴⁶ Střihy zde vlastně slouží jako důkaz tvrzení o žitém světě. Nichols tento střih používaný v dokumentárních filmech označuje jako důkazní dokumentární střih.

Aristoteles rozlišoval dva typy důkazů podporující určité tvrzení – neumělecký, přirozený a umělecký, umělý. Do přirozených lze zařadit všechna obecně známá nepopíratelná fakta, fyzické důkazy (otisky prstů, vzorky krve), výpovědi svědků či

---

²⁴² Ibid. s. 28-29.

²⁴³ Ibid. s. 62-65.

²⁴⁴ Ibid. s. 34.

²⁴⁵ Ibid. s. 34-35.

²⁴⁶ Ibid. s. 42-45.

archivní materiály. Umělé důkazy jsou pak metody, které filmař užije, aby budil dojem nezvratnosti a důvěryhodnosti argumentu.²⁴⁷

Vedle logického uspořádání přesvědčivost dokumentu závisí na zvukové stopě, tedy hudbě, akustických efektech, synchronní řeči a mluveném komentáři. Mluvené slovo je nejlepší způsob, jak podat svědectví o nějaké skutečnosti či vyjádřit své vidění světa, protože „*mluvený projev zhmotňuje naše vnímání světa. Vyprávěná událost opět vyvolává prožitou minulost.*“. Informace se divák dozvídá buď z komentáře vypravěče, přímých rozhovorů se sociálními herci či interakcí mezi sociálními herci.²⁴⁸ Film může své stanoviska vyjadřovat explicitně prostřednictvím mluveného či psaného komentáře, který můžeme označit jako „*hlas shůry*“. Nebo implicitně prostřednictvím prostředků jako je obraz či zvuk, označující se jako „*hlas perspektivy*“. Právě přítomnost perspektivy odlišuje dokumentární film od pouhých fotografických záznamů nebo hrubého filmového materiálu.²⁴⁹

Nichols klasifikuje šest modů dokumentárního filmu, které vymezují dokumentární filmy podle toho, jaké kinematografické postupy či metody v nich byly využity. Jedná se o modus poetický, výkladový, observační, participační, reflexivní a performativní. Hranice mezi mody nejsou zcela zřetelné a v některých filmech se mohou překrývat či kombinovat. Nejběžnější je modus výkladový, který klade důraz na slovní komentář a argumentační logiku s relativní lhostejností vůči konkrétním subjektům. Naopak v případě participačního, observačního a performativního modu se subjekt dostává do popředí. Participační modus klade důraz na rozhovory a konverzace mezi subjektem a filmařem. Pro observační modus je typické, že filmař nahlíží do každodenního života subjektu nevtíravou kamerou. Performativní modus se pak soustřeďuje spíše na filmaře a jeho vztah k subjektu.²⁵⁰

Prvním krokem pro vznik dokumentárního filmu je vytvoření námětu, který obsahuje hlavní myšlenku a způsob jejího vyjádření. V námětu musí být rozvržena jak složka obrazová, tak komentářová, která zahrnuje i výpovědi subjektů. Druhým krokem je tvorba literárního scénáře. Pokud jedna ze složek převažuje, je třeba, aby tvůrce složky

---

²⁴⁷ Ibid. s. 95-100.

²⁴⁸ Ibid. s. 46.

²⁴⁹ Ibid. s. 89-93.

²⁵⁰ Ibid. s. 50-51.

upravil tak, aby byly v rovnováze.²⁵¹ I u dokumentárního filmu můžeme mluvit o režii, i když nejde o předem vymyšlený a napsaný příběh. Kupříkladu pokud dokumentarista rozhodne, že bude vypovídat určitý subjekt, jedná se o režírování. Stejně tak pokud si filmař předem rozmýšlí, jak bude nakládat s archivním materiálem či dostupnými dokumenty. Režisér Laurent Chevallier říká, že spíše než o režírování jde v případě dokumentárního filmu o situování.²⁵²

Dokumentární filmy nás chtějí obohatit, chtějí abychom žitému světu porozuměli a apelují na naše hodnoty a postoje. „*Abychom věci mohli začít řešit, potřebujeme vysvětlení. Pokud víme, co je příčinou chudoby nebo sexuálního zneužívání, znečištění životního prostředí nebo války, můžeme začít pracovat na nápravě. Potřebujeme empatii a vhled, abychom pochopili smysl a důsledky svých činů. Jednání závisí na hodnotách a hodnoty jsou zpochybnitelné. V sázce jsou lidské životy.*“²⁵³

3.4.1 Analýza dokumentárního filmu *Zákon Helena*

Filmová režisérka a herečka Petra Nesvačilová v dokumentárním filmu *Zákon Helena* zpovídá vyšetřovatelku Helenu Kahnovou a tři gangstery, kteří se podíleli na některých zločinech Berdychova gangu – Zelináře Olího, Samopalníka Tonyho a Karla Pavlíka zvaného Káju z Chebu. Se samotným Davidem Berdychem navazuje spojení nejprve skrze dopisy a potom, co je v roce 2015 propuštěn z vězení, se Nesvačilová s Berdychem setkává tváří v tvář.

Zákon Helena nebyl prvním režijním počinem Petry Nesvačilové. Ještě předtím, než se rozhodla natočit film o Heleně Kahnové, natočila několik krátkometrážních studentských filmů jako například *Z Borotína až na Sněžku* mapující život ex-prezidenta Václava Klause, *Prsty v medu mám* nebo *Řekni, kde ti Němci jsou*. Mimo jiné se s dalšími studenty FAMU podílela na televizním cyklu *Expremiéři* referující o deseti českých premiérech. Nesvačilová je známá spíše jako filmová a divadelní herečka například z filmu *Pusinky*, *František je děvkař*, *Karel, já a ty*, *Sněží!* nebo *Úsměvy smutných mužů*.²⁵⁴

---

²⁵¹ KRESSL, Vladimír a Filmová a televizní fakulta. *Základy dramaturgie a režie filmové a televizní dokumentární tvorby*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990. s. 9-10.

²⁵² GAUTHIER, Guy. *Dokumentární film, jiná kinematografie*. Akademie múzických umění v Praze, 2004. s. 184-186.

²⁵³ NICHOLS, Bill. *Úvod do dokumentárního filmu*. Akademie múzických umění v Praze, 2010. s. 267.

²⁵⁴ Petra Nesvačilová. Česko-Slovenská filmová databáze [online]. © 2001-2021 [cit. 2021-5-1]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/tvurce/32909-petra-nesvacilova/>

Dokument *Zákon Helena* byl jejím prvním větším projektem, kterým se dostala do povědomí lidí i jako režisérka a scénárista.

V úvodu syžetu vidíme režisérku Petru Nesvačilovou na Václavském náměstí v Praze, která divákům s ponurým výrazem ve tváři a větou „*Nevím, kde jsem se to ocitla.*“ naznačuje, že se dostala během natáčení dokumentu do temných a neočekávaných míst. Nejprve režisérka diváky prostřednictvím komentáře uvádí do souvislostí – zmiňuje něco málo o Berdychově gangu, pak přibližuje roli Heleny Kahnové, na což navazuje rozhovorem s Helenou, kde se dozvídáme o jejích začátcích u policie.

Vzápětí vidíme prvního z gangsterů – Samopalníka Tonyho, který si ale nepřál, aby byl ve filmu ukázán jeho obličej, takže je po celou dobu projekce snímán od krku dolů. V HARA-GYM fitness, kam členové gangu chodili posilovat, se seznamujeme se Zelinářem Olím (vlastním jménem Oldřich Doležal), který se zúčastnil jednoho loupežného přepadení spojovaného s Berdychovci. Samotného Berdycha poznáváme zpočátku pouze prostřednictvím dopisů. Dokumentaristka je vždy čte souběžně s dlouhým záběrem na věznici. V dokumentu se objeví i Tomáš Gregor, který společně s Helenou komentuje především strasti vyšetřování. O několik sekvencí později se Nesvačilová setkává na turnaji v karate s bývalým elitním detektivem Jiřím Žofčínem a ten ji seznamuje s karatistou Kájou z Chebu – s posledním gangsterem, který se uvolil v dokumentu vystupovat. Režisérka později zmiňuje, že oslovila několik dalších aktérů kauzy Berdych, například bývalé elitní detektivy, ale účast ve filmu odmítli.

Po celý čas projekce se střídají rozhovory Nesvačilové s Helenou Kahnovou a gangstery, které jsou prokládány komentáři samotné dokumentaristky. Petra Nesvačilová, jak říká v úvodu filmu, chtěla natočit portrét o Heleně Kahnové. V první třetině filmu věnuje Heleně nejvíce pozornosti, později je více prostoru dáno spíše gangsterům, potažmo samotné režisérce, která by se dala považovat za jednu z postav příběhu. Nežrídka vyjadřuje své subjektivní pocity a postřehy a stává se součástí mizanscény.

Dokumentaristka postupně pokládá všem protagonistům podobné okruhy otázek. Podle toho, o jakém tématu zrovna sociální herec mluví, se shlukují jednotlivé scény do větších celků. V první části se řeší možné podmíněčné propuštění Davida Berdycha v roce 2014, ke kterému nakonec nedošlo. Dokumentaristka se snaží gangstery rozmluvit o jimi spáchaných zločinech, ale ti k ní nejsou příliš otevření. Často odpovídají na tyto otázky nepřímou, že byli „*prostě špatný*“ nebo je to „*to, za co seděli ve vězení*“. Film vypovídá

především o myšlení a motivech lidí z podsvětí. Motivy činů jednotlivých gangsterů se liší. Zatímco Kája z Chebu uvádí, že zločiny páchali jen pro peníze, protože nechtěli pracovat „od devíti do pěti“, Samopalníkovi to kromě peněz přinášelo i potěšení a „*dělal by to i za mň.*“ Pocit viny nepozorujeme ani u jednoho z gangsterů. Samopalník dokonce explicitně říká, že ničeho nelituje. Všichni tři se shodnou na tom, že „*okrádali šmejdy,*“ kteří měli moc peněz a zasloužili si to. V tomto duchu později mluví i sám Berdych, který mimoto popírá fakt, že by někdy svoje oběti mučili.

Výrazně se ve filmu projevuje motiv strachu. Největší strach pozorujeme u samotné dokumentaristky, pro níž je natáčení s lidmi z podsvětí vystoupením z komfortní zóny. Sama několikrát explicitně na kameru říká, že se gangsterů bojí. Režisérčiny obavy vrcholí v momentě, kdy dostane v noci textovou zprávu od Samopalníka:

„Nechci v tom filmu vystupovat a pokud to porušíš, tak si tě najdu. Najdu si tě. Není to výhružka, prostě to tak je, najdu si tě. A myslí na to, že každou noc, každou noc, kterou budeš usínat v klidu, tak měj na paměti, že na tom mám velkej podíl i já.“²⁵⁵

Po tom, co Nesvačilová obdrží výhružnou zprávu, jde se Samopalníkem na laser game. Ten zprávu považuje jen za výsledek „*špatného dne*“ a v natáčení pokračuje. Sama Nesvačilová po natáčení uvedla, že vyzvat Tonyho na souboj v laser game a následně ho se zprávou konfrontovat, bylo to jediné na co se ve své přirozenosti zmohla.²⁵⁶ Strach je tématem i v rozhovorech s protagonisty. Helena je protipólem dokumentaristky, být v kontaktu se zločinci je její práce, takže bere situaci s nadhledem. Kája z Chebu přiznává strach z trestu, Samopalník se bojí pekla. V neposlední řadě je tu i strach samotného diváka. Strach po uvědomění si, že gangsteři nejsou jen mafiáni v bílém obleku, se zlatým řetězem na krku a doutníkem, ale obyčejní lidé, se kterými se můžeme dát kdykoli do řeči na ulici.

Zatímco záběry na většinu sociálních herců jsou zpravidla snímány v polocelku či polodetailu, na tělo Samopalníka Tonyho se divákovi naskytne nezřídka velmi detailní pohled. Především se kamera soustředí na jeho tetování, kterých má hned několik – kromě hlavy vlka, který má dle jeho slov znázorňovat jeho starý život, má vytetovaná slova, která ve své poslední scéně cituje:

---

²⁵⁵ *Zákon Helena* [dokumentární film]. Režie Petra Nesvačilová. Česká republika, 2016. 49:50.

²⁵⁶ LANŠPERKOVÁ, Jitka. Samopalník: Gangsterka ženskou rukou: Rozhovor s Petrou Nesvačilovou o životě v podsvětí a novém filmu *Zákon Helena*. Dok.revue [online]. 17.10.2016 [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: <https://www.dokrevue.cz/clanky/samopalnik-gangsterka-zenskou-rukou>

*„Hospodin je můj pastýř,
nic mi neschází.
Na zelených loukách mi dává spočinout,
ke klidným vodám mě přivádí.
Mou duši obnovuje,
po stezkách spravedlnosti vodi mě pro jméno své.
I kdybych měl jít údolím stínů smrti,
ničeho se nebojím, neboť ty se mnou jsi;
tvůj prut a tvá hůl mě konejší.
Před zraky protivníků stůl mi prostíráš,
hlavu mi olejem potíráš, můj kalich přetéká.
Dobro a láska mě budou provázet po všechny dny mého života,
zůstávat v domě Hospodinově po dlouhý věčný čas. Amen.“²⁵⁷*

Jedná se o Žalm 23 z *Knihy žalmů*. Dle jeho slov mají tato slova *znázorňovat jeho nový život*.

Důležitým tématem v dokumentu je vykoupění, otázka ráje a pekla. Na počátku Berdych v dopise píše, že jeho oblíbenou knihou je *Božská komedie* od italského básníka Dante Alighieriho. Na toto dílo se pak naráží k v dokumentu ještě několikrát. Otázka ráje a pekla je nejzásadnější pro Samopalníka, který sám říká, že ráj je něco krásného a chtěl by se tam dostat. Naopak Zelinář Olí sám sebe považuje za nevěřícího. Otázky na téma odpuštění nebo strach z pekla se snaží v gangsterech vyvolat jistou míru sebereflexe, což se však nedaří. Gangsteři jsou utvrzení v tom, že nedělali nic špatného.

V poslední třetině filmu se do popředí dostává podmíněčně propuštěný David Berdych. Po propuštění se setkává i s Helenou Kahnovou, se kterou má překvapivě přátelský vztah. Stráví spolu nějaký čas v restauraci u vína a na cvičišti pro psy. Jako místo setkání s Berdychem Nesvačilová vybrala chatu, kde byla mučena oběť Berdychova gangu. Rozhovor nemá v syžetu dlouhého trvání. Výběr místa a sugestivní otázky poskytují

---

²⁵⁷ *Zákon Helena* [dokumentární film]. Režie Petra Nesvačilová. Česká republika, 2016. 1:08:00.

Berdychovi prostor k sebereflexi a zpytování svědomí. Ten však tohoto prostoru nevyužívá, o svých činech se bavit odmítá, na svoje oběti už nemyslí, vinu necítí.

Dokumentaristka přivádí diváky během natáčení na autentické lokace – kromě Discolandu Sylvie a HARA-GYM můžeme vidět svah u Slapské přehrady, kde se našlo tělo zlatníka Václava Tomana nebo chatu, kde byla mučena jedna z obětí Berdychova gangu. Autentické lokace napomáhají k tomu, aby dokument působil přesvědčivěji a vyvolával v divákovi intenzivnější pocity. I pro sociální herce jsou typická určitá místa nebo činnosti, které během natáčení dělají. Helenu Kahnovou vidíme mluvit především v jejím domě a pak v naprosté většině případů jako milovnici zvířat po boku jejích psů například v lese nebo na cvičišti. Zelinář Olí jede v naprosté většině scén v autě, Samopalníka pak nejčastěji pozorujeme v herně. Několik sekvencí je ojedinělých – Helena s kolegy měří u dálnice rychlost projíždějících aut, Nesvačilová s Kájou z Chebu střílí na střelnici nebo jde se Samopalníkem na laser game. Zvuk a hudba nehraje ve filmu zásadní roli. Je jí užito zřídka, a to především pro zdramatizování děje.

Ústředním tématem dokumentárního filmu *Zákon Helena* je dobro a zlo. Snímek vypráví příběh nebojácné a neúplatné policistky Heleny Kahnové, která dostala za mříže desítky zločinců a dobro tak zvítězilo nad zlem. Za odvedenou práci dostala odměnu ve výši 10 tisíc korun a hodnost majora. Hodnost jí o pár let později byla odebrána kvůli novému zákonu o služebním poměru. Vyšetřování Berdychova gangu obětovala sedm let času a svůj osobní život. Uznání se podle svých slov nedočkala. Značná část členů Berdychova gangu nikdy nebyla usvědčena, všichni odsouzení jsou už dnes na svobodě. Jak řekl Kája z Chebu, *během dvaceti minut si vydělali i čtyři miliony*. Zda dobro zvítězilo nad zlem je tak diskutabilní. Vidíme prohnilost systému, kterou si uvědomuje i sama Helena.

Film končí tam, kde začal – na Václavském náměstí v Praze. Petra Nesvačilová dokument uzavírá citací z Danteho *Božské komedie*.

3.5 Televizní seriál

Seriál je příběh vyprávěný na pokračování, po částech neboli epizodách. Epizody se následně shlukují do celých seriálových řad či sérií. Příběh či příběhy se odehrávají v určitém časoprostoru za určitých podmínek, tento časoprostor označuje Kokeš jako fikční makrosvět. Jednotlivé seriálové epizody se pak odehrávají v epizodním světě. Všechny epizody předcházející ve většině případů navazují na epizodu stávající, přičemž vazby mezi epizodami nemusí být dány pouze narativem, ale také například postavou či souborem pravidelností a vzorců.²⁵⁸ Vztah mezi stavem věcí na konci epizody stávající a vztahem věcí na konci epizody předcházející nazýváme serialita.

Kokeš vymezuje pět typů seriality – oddělená, nenávazná, polonávazná, návazná a rozrušující. V případě oddělené seriality epizoda stávající a epizoda předcházející nesdílí ani jednu fikční postavu, epizody jsou tedy zcela samostatnými a uzavřenými příběhy. Stejně tak je tomu u seriality nenávazné, avšak zde už epizody alespoň jednu fikční postavu sdílí. Třetím typem je serialita polonávazná, kde jsou epizody stále poměrně uzavřenými celky, ale minimálně jedna řada událostí napříč epizodami pokračuje.²⁵⁹ V případě návazné seriality jsou epizody propojovány na více úrovních. Posledním typem je rozrušující serialita, kde se stavem věcí na konci stávající epizody přepisuje či zpětně upravuje dosud platící stav věcí v makrosvětě.²⁶⁰

Na fikční makrosvět lze podle Kokeše pohlížet dvojitým způsobem. Může se jednat o fikční makrosvět jako univerzum, kde jednotlivé planety představují různé epizodní světy a nesdílí tedy žádné fikční prvky. Jinými slovy ačkoli se jedná o tentýž seriál zasazený do určitého fikčního makrosvěta, například do určitého města na naší planetě Zemi, tak pravidla epizodního fikčního světa v jedné epizodě neplatí v epizodním fikčním světě v jiné epizodě. S fikčním makrosvěttem jako univerzem se nejčastěji divák setká u oddělené seriality. V druhém případě mluvíme o makrosvětě jako fikčním světě, kde jsou epizodní světy různým stavy věcí na jedné planetě v univerzu. V epizodních fikčních světech tedy platí stejná pravidla.²⁶¹

Dramatické dění či narativní vlákna ve fikčním světě vznikají na základě vzájemného působení subsvěta a mikrosvěta. Přičemž mikrosvět je vnitřní svět jedné fikční

---

²⁵⁸ KOKEŠ, Radomír D.. Světy na pokračování: rozbor možností seriálového vyprávění. Praha: Filip Tomáš – Akropolis, 2016. s. 13.

²⁵⁹ Ibid. s. 16.

²⁶⁰ Ibid. s. 17.

²⁶¹ Ibid. s. 44.

postavy, její soukromí, vlastnosti, přání, cíle, postoje aj. Subsvět je pak jedna oblast fikčního makrosvěta (škola, gang, rodina, fotbalový tým atd.), kterou sdílejí alespoň dvě fikční postavy a platí zde nějaký soubor vědění, pravidel a hodnot.

„O dění uvažujeme tehdy, když na sebe spolupůsobí (a) přinejmenším jeden subsvět s přinejmenším jedním dalším subsvěttem, (b) přinejmenším jeden mikrosvět s přinejmenším jedním subsvěttem, (c) přinejmenším jeden mikrosvět s přinejmenším jedním mikrosvěttem dalším, (d) různé cíle v rámci jednoho mikrosvěta.“²⁶²

Každé takové působení můžeme označit za narativní vlákno. Narativní vlákno může mít počátek a konec v jednom epizodním světě, pokračovat napříč několika epizodními světy nebo se rozvíjet napříč seriálovými řadami.²⁶³ V rámci narativního vlákna si divák pokládá řadu otázek – kde, kdy, proč, jak to souvisí s tím atd. Divák si může klást otázky kompoziční, tzn. otázky týkající se jednoho epizodního světa, nebo transkompoziční, tzn. otázky týkající se více než dvou epizodních světů.²⁶⁴ Podnětem pro utváření otázek je cliffhanger, tj. „prostředek utváření napětí na konci epizody a posilování divákova zájmu o další epizody“.²⁶⁵

Jedním z typů seriálu je televizní seriál, což je seriál zpřístupněný divákovi prostřednictvím televizního vysílání. Éra televize nastává ve 20. století a její kouzlo spočívá v tom, že „zprostředkovává informace nejen rychle, ale i komplexně, především obrazem, jehož působení je psychologicky nejintenzivnější“.²⁶⁶ Fungování televize má v rukou její majitel. Podle Smetany tato majetnická převaha zapřičiňuje, že divák nevěnuje televizi dostatečnou pozornost, nechová se k ní přiměřeně kulturně a kriticky.²⁶⁷ Televize pak upravuje programovou skladbu tak, aby zaujala co nejvíce těchto nepozorných diváků za účelem vyšší sledovanosti. Televizní diváci pohlížejí na televizi jako na svého přítele, který jim pomáhá, baví je a informuje je. Nejsou k ní kritičtí, a proto nerozeznají běžné televizní triky.²⁶⁸ Televizní seriál je v tomto výjimkou, protože k němu divák díky periodicitě více přilne.²⁶⁹ Pravidelnost vysílání je pro udržení divákovy pozornosti klíčová. Diváka udržuje v napětí a umocňuje jeho očekávání. Kolem seriálů se často utváří

---

²⁶² Ibid. s. 106.

²⁶³ Ibid. s. 105-106.

²⁶⁴ Ibid. s. 72.

²⁶⁵ Ibid. s. 89.

²⁶⁶ SMETANA, Miloš. Televizní seriál a jeho paradoxy. Praha: ISV, 2000. Masmédia a divadlo. s. 157.

²⁶⁷ Ibid. s. 8.

²⁶⁸ Ibid. s. 9.

²⁶⁹ Ibid. s. 105.

komunita fanoušků, kteří vzájemně interagují, spekulují o dalších epizodách, a tak zájem o seriál upevňují.²⁷⁰

Podle Smetany je pro zaujetí televizního diváka nejdůležitější dramatický, zřetelný děj a přitažlivý hrdina.²⁷¹ Když divák rozumí, jak se příběh rozvíjí a co chtějí postavy, tak se spíše bude zajímat o jeho pokračování.²⁷² Lidé se uchylují k televizi ze zvědavosti, za účelem poznání cizích krajin, svého okolí, ostatních lidí a sami sebe. Prostřednictvím příběhu se divák ztotožňuje s postavami, zkoumá vlastní pocity a postoje. „*Cizím příběhem se chce rozptýlit, utéci sám před sebou, ale stejnou cestou, zprvu jistě třeba netušenou i překvapivou, se k sobě opět přibližuje.*“²⁷³

Seriálové žánry nezřídka podléhají módě. Pokud se objeví téma, které je pro diváky atraktivní, vzniká často v tomto duchu hned několik seriálů. Pro televizní diváky jsou nejpřitažlivější detektivní příběhy, rodinná dramata nebo atraktivní profese například z prostředí nemocnice.²⁷⁴

3.5.1 Analýza televizního seriálu *Expozitura*

Televizní krimiseriál *Expozitura* z produkce TV Nova se vysílal od září do prosince 2011. Šestnáctidílný seriál byl natočen již v roce 2008, avšak uveden na obrazovky byl až o tři roky později. Podle tehdejšího generálního ředitele čekala televize na ekonomicky a divácky příhodnější dobu.²⁷⁵ Dle údajů *Asociace televizních organizací* (ATO) první díl sledovalo 1,657 mil. diváků, poslední díl si pak nenechalo ujít celkem 1,131 mil. diváků starších 15 let.²⁷⁶ Režie se ujal Petr Kotek a Ivan Pokorný. Petr Kotek se dostal do povědomí především filmem *Záhada hlavolamu* z roku 1993, který vychází z komiksů *Rychlé šípy* Jaroslava Foglara.²⁷⁷ Ivan Pokorný si po studiu na pražské DAMU zahrál například v českých komediích *Jáchyme, hod' ho do stroje* nebo *Vrchní, prchni!*. Mezi jeho

---

²⁷⁰ Ibid. s. 101.

²⁷¹ Ibid. s. 62-63.

²⁷² Ibid. s. 57.

²⁷³ Ibid. s. 100.

²⁷⁴ Ibid. s. 119-120.

²⁷⁵ ČÁPOVÁ, Irena. Nova se vrací k původní tvorbě. Na obrazovky vyšle Berdychův gang i Kajínka. Art.ihned.cz [online]. 1.8.2011 [cit. 2021-6-20]. Dostupné z: <https://art.ihned.cz/c1-52450350-nova-se-vraci-k-puvodni-tvorbe-na-obrazovky-vysle-berdychuv-gang-i-kajinka>

²⁷⁶ NEUVEDEN. Sledovanost Expozitury: solidní průměr, ale ne trháč. Mediaguru.cz [online]. 22.12.2011 [cit. 2021-6-20]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2011/12/sledovanost-expozitury-solidni-prumer-ale-ne-trhak/>

²⁷⁷ *Záhada hlavolamu*. ČSFD [online]. ©2001-2021 [cit. 2021-6-20]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/5293-zahada-hlavolamu/prehled/>

režisérské počiny patří mimo jiné *Smrt pedofila*, *Útěky domů* nebo televizní seriál *Kriminálka Anděl*.²⁷⁸

Expozitura je natočena na motivy skutečných událostí spojovaných s Berdychovým gangem. Na scénáři se podíleli investigativní novináři Josef Klíma a Janek Kroupa, kteří vycházeli ze svých reportáží v pořadu *Na vlastní oči*. Všechny kriminální případy v seriálu se doopravdy staly, „jen někdy jiným lidem a za jiných okolností“, uvedli scénáristé v rozhovoru pro TN.cz.²⁷⁹

Předobrazem hlavní ženské postavy policistky Terezy Hodačové (Hana Vagnerová) je policistka Helena Kahnová. Stejně jako Kahnová i Tereza přichází na *Útvar pro odhalování organizovaného zločinu* (ÚOOZ) dělat volavku. Jejím prvním případem na ÚOOZ je kriminální případ vyličený v prvním díle – vražda prostitutky v nevěstinci *Red Rose*.

V každé epizodě seriálu se střídají dvě dějové linie. První dějovou linií je určitý epizodní kriminální případ – nejčastěji vražda, únos, korupce nebo vydírání. Jednotlivé epizody sdílí jak hlavní, tak i některé vedlejší postavy. Druhou dějovou linií prostupující všemi epizodami je příběh Terezy na útěku. Součástí této linie je retrospektivní vyprávění Terezy, které začíná jejím prvním kriminálním případem na ÚOOZ a pokračuje až do současnosti. Přičemž policistka divákovi postupně odkrývá fakta klíčová pro závěrečné rozuzlení.

Hlavní mužskou postavou je policista z ÚOOZ Dan Chládek (Robert Jašków) inspirovaný detektivem Tomášem Gregorem. Stejně jako z Gregora a Kahnové, i z Dana a Terezy se nejprve stanou policejní parťáci a později i milostní partneři. Ačkoli v seriálu je to Dan, kdo má syna a Tereza je bezdětná, ve skutečnosti měla dceru Helena Kahnová. Pro Dana je typická velká kožená bunda, což má dle všeho společné s Tomášem Gregorem, a také zvyk házet si před důležitým rozhodnutím mincí.

Na ÚOOZ se Tereza seznamuje s elitními detektivy Vladimírem Oravou (Pavel Zedníček) a Otou Kofčínem (Jan Dolanský), zástupcem šéfa jednotky Jaroslavem Brousillem (Jan Novotný), šéfem jednotky Viktorem Skutkem (Jan Kanyza) a analytičkou Aničkou Hajnovou (Zuzana Bydžovská). Podobnost jmen fiktivních postav a jejich

---

²⁷⁸ Ivan Pokorný. ČSFD [online]. ©2001-2021 [cit. 2021-6-20]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/tvurce/26528-ivan-pokorny/biografie/>

²⁷⁹ TN.cz. EXPOZITURA: KONFLIKT DOBRA A ZLA, který jsme nemuseli vymýšlet, říká Josef Klíma. TN.cz [online]. 5.9.2011 [cit. 2021-6-20]. Dostupné z: <https://tn.nova.cz/clanek/zpravy/zajimavosti/expozitura-konflikt-dobra-a-zla-ktery-jsme-nemuseli-vymyslet-rika-josef-klima.html>

reálných protějšků je zde očividná – Josef Opava, Petr Koňářík, František Brázdil a Josef Kutek.

Na opačné straně barikády stojí Drobeček (Martin Sitta), jehož postava je inspirována Davidem Berdychem. Drobeček je informátorem Oravy a Kofčina a po usvědčení majitele nevěstince *Red Rose* Doda z vraždy prostitutky po něm *Red Rose* coby provozní přebírá. Důležitou postavou je i Arnold Mráz (David Prachař), nepsaný šéf podsvětí, jehož předobrazem byl podnikatel František Mrázek. Mráz je informátorem Dana a sehraje klíčovou roli v nejednom kriminálním případě. Poslední výraznou figurou, především ve druhé polovině seriálu, je Jiří Hemský (Michal Dlouhý) též zvaný Císař. Jeho postava byla inspirována Milanem Zádamským, kolem kterého se zformoval tzv. Zádamského gang působící na Karlovarsku.

Z vedlejších postav se pravidelně v epizodách objevují Tereziny rodiče, manželka Dana státní zástupkyně Zuzana Chládková (Sabina Králová), Mrázův bodyguard Andrej (Marko Igonda), bývalá prostitutka z *Red Rose* Klára (Barbora Obozněnková) nebo reportér Tomáš Vinter (Marek Němec).

Příběh odhaluje propojení policistů a dalších vysoko postavených státních činitelů s podsvětím. Na počátku Tereza ani Dan o nekalých praktikách svých nadřízených netuší. Tak jak to bývá u většiny kriminálních příběhů, stejně jako se skládají jednotlivé díly mozaiky dohromady dvěma hlavními hrdinům, dozvídá se tyto skutečnosti i divák. Sem tam Tereza „z *budoucnosti*“ utrousí nějaké vodítko naznačující, že věci nejsou tak, jak se zdají, což diváka nechává v napětí. Zpočátku se snaží v divácích vzbudit nedůvěru v Dana, podezření má umocňovat jeho napojení na Arnolda Mráze a nepřátelské chování vůči Tereze. Postupem času ale vychází na povrch, že „*cinknutí*“ jsou na oko bodři Vladimír Orava, Ota Kofčín a Jaroslav Brousil.

Každá epizoda je samostatným kriminálním případem, který je na konci zcela či zčásti objasněn. U několika těchto případů můžeme najít podobnosti se zmedializovanými zločiny spojovanými s Berdychovci. Příkladem je sedmá epizoda s názvem „*Únosy*“. V příběhu se prolínají dvě vraždy spojované s Berdychovým gangem – starožitníka Václava Skaly a zlatníka Václava Tomana. Na začátku epizody je Drobkovými muži unesen starožitník Jiří Málek, jehož tělo je později nalezeno u přehrady. Stejně jako v případě zlatníka Tomana, i na starožitníka Málka najížděl gang autem a rozdrtil mu tak hrudník. Druhým uneseným je Radim Holý, jehož únos se nápadně podobá únosu podnikatele Karla Volavky. Zatímco Volavka ve skutečnosti zajistil gangu 14,5 milionu

korun, které si v bance vyzvedl člen gangu Ladislav Cyrus, Holý nechal připravit v bance pro Drobkovy muže 5 milionů, pro které si došel muž jménem Cyrano.

Další kauzu lze vidět v pořadí čtrnáctém díle nesoucí název „*Loupež století*“. Jak už napovídá název epizody, zde se tvůrci inspirovali tzv. loupeží století z roku 2002. V příběhu za jejím uskutečněním stál Jiří Hemský. Zde se propojili hned dvě události spjaté s Berdychovci, které Kroupa popisuje ve své publikaci *Zločin jako profese*. Kromě zmiňované loupeže století, se jedná o případ bývalého vojáka Jana Balušky, kterého gang obětoval za účelem vykázání výsledků elitních detektivů. V seriálové loupeži století figuruje bývalý člen cizinecké legie Jiří Bezděk zvaný Kaprál (Zbyněk Fric). Stejně jako Baluška i Kaprál byl poslán gangem, aby přepadl banku a stejně jako on byl zrazen a předhozen detektivům Oravovi a Kofčínovi. Divák zde může pozorovat ještě další analogie – v Kaprálově stejně jako v Baluškově autě se nacházel GPS lokátor a Kaprál také přežil prostřelení hlavy.

Nejeden z epizodních příběhů naznačuje propojení podsvětí i s vyššími vrstvami státní správy. Příkladem je epizoda „*Tři králové*“, kde ÚOOZ vyšetřuje vraždu tří podnikatelů Macha, Nekonečného a Podzimka. Tereza s Danem zjišťují, že podnikatelé vlastnili fiktivní společnost na Panenských ostrovech, ke které patřil miliardový bankovní účet ve Švýcarsku. Podle informací Mráze podnikatelé na tento účet vyvedli pro členy vlády peníze ze zkrachovalé banky *Slovan*, jejíž dozorčí radu řídil šéf sekretariátu ministra vnitra. Vraždu vyšetřuje speciální protikorupční útvar PEC, který podléhá ministrovi vnitra Malému. Ukáže se, že právě policisté z PEC dostali od někoho pokyn tři podnikatele odstranit. Později ale i je někdo za účelem získání údajů k účtu zlikviduje. Praní peněz v případě banky *Slovan* zamete ministerstvo pod koberec.

Naopak v několika momentech se příběh s realitou značně rozchází. V šesté epizodě „*Smrt policajta*“ spáchá sebevraždu do té doby šéf ÚOOZ Viktor Skutek. Jeho předobraz Josef Kutek sice z OBOZu odešel, protože byl povýšen na policejní prezidium, avšak nezemřel. V epizodě vyjde najevo, že Skutek o praktikách svým podřízených věděl a chtěl jim učinit přítrž, avšak tíhu těchto okolností neunesl a zastřelil se. Zda byl Josef Kutek také s těmito skutečnostmi obeznámen či nikoli se můžeme pouze dohadovat.

Dvě hlavní dějové linie se spojí v 15. díle s názvem „*Korunní svědek*“ a divákovi by tak měli všechny díly skládačky zapadnout do sebe. Zjišťujeme, že se Tereza vydala na útěk potom, co se Orava s Kofčínem pokusili odstranit nepohodlného Drobečka. Tereza s Danem ho proto unesli a doufali, že ho na útěku dokážou přesvědčit, aby proti

detektivům svědčil. Stejně jako David Berdych i Drobek se rozhodne vypovídat a pomůže tak rozkrýt propojení elitních detektivů a podsvětí. Dan s Terezou oslavují, že nakonec dobro zvítězilo nad zlem.

4 RECENZE A KRITIKA

4.1 Recenze a kritika dokumentárního filmu *Zákon Helena*

Dokumentární film *Zákon Helena* režisérky Petry Nesvačilové zahajoval 20. ročník Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů v Jihlavě²⁸⁰ a byl nominován na Českého lva 2017 v kategorii Nejlepší dokumentární film²⁸¹.

Dokument vyvolal mezi odbornou i širokou veřejností smíšené pocity. Největší vlna kritiky se strhla kolem režisérky Petry Nesvačilové, která se dle kritiků stala jednou z hlavních akterek filmu, i když z názvu vyplývalo, že středem pozornosti bude policistka Helena Kahnová. Více prostoru než Kahnová dostali i samotní gangsteři – Zelinář Olí, Kája z Chebu, Samopalník Tony a později se objevil i David Berdych.

„V konečném sestřihu tihle pánové zabírají vlastně více prostoru než Helena Kahnová a snímek je o něco větším dílem sondou do uvažování jistých ranářů než profilem policistky, která se nenechala uplatit a zastrašit,“ píše Josef Chuchma z *Lidovky.cz*.²⁸²

Chuchma kritizuje i postoj režisérky vůči zločincům, její výrazy a gesta při rozhovorech, které mohly působit podbízivě. Také některé důležité otázky pro něj zůstaly nezodpovězené, například původ přátelského vztahu Kahnové a Berdycha, nebo mu chyběly komplexnější informace o životě gangsterů.

„...Zákon Helena není ani sebezpytem, ani investigací, ani portrétem (Heleny Kahnové) – je tím vším a zároveň ničím. Projevuje se to tak, že jeho stopáž působí naddimenzovaně, že v něm tečou plonkové minuty, ale přitom leccos zůstalo nedopovězeno nebo nebylo vůbec nakousnuto,“ uzavírá Chuchma.²⁸³

V případě filmu *Zákon Helena* se mluví o autorském dokumentu právě kvůli velkému množství situací, kdy sama režisérka vystupuje před kamerou a stává se tak součástí filmu. Podle Chuchmy je toto označení nepřesné, protože Nesvačilová postrádá drzost, soudnost, (sebe)kritičnost, (sebe)reflexi a další kvality, které jsou pro autorský

²⁸⁰ LANŠPERKOVÁ, Jitka. Samopalník: Gangsterka ženskou rukou: Rozhovor s Petrou Nesvačilovou o životě v podsvětí a novém filmu *Zákon Helena*. DOK.REVUE [online]. 17.10.2016 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://www.dokrevue.cz/clanky/samopalnik-gangsterka-zenskou-rukou>

²⁸¹ REDAKCE KINOBOX. Český lev 2017 představil nominace. Nejvíce jich obdržel Masaryk Julia Ševčíka. Kinobox.cz [online]. 18.1.2017 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://www.kinobox.cz/clanek/12254-cesky-lev-2017-predstavil-nominovane>

²⁸² CHUCHMA, Josef. Petra a Helena mezi ostrými hochy. Co všechno unese autorský dokument? Lidovky.cz [online]. 19.11.2016 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/kultura/petra-a-helena-mezi-ostrymi-hochy.A161117_133003_ln_kultura_hep

²⁸³ Ibid.

dokument klíčové.²⁸⁴ Antonín Tesař ve svém komentáři pro filmový čtrnáctideník *A2* zmiňuje, že tento problém nepozoruje pouze u dokumentu *Zákon Helena*, nýbrž u většiny současných autorských dokumentů.

*„Z autorského dokumentu se totiž stává velmi pohodlná šablona pro snímky natáčené sice s velkým osobním nasazením, ale často také s velmi malým odstupem nebo snahou o komplexnější prohledání daného tématu.“*²⁸⁵

V rozhovoru pro *DOK.REVUE* Nesvačilová o svém zapojení ve filmu říká: *„Neplánovala jsem, že se stanu součástí filmu. Byl to nápad a instinkt střihače Josefa Krajbicha. Pořád mi říkal, že jsem jednou z postav, že na mě všichni velmi osobně reagují. Ale kdo by chtěl být jednou z postav filmu o gangsterech?“*²⁸⁶

Naproti tomu Mojmir Sedláček s přezdívkou Rimsy v recenzi pro *Moviezone.cz* vnímá zapojení režisérky jako přednost. Oceňuje, že film není jen běžným faktickým shrnutím. *„Nejedná se o suchopárné a učesané dílo, nýbrž moderně natočený dokument, kde se vedle samotných reálií rozebírá i vztah režisérky k tématu. Těžko říct, zdali vám tento přístup bude vyhovovat – je to ovšem svěží vítr v zobrazení takhle jednoznačně faktických záležitostí.“*²⁸⁷

Nejvíce chvály sklidily zповědi gangsterů. Podle známé české filmové kritičky Mirky Spáčilové díky tomu, že autorka prahla v rozhovorech po detailech jí tak gangsteři sdělili zajímavé drobnosti.²⁸⁸ Náhled do uvažování mužů, kteří se rozhodli vydat cestou podsvětí oceňuje i Josef Chuchma.²⁸⁹ Podle Martina Šrajera z filmového měsíčníku *Cinema* ale měla autorka jejich stanoviska více zpochybňovat a uvádět informace na pravou míru, protože většina společnosti jejich činy považuje za nepřipustné. Šrajer naráží

---

²⁸⁴ Ibid.

²⁸⁵ TESAŘ, Antonín. Příliš autorské dokumenty: Česká radost na jihlavském festivalu. *A2: kulturní čtrnáctideník*. Praha: Kulturní týdeník A2, 09.11.2016, 12(23). s. 9. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:4980b330-cff1-11e9-bc2b-005056825209>

²⁸⁶ LANŠPERKOVÁ, Jitka. Samopalník: Gangsterka ženskou rukou: Rozhovor s Petrou Nesvačilovou o životě v podsvětí a novém filmu *Zákon Helena*. *DOK.REVUE* [online]. 17.10.2016 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://www.dokrevue.cz/clanky/samopalnik-gangsterka-zenskou-rukou>

²⁸⁷ RIMSY. Mladá dokumentaristka zpovídala Berdychův gang. Stojí výsledek za to? *Moviezone.cz* [online]. 2.11.2016 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://film.moviezone.cz/zakon-helena/recenze>

²⁸⁸ SPÁČILOVÁ, Mirka. RECENZE: Pátrala po Berdychově gangu, šlápla na minu a jen žasne. *IDNES.cz* [online]. 30.10.2016 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/zakon-helena-recenze.A161027_114605_filmvideo_ts

²⁸⁹ CHUCHMA, Josef. Petra a Helena mezi ostrými hochy. Co všechno unese autorský dokument? *Lidovky.cz* [online]. 19.11.2016 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/kultura/petra-a-helena-mezi-ostrymi-hochy.A161117_133003_ln_kultura_hep

i na etický aspekt dokumentu: „*Ve filmu věnovaném obětem Berdychova gangu, působí zvýšená pozornost věnovaná členům dotyčného gangu poněkud nešťastně.*“²⁹⁰

V naprosté většině případů se kritici na pozitivích a negativích filmu *Zákon Helena* shodovali. I když ve svých recenzích vypichovali spíše negativní stránky filmu, obecně byl dokumentární film přijat spíše kladně.

---

²⁹⁰ ŠRAJER, Martin. Zákon Helena: Dokumentární nahlédnutí do pražského podsvětí je zároveň sugestivním portrétem dvourůzně odvážných žen. *Cinema: filmový měsíčník*. Praha: Cinema, 12.2016, 2016(12). s. 40. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:d355cd20-3b20-11eb-93c2-005056825209>

4.2 Recenze a kritika televizního seriálu *Expozitura*

Televizní seriál *Expozitura* z produkce TV Nova byl ve své době nejdražším seriálovým počinem v historii tuzemské produkce. Akční seriál nedosahoval neskutečných čísel pouze v případě rozpočtu – celkem si zde zahrálo 338 herců, natáčelo se na více než 300 lokacích, bylo zničeno 13 aut, jedna loď, jeden dům byl vypálen a jedna vila byla zasažena protitankovou střelou. Scénář z pera investigativních novinářů Janka Kroupy a Josefa Klímy vychází ze skutečných událostí spojovaných s Berdychovým gangem.²⁹¹

Dvojice scénáristů, kteří při tvorbě scénáře vycházeli z vlastních reportáží o Berdychovcích, se nedočkala od známého českého kritika Kamila Fily přílišného uznání. Podle něj Klíma nadměru použil ohrané fráze, klišé a „rádobydršňácký“ slovník. Nepodařený scénář byl podle Fily následkem toho, že si televize troufla na projekt, který nebyl dle jeho názoru vhodný k seriálovému zpracování. „*V případě Expozitury navíc jistě sehrála úlohu televizní autocenzura, kdy odporné činy musí provázet stále ještě přijatelná mluva, u níž divákům nezaskočí křupky nebo oříšky,*“ komentuje Fila.²⁹²

Jako pozitivum Fila vyzdvihuje pozvolný přerod mužských postav, který ještě umocňuje jejich skvělé obsazení.²⁹³ Naopak ženská hlavní hrdinka ztvárněná Hanou Vagnerovou je podle Terezy Spáčilové *nesourodou směsí naivity a cynismu doplněnou o dršňácká gesta*, což ústí v nevěrohodnost postavy a jejích činů. Kritizuje i její monolog na videokameru, který provází celý seriál – podle ní v něm citové výlevy postavy Terezy Hodačové přebíjí fakta v příběhu klíčová jako důkazní materiál. I filmová kritička Mirka Spáčilová shledává monolog o prohnilém systému unavujícím a moralizujícím. Mimoto příběh shazují komplikované pletichy policie s podsvětím a milostné zápletky. Celkově jsou však dle jejího názoru příběhy jako detektivky obstojné.

Z vedlejších postav nejvíce chvály sklidili v recenzi Terezy Spáčilové i Kamila Fily policejní vyšetřovatelé, především Pavel Zedníček jako Vladimír Orava a Jan Dolanský

---

²⁹¹ KOVÁŘÍKOVÁ, Gabriela. Podzimmím hitem televize Nova se má stát seriál *Expozitura*. Denik.cz [online]. 5.8.2011 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/film-a-televize/podzimmim-hitem-televize-nova-se-ma-stat20110805.html>

²⁹² FILA, Kamil. *Expozitura* jsou Televizní noviny přeložené do pohádky. Aktuálně.cz [online]. 9.9.2011 [cit. 2021-5-4]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/televize/expozitura-jsou-televizni-noviny-prelozene-do-pohadky/r~i:article:713519/>

²⁹³ Ibid.

jako Ota Kofčín. Naopak na hraně únosnosti jsou podle Terezy Spáčilové postavy padouchů, kteří podle jejích slov „nemají daleko k parodii na sebe sama“.²⁹⁴

Oba kritici spatřují největší nedostatek v celkovém vyznění seriálu, které by se dalo dle Spáčilové shrnout do „všechno je svinstvo“.²⁹⁵ Tento pohled sdílí i Kamil Fila.

„Expozitura svou náladou přispívá k všeobecnému přesvědčení, že všechny instituce v Česku jsou prohnilé a lidé se dělí pouze na ty hloupější, kteří si nestihli nakrást, a ty chytřejší, kteří se snaží urvat za každou cenu, co se dá,“ píše Fila ve své recenzi pro *Aktuálně.cz*.²⁹⁶

Na seriál *Expozitura* v roce 2015 volně navázal televizní seriál *Atentát*. Ten, ačkoli má jinou zápletku, s *Expoziturou* sdílí několik postav – Terezu Hodačovou, Dana Chládku a Otu Kofčína. Na scénáři se opět podílela dvojce Klíma-Kroupa.²⁹⁷

---

²⁹⁴ SPÁČILOVÁ, Tereza. GLOSA: Expozitura by se mohla učit od Soukromých pastí, ty jsou skvělé. IDNES.cz [online]. 6.9.2011 [cit. 2021-5-4]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/glosa-expozitura-zklamala-berdychuv-gang-strci-do-kapsy-soukrome-pasti.A110906_112018_televize_tt

²⁹⁵ Ibid.

²⁹⁶ FILA, Kamil. Expozitura jsou Televizní noviny přeložené do pohádky. Aktuálně.cz [online]. 9.9.2011 [cit. 2021-5-4]. Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/televize/expozitura-jsou-televizni-noviny-prelozene-do-pohadky/r~i:article:713519/>

²⁹⁷ ČSFD: Atentát (TV seriál) [online]. © 2001-2021 [cit. 2021-5-4]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/film/71335-atentat/prehled/>

Závěr

Vše začalo na místě, které bude navždy neodmyslitelně spjaté s Berdychovým gangem – v pražském Discolandu Sylvie. Zde se na počátku 90. let zformovala okolo vyhadzovače Davida Berdycha zločinná organizace, která se později začala označovat jako Berdychův gang. David Berdych byl informátorem detektiva z *Odboru pro boj s organizovaným zločinem* (OBOZ) Josefa Opavy. Ten se později dle dostupných informací se svými kolegy Františkem Brázdilem, Petrem Koňáříkem a Jiřím Žofčínem rozhodl založit organizaci postavenou mimo zákon tzv. Policii s.r.o. a spolčit se s Berdychovci. Gang měl na svědomí loupeže, přepadení, únosy, krádeže a ve dvou případech i vraždy. Konkrétně šlo o uneseného starožitníka Václava Skalu, jehož tělo se nikdy nenašlo, a zlatníka Václava Tomana, kterému za účelem získání informací položili podle výpovědi svědka na hrudník traverzy a následně přes ně přejížděli autem. Tělo zlatníka Tomana bylo nalezeno u Slapské přehrady, jeho zabití se gangu nikdy nepodařilo prokázat. Policie s.r.o. dávala gangu tipy na únosy a poskytovala jim policejní vybavení, jako policejní stejnokroje, zbraně, odznaky a pouta. To vše se k nim dostalo přes prostředníka – majitele automyčky Luděk Žaluda. Členové gangu pak s tímto vybavením dělali fingované dopravní kontroly nebo domovní prohlídky, během kterých bohatého podnikatele okradli či unesli a následně ho mučili za účelem získání přístupových údajů k sejfům nebo bankovním účtům. Mezi unesené podnikatele patřil mimo již zmiňovaných například Dian Ivanov nebo Karel Volavka. Mezi významné členy gangu patřil mimo jiné Oldřich Doležal, Maroš Šulej, Tomáš Půta, Radek Trumpeš, Jan Zelený nebo Jiří Železný.

Odhalení zločinů páchaných Berdychovci bylo složité, jednak z toho důvodu, že jejich činnost kryli právě ti, kteří měli organizovanou kriminalitu potírat. Druhým důvodem byl fakt, že se jednalo o promyšlené předem naplánované zločiny páchané organizovanou skupinou osob. Díky dělbě činnosti mezi členy skupiny je ve výsledku zločin méně nápadný a pro kriminalisty hůře spojitelný. Nakonec se ale gang podařilo rozkrýt, a to dvěma policistům z OBOZu Heleně Kahnové a Tomáši Gregorovi. Po nespočtu nezodpovězených otázek ohledně loupežných přepadení v policejních uniformách začali podezírat svoje kolegy. Kahnová s Gregorem proto vyhledali jiné policejní útvary, kde jim bylo umožněno činnost gangu odhalit. K tomu přispěla mimo jiné i výpověď samotného Davida Berdycha. První rozsáhlé zatčení v rámci akce *Uniforma* se uskutečnilo v roce 2004. Soudní proces s Berdychovým gangem byl kvůli rozsáhlé kriminální činnosti rozdělen na dvě části. Nejprve se soud zaměřil na činnost gangu do roku 2000, která

zahrnovala mimo jiné i únos a vraždu zlatníka Tomana. V druhé části procesu již byli souzeni i elitní detektivové z OBOZu, jednalo se o loupežná přepadení a únosy v policejních uniformách.

Dle informací investigativního novináře Janka Kroupy byla Policie s.r.o. napojena na konkursní mafii, v jejímž čele stál právník Igor Brdlík spolupracující s ústeckým soudcem Jiřím Berkou a konkursním správcem Danielem Thonatem. Kauza Berka byla propojena i s rozvadovským kuplířským gangem, jehož hlavou byl také Igor Brdlík. Ten vlastnil v Rozvadově několik nevěstinců, kde se zdržovali i Josef Opava a František Brázdil.

V druhé kapitole jsem se snažila odpovědět na otázku „*Jak referovala česká média o kauze Berdych?*“. K jejímu zodpovězení byla využita metoda případové studie. Předmětem výzkumu byla mediální sdělení vydaná v průběhu let 2000-2021 na třech zpravodajských webech – *Novinky.cz*, *iDNES.cz* a *Blesk.cz*. Tato média byla vybrána z toho důvodu, že se jednalo v té době o nejčtenější a obsahově nejbohatší zpravodajské weby. K analýze televizního pokrytí kauzy jsem zvolila zpravodajský pořad *Události* vysílaný Českou televizí. Jednotlivá mediální sdělení jsem hodnotila z hlediska četnosti, obsahové přesnosti, věcnosti, pravidelnosti a relevantnosti v daném období. O kauze Berdych referovala všechna zkoumaná média hojně. Informace v jednotlivých mediálních sděleních se v naprosté většině shodovaly. Nejostřeji sledovaným tématem byla bezesporu tzv. loupež století, která se udála v roce 2002, a s ní spojení Berdychovci Tomáš Půta a Maroš Šulej. Dále soudní proces se samotným Davidem Berdychem, jehož odsouzení a podmíněčné propuštění si nenechalo ujít ani jedno analyzované médium. Nejnovější zprávy odkazující na Berdychův gang pochází z května 2021, kdy byl do České republiky převezen uprchlý Jaromír Prokop.

Ve třetí kapitole s názvem „*Zpracování kauzy Berdych ve filmu*“ se věnuji nejprve v teoretické části vzniku příběhu a jeho základním částem – expozici, kolizi, krizi, peripetii a katastrofě. Navazuji popisem vzniku scénáře a charakteristikou dokumentárního filmu a televizního seriálu. Nabízím definice jednotlivých žánrů a popis jejich základních rysů. V praktické části se již věnuji vybraným snímkům, které byly natočeny na motivy Berdychova gangu. V první řadě se jedná o dokumentární film *Zákon Helena* z roku 2016. Dokumentaristka a herečka Petra Nesvačilová ve filmu nahlíží jednak na stranu dobra, kde stojí policistka Helena Kahnová, a jednak na stranu zla, kde se pohybují čtyři oslovení gangsteři – Samopalník Tony, Zelinář Olí, Kája z Chebu a David Berdych. Druhým

snímkem je televizní seriál *Expozitura* uvedený na obrazovky na podzim 2011. Na scénáři se podíleli dva investigativní novináři Josef Klíma a Janek Kroupa, kteří vycházeli ze svých reportáží v pořadu *Na vlastní oči*. Každá epizoda je inspirována některým kriminálním případem spojovaným s Berdychovým gangem. Srovnáme-li informace uvedené v této práci a fiktivní příběh seriálu *Expozitura*, tak analogie lze pozorovat jak u jednotlivých postav, tak u dílčích příběhů.

V poslední kapitole této bakalářské práce jsem se soustředila na recenzi a kritiku vybraných snímků. Dokumentární film *Zákon Helena* byl přijat kritiky i vybranými recenzenty vcelku kladně. Nejvíce byla kritizována role Petry Nesvačilové, naopak pozitivní ohlasy sklidily z povědi gangsterů. I seriál *Expozitura* se dočkal spíše pozitivních reakcí. Seriál byl opěvován především pro svou unikátnost v oblasti tuzemské produkce. Hodnoceny byly především postavy. Nejvíce kritiky sklidily postavy padouchů a postava Terezy Hodačové, naopak chvály se dočkaly detektivové Vladimír Orava a Ota Kofčín.

Berdychův gang páchal kriminální činnost přes deset let, v kauze bylo celkem obžalováno na osmdesát lidí včetně elitních policistů a hlavní aktér David Berdych ve vězení strávil jedenáct let. Kauza Berdych se tak zapsala do povědomí jako největší případ organizovaného zločinu v českých dějinách.

Summary

It all started in a place that will forever be inseparably linked with Berdych's gang - the Discoland Sylvie in Prague. Here formed in the early 1990s around the bouncer David Berdych a criminal organisation, which later came to be known as the Berdych's gang. David Berdych was leaking information from the underworld to Josef Opava, a detective from the Department for Combating Organised Crime. According to the available information, Opava later decided with his colleagues František Brázdil, Petr Koňářík and Jiří Žofčín to establish an outlaw organization called Police s.r.o. and to join forces with the Berdych's gang. The gang was responsible for robberies, muggings, kidnappings, thefts and murders. The Police s.r.o. was giving to the gang tips on kidnappings and provided them police equipment such as police uniforms, weapons, police badges and handcuffs. The gang members then used this equipment during fake traffic checks or house searches, during which they robbed or kidnapped the wealthy businessman and then tortured him in order to gain access to safes or bank accounts.

Exposing the crimes committed by the Berdych's gang was difficult, partly because their activities were covered up by those who were supposed to combat organised crime. The

second reason was the fact that these pre-planned crimes were committed by an organised group of persons, which made the crime less visible. In the end, however, two police officers from the Department for Combating Organised Crime, Helena Kahnová and Tomáš Gregor, managed to uncover the gang. After countless unanswered questions about robberies in police uniforms, they began to suspect their colleagues. Kahnová and Gregor therefore sought out other police departments where they were able to uncover the gang's activities. This was facilitated by the testimony of David Berdych himself. The first large-scale arrest operation took place in 2004. The trial was divided into two parts due to the extensive criminal activity.

In the second chapter I tried to answer the question "*How did the Czech media report on the Berdych case?*" The case study method was used to answer it. The subject of the research were articles published during 2000-2021 on three news websites and one television broadcast. I evaluated individual articles in terms of frequency, accuracy of content, factuality, regularity and relevance in the given period. The Berdych's case was widely reported in all the media.

In the third chapter I discussed the origins of the story and then I follow with a description of the creation of the script and the characteristics of the documentary and the television series. I offer definitions of each genre and a description of their basic features. In the practical part, I discussed selected films that were made in relation to the Berdych's gang. Firstly, it deals with the documentary film "*Zákon Helena*" from 2016. The film was made by the documentary filmmaker and actress Petra Nesvačilová. Secondly, it is about television series "*Expozitura*", which was released in the autumn 2011. The script was written by two investigative journalists Josef Klíma and Janek Kroupa. Each episode is inspired by a criminal case linked to the Berdych's gang.

In the last chapter of this bachelor's thesis, I focused on the reviews of the selected films. The documentary "*Zákon Helena*" received mostly positive reviews. The most criticised was the role of Petra Nesvačilová, while the confessions of the gangsters received positive feedback. The series "*Expozitura*" also received rather positive reactions. The series was praised mainly for its uniqueness in Czech Republic.

Berdych's gang committed criminal activity for over ten years, eighty people were accused including elite police officers, and the main figure, David Berdych, spent eleven years in prison. The Berdych case has thus become the biggest organized crime case in Czech history.

Seznam použité literatury a internetových zdrojů

Literatura

CEJP, Martin. *Vývoj organizovaného zločinu na území České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2010. s. 46. ISBN 978-80-7338-105-9.

FIELD, Syd. *Jak napsat dobrý scénář: základy scenáristiky*. V Praze: Rybka, 2007. ISBN 80-87067-65-7.

GAUTHIER, Guy. *Dokumentární film, jiná kinematografie*. Akademie múzických umění v Praze, 2004. s. 507. ISBN 80-7331-023-6.

NĚMEC, Miroslav. *Organizovaný zločin: aktuální problémy organizované kriminality a boje proti ní*. Praha: Naše vojsko, 1995. ISBN 80-206-0472-3.

NICHOLS, Bill. *Úvod do dokumentárního filmu*. Akademie múzických umění v Praze, 2010. s. 316. ISBN 978-80-7331-181-0.

NOVOTNÝ, David Jan. *Budování příběhu, aneb, Demiurgie versus dramaturgie*. Praha: Karolinum, 2007. s. 234. ISBN 978-80-246-1306-2.

NOVOTNÝ, Oto a ZAPLETAL, Josef. *Kriminologie*. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. ISBN 80-86432-08-4.

KOKEŠ, Radomír D.. *Rozbor filmu*. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 2015. s. 264. ISBN 978-80-210-7756-0.

KOKEŠ, Radomír D.. *Světy na pokračování: rozbor možností seriálového vyprávění*. Praha: Filip Tomáš – Akropolis, 2016. ISBN 978-80-7470-146-7.

KRESSL, Vladimír a Filmová a televizní fakulta. *Základy dramaturgie a režie filmové a televizní dokumentární tvorby*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990. 115 s.

KROUPA, Janek a Zdeněk ČECH. *Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi--*. 2. vyd. V Praze: Daranus, 2011. ISBN 978-80-87423-26-4.

SMETANA, Miloš. *Televizní seriál a jeho paradoxy*. Praha: ISV, 2000. Masmédia a divadlo. ISBN 80-85866-60-9.

ŠMÍD, Tomáš a KUPKA, Petr. *Český organizovaný zločin: od vyděračů ke korupčním sítím*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2011. s. 185. ISBN 978-80-210-5618-3.

ŠTROBLOVÁ, Soňa. *Film a televize jako audiovizuální zprostředkování světa: Filmová a televizní dramaturgie a programová skladba*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. 164 s. ISBN 978-80-86723-73-0.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. s. 191. ISBN 807367096-8.

TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. s. 293. ISBN 978-80-7367-683-4.

Periodika

TESAŘ, Antonín. Příliš autorské dokumenty: Česká radost na jihlavském festivalu. A2: kulturní čtrnáctideník. Praha: Kulturní týdeník A2, 09.11.2016, 12(23). s. 9. ISSN 1801-4542. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:4980b330-cff1-11e9-bc2b-005056825209>

ŠRAJER, Martin. Zákon Helena: Dokumentární nahlédnutí do pražského podsvětí je zároveň sugestivním portrétem dvou různě odvážných žen. Cinema: filmový měsíčník. Praha: Cinema, 12.2016, 2016(12). s. 40. ISSN 1210-132X. Dostupné také z: <https://ndk.cz/uuid/uuid:d355cd20-3b20-11eb-93c2-005056825209>

Internetové zdroje

BLAŽEK, Pavel a PRÁVO. Obžalovaný: Policista varoval Berdycha před zatčením. Novinky.cz [online]. 15. 2. 2006 [cit. 2021-01-01]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/obzalovany-policista-varoval-berdycha-pred-zatcenim-40113375>

CÁPOVÁ, Irena. Nova se vrací k původní tvorbě. Na obrazovky vyšle Berdychův gang i Kajínka. Art.ihned.cz [online]. 1.8.2011 [cit. 2021-6-20]. Dostupné z:

<https://art.ihned.cz/c1-52450350-nova-se-vraci-k-puvodni-tvorbe-na-obrazovky-vysle-berdychuv-gang-i-kajinka>

ČSFD: Atentát (TV seriál) [online]. © 2001-2021 [cit. 2021-5-4]. Dostupné z:

<https://www.csfd.cz/film/71335-atentat/prehled/>

ČTK. Sedm let od obvinění: Soudce Berka dostal za kauzu konkurzní mafie 9 let.

iHNed.cz [online]. 6. 4. 2010 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-42237550-sedm-let-od-obvineni-soudce-berka-dostal-za-kauzu-konkurzni-mafie-9-let>

ČTK a BUREŠ, Vítězslav. Za loupež 154 milionů nikdo potrestán nebude. Definitivně. iDNES.cz [online]. 9. 10. 2014 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/praha/zpravy/loupez-stoleti-zustane-definitivne-nepotrestana.A141009_103154_praha-zpravy_bur

ČTK. Nejvyšší soud potvrdil Berdychův trest. Za padělky. Aktualne.cz [online]. 29. 8. 2007 [cit. 2020-10-25]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/nejvyssi-soud-potvrdil-berdychuv-trest-za-padelky/r~i:article:495421/>

ČTK a ŠŤASTNÝ, Jiří. Soud osvobodil muže obžalované z pokusu zavraždit Ivana Jonáka. iDnes.cz [online]. 18. 6. 2009 [cit. 2020-10-15]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/soud-osvobodil-muze-obzalovane-z-pokusu-zavrazdit-ivana-jonaka.A090618_160952_krimi_js

ČTK. Soud: Brázdil s osobními údaji nemanipuloval. Tyden.cz [online]. 2. 8. 2007 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/soud-brazdil-s-osobnimi-udaji-nemanipuloval_17931.html

ČTK. Další zatčení v kauze Berdychova gangu. Aktualne.cz [online]. 28. 1. 2006 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z:

<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/dalsi-zatceni-v-kauze-berdychova-gangu/r~i:article:63129/>

ČT24. Stát musí bývalému soudci Berkovi vyplatit náhradu za zabraný a prodaný majetek [online]. 25. 7. 2020 [cit. 2020-12-21]. Dostupné z:

<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3148170-stat-musi-byvalemu-soudci-berkovi-vyplatit-nahradu-za-zabrany-a-prodany-majetek>

ČT24. a ČTK Zemřel Ivan Jonák, na svobodě strávil dva roky. Česká televize [online]. 24. 2. 2016 [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1705390-zemrel-ivan-jonak-na-svobode-stravil-dva-roky>

ČTK. Berdych neuspěl. Nejvyšší soud odmítl jeho dovolání, stejně i dalších členů gangu. IHned.cz [online]. 7. 8. 2009 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1->

38004830-berdych-neuspel-nejvyssi-soud-odmitl-jeho-dovolani-stejne-i-dalsich-clenu-gangu

ČTK a IDNES.CZ. Berdychův gang ho zradil, teď svědčí proti němu. IDNES.cz [online]. 27. 4. 2006 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/berdychuv-gang-ho-zradil-ted-svedci-proti-nemu.A060426_150408_krimi_cen

ČTK. Soud v kauze Berdychova gangu uznal vinu devíti lidí. Denik.cz [online]. 15. 1. 2010 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z:

https://www.denik.cz/z_domova/soud-v-kauze-berdychova-20100115.html

ČTK. Nejvyšší soud odmítl dovolání detektivů kryjících Berdychův gang. IDNES.cz [online]. 27. 10. 2009 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/nejvyssi-soud-odmitl-dovolani-detektivu-kryjicich-berdychuv-gang.A091027_155602_krimi_js

ČTK. Policie dopadla v USA posledního člena Berdychova gangu, unikál 16 let. Aktualne.cz [online]. 30. 4. 2020 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z:

<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/policie-vypatrala-posledniho-clena-berdychova-gangu-mel-na-s/r~f9c950a28ac311eaa25cac1f6b220ee8/>

ČTK. Členové Berdychova gangu dostali 14, deset a šest let vězení. IHNEC.cz [online]. 25. 6. 2009 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://domaci.ihned.cz/c1-37571620-clenove-berdychova-gangu-dostali-14-deset-a-sest-let-vezeni>

ČESKÝ ROZHLAS. David Berdych vzal trest sportovně, říká kriminalistka, která ho dostala za mříže. In: Youtube [online]. 14. 12. 2016 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=-MlmdHWNHq8>

DRCHAL, Václav. Začal Berdychův „supersoud“ [online]. 2. 2. 2006 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/domov/zacal-berdychuv-supersoud.A060202_101629_ln_domov_vvr

FILA, Kamil. Expozitura jsou Televizní noviny přeložené do pohádky. Aktuálně.cz [online]. 9.9.2011 [cit. 2021-5-4]. Dostupné z:

<https://magazin.aktualne.cz/televize/expozitura-jsou-televizni-noviny-prelozene-do-pohadky/r~i:article:713519/>

CHUCHMA, Josef. Petra a Helena mezi ostrými hochy. Co všechno unese autorský dokument? Lidovky.cz [online]. 19.11.2016 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z:

https://www.lidovky.cz/kultura/petra-a-helena-mezi-ostrymi-hochy.A161117_133003_ln_kultura_hep

iDNES.cz. Stovky policistů zatýkaly lidi z Berdychova gangu. iDNES.cz [online]. 28. 1. 2006 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/stovky-policistu-zatykaly-lidi-z-berdychova-gangu.A060128_121127_krimi_mhk

Ivan Jonák. In: Vizitka [televizní pořad]. Česká televize, 1994. ČT2 5. 8. 1994. Dostupné též z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/879394-vizitka/>

Ivan Pokorný. ČSFD [online]. ©2001-2021 [cit. 2021-6-20]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/tvurce/26528-ivan-pokorny/biografie/>

JEŽEK, Petr. Prokurátorovi vydělaly prostitutky miliony, za mříže jde na 3,5 roku. iDNES.cz [online]. 18. 12. 2013 [cit. 2020-12-31]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/vojensky-prokurator-byl-sefem-kupliru-v-rozvadove.A131218_160655_plzen-zpravy_jzk

LUSTIGOVÁ, Martina. Soud dal skupině z gangu kolem Berdycha tresty od osmi do 14 let. Český rozhlas: cesky.radio.cz [online]. 19. 10. 2006 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://cesky.radio.cz/soud-dal-skupine-z-gangu-kolem-berdycha-tresty-od-osmi-do-14-let-8483998>

KLIMENTOVÁ, Lenka. Člen Berdychova gangu se ve věznici oběsil. Denik.cz [online]. 11. 3. 2009 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z:

https://www.denik.cz/z_domova/berdych_zeleny_obesil_se20090311.html

KOTALÍK, Jakub, PÁNEK, Jiří a ČTK. Patnáct let od loupeže století: 154 milionů zmizelo, lupiči unikli. iDNES.cz [online]. 16. 9. 2017 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/vyroci-15-let-loupez-v-dejvicich.A170915_123518_krimi_jkk

KOVÁŘÍKOVÁ, Gabriela. Podzimním hitem televize Nova se má stát seriál Expozitura.

Denik.cz [online]. 5.8.2011 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/film-a-televize/podzimmnim-hitem-televize-nova-se-ma-stat20110805.html>

KROUPA, Janek. Kahnová a Gregor. Detektivové, kteří rozbili Berdychův gang. iDNES.cz [online]. 10. 9. 2011 [cit. 2021-01-01]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/kahnova-a-gregor-detektivove-kteri-rozbili-berdychuv-gang.A110908_1647969_domaci_hro

KUBIŠTOVÁ, Pavle a TŘEČEK, Čeněk. Našel jste zahozené srdce, řekl soudce a po 11 letech pustil Berdycha. iDNES.cz [online]. 24. 6. 2015 [cit. 2020-10-24]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/berdych-zada-o-propusteni.A150623_171634_domaci_pku

LANŠPERKOVÁ, Jitka. Samopalník: Gangsterka ženskou rukou: Rozhovor s Petrou Nesvačilovou o životě v podsvětí a novém filmu Zákon Helena. Dok.revue [online]. 17.10.2016 [cit. 2021-5-13]. Dostupné z: <https://www.dokrevue.cz/clanky/samopalnik-gangsterka-zenskou-rukou>

MACHAJ, Damian a KLÍMA, Josef. Epizoda sedmá: Ve službách policie. Jak dva detektivové rozbili Berdychův gang. In: České podsvětí [podcast]. Seznam Zprávy, 17. 8. 2020. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/epizoda-sedma-ve-sluzbach-policie-jak-dva-detektivove-rozbili-berdychuv-gang-115997>

MF DNES. Kauza Berka: konkurzní správce Thonat promluvil. iDNES.cz [online]. 13. 4. 2005 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/ekonomika/domaci/kauza-berka-konkurzni-spravce-thonat-promluvil.A050413_094420_ekonomika_ven

MF DNES a iDNES.cz. Útočník zastřelil Pitrova společníka Mrázka. iDNES.cz [online]. 25. 1. 2006 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/utocnik-zastrelil-pitrova-spolecnika-mrazka.A060125_225738_krimi_dp

MVČR. Bezpečnostní hrozby: Organizovaný zločin [online]. 17. června 2019 [cit. 2021-02-16]. Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>

NEUVEDEN. Tachovský soud uzavřel rozsáhlý případ gangu kuplířů. ČT24 [online]. 20. 7. 2009 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z:

<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1395869-tachovsky-soud-uzavrel-rozsahly-pripad-gangu-kupliru>

NEUVEDEN. Soud definitivně zastavil stíhání Berdychova gangu v jedné z kauz. Česká televize [online]. 17. 9. 2008 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z:

<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1441262-soud-definitivne-zastavil-stihani-berdychova-gangu-v-jedne-z-kauz>

NEUVEDEN. Berdychově žádosti soud nevyhověl, za mřížemi zůstává. Česká televize [online]. 29. 7. 2014 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z:

<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1024024-berdychove-zadosti-soud-nevyhovel-za-mrizemi-zustava>

NEUVEDEN. Soud propustil z vězení hlavu loupežného gangu Berdycha. Česká televize [online]. 24. 6. 2015 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z:

<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1539298-soud-propustil-z-vezeni-hlavu-loupezneho-gangu-berdycha>

NEUVEDEN. Irský Nejvyšší soud potvrdil vydání členů Berdychova gangu do Česka. Česká televize [online]. 6. 5. 2008 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z:

<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1455449-irsky-nejvyssi-soud-potvrdil-vydani-clenu-berdychova-gangu-do-ceska>

NEUVEDEN. Sledovanost Expozitory: solidní průměr, ale ne trháč. Mediaguru.cz [online]. 22.12.2011 [cit. 2021-6-20]. Dostupné z:

<https://www.mediaguru.cz/clanky/2011/12/sledovanost-expozitory-solidni-prumer-ale-ne-trhak/>

NEUVEDEN. Berdychův gang u soudu: Půta i Šulej se přiznali. Česká televize [online]. 25. 8. 2008 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1444006-berdychuv-gang-u-soudu-puta-i-sulej-se-priznali>

NEUVEDEN. Soud otevřel kauzu pokusů o vraždu podnikatele Ivana Jonáka. Česká televize [online]. 9. 2. 2009 [cit. 2020-10-15]. Dostupné z:

<https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/1421704-soud-otevrel-kauzu-pokusu-o-vrazdu-podnikatele-ivana-jonaka>

NEUVEDEN. V kauze Berdych bylo již pravomocně potrestáno přes 30 lidí. Česká televize [online]. 25. 8. 2008 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z:

<https://ct24.ceskatelevize.cz/archiv/1443955-v-kauze-berdych-bylo-jiz-pravomocne-potrestano-pres-30-lidi>

NOVINKY a ČTK. Berdychův gang: další zatčení i zabavené zbraně. Novinky.cz [online]. 18. 1. 2005 [cit. 2021-01-01]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/berdychuv-gang-dalsi-zatceni-i-zabavene-zbrane-318445>

Petra Nesvačilová. Česko-Slovenská filmová databáze [online]. © 2001-2021 [cit. 2021-5-1]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/tvurce/32909-petra-nesvacilova/>

PFEIFFEROVÁ, Věra a Milan KOPP. Soud odložil rozsudek nad členy Berdychova gangu. iROZHLAS.cz [online]. 16. 11. 2007 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/soud-odlozil-rozsudek-nad-cleny-berdychova-gangu_200711161427_mkopp

PFEIFFEROVÁ, Věra a Pavel SCHRÖTTER. Soud vynesl konečný verdikt za spolčení detektivů s Berdychovým gangem. iROZHLAS.cz [online]. 13. 12. 2007 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/soud-vynesl-konecny-verdikt-za-spolceni-detektivu-s-berdychovym-gangem_200712131052_pschrotter

POKORNÝ, Jakub. Plánovač Berdychova gangu už tři roky uniká policii. IDNES.cz [online]. 23. 6. 2007 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/planovac-berdychova-gangu-uz-tri-roky-unika-policii.A070622_220935_krimi_mia

POKORNÝ, Jakub. Soud nepustil Berdycha z vězení. Neuvěřil, že povede řádný život. iDNES.cz [online]. 29. 6. 2014 [cit. 2020-10-30]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/soud-rozhoduje-o-propusteni-davida-berdycha-z-vezeni.A140729_090629_krimi_jp

POKORNÝ, Jakub. Poslední člen Berdychova gangu míří na svobodu. IDNES.cz [online]. 5. 3. 2014 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/berdych-zada-o-propusteni-z-vezeni.A140304_183724_krimi_jp

RED DOM. Padly první tresty pro Berdychův gang. Aktualne.cz [online]. 19. 10. 2006 [cit. 2021-01-02]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/padly-prvni-tresty-pro-berdychuv-gang/r~i:article:263929/>

REDAKCE KINOBOX. Český lev 2017 představil nominace. Nejvíce jich obdržel Masaryk Julia Ševčíka. Kinobox.cz [online]. 18.1.2017 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://www.kinobox.cz/clanek/12254-cesky-lev-2017-predstavil-nominovane>

RIMSY. Mladá dokumentaristka zpovídala Berdychův gang. Stojí výsledek za to? Moviezone.cz [online]. 2.11.2016 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: <https://film.moviezone.cz/zakon-helena/recenze>

ROČEK, František. Kauza Berka a rozvadovské noční kluby souvisejí. Denik.cz [online]. 10. 6. 2009 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/kauza-berka-a-rozvadovske-nocni-kluby20090610.html

ROČEK, František. Překvapení v kauze rozvadovských nevěstinců. Ustecky.denik.cz [online]. 21. 1. 2010 [cit. 2020-12-31]. Dostupné z: https://ustecky.denik.cz/zlociny-a-soudy/20100121_ro_rozvadovske_nevestince_brdlik.html

SPÁČILOVÁ, Mirka. RECENZE: Pátrala po Berdychově gangu, šlápla na minu a jen žasne. IDNES.cz [online]. 30.10.2016 [cit. 2021-04-06]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/zakon-helena-recenze.A161027_114605_filmvideo_ts

SPÁČILOVÁ, Tereza. GLOSA: Expozitura by se mohla učit od Soukromých pastí, ty jsou skvělé. IDNES.cz [online]. 6.9.2011 [cit. 2021-5-4]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/glosa-expozitura-zklamala-berdychuv-gang-strei-do-kapsy-soukrome-pasti.A110906_112018_televize_tt

TÁBORSKÁ, Marika a OTTO, Pavel. V procesu s tzv. Berdychovým gangem padly první definitivní tresty. iROZHLAS.cz [online]. 14. 6. 2007 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/v-procesu-s-tzv-berdychovym-gangem-padly-prvni-definitivni-tresty_200706141822_mtaborska

TN.cz. EXPOZITURA: KONFLIKT DOBRA A ZLA, který jsme nemuseli vymýšlet, říká Josef Klíma. TN.cz [online]. 5.9.2011 [cit. 2021-6-20]. Dostupné z:

<https://tn.nova.cz/clanek/zpravy/zajimavosti/expozitura-konflikt-dobra-a-zla-ktery-jsme-nemuseli-vymyslet-rika-josef-klima.html>

TREČEK, Čeněk. SPECIÁL: Kdo je kdo v kauze Berdych. IDNES.cz [online]. 15. 1. 2007 [cit. 2020-11-30]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/special-kdo-je-kdo-v-kauze-berdych.A070115_121656_prilohy_cen

TŘEČEK, Čeněk. Žalobce sňal z Berdychova gangu obvinění z vraždy. iDNES.cz [online]. 12. 10. 2006 [cit. 2020-10-25]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/zalobce-snal-z-berdychova-gangu-obvineni-z-vrazdy.A061012_132336_krimi_cen

Wikislovník [online]. © 2004 [cit. 2020-11-27]. Dostupné z:

https://cs.wiktionary.org/wiki/b%C3%ADl%C3%BD_k%C5%AF%C5%88

Záhada hlavolamu. ČSFD [online]. ©2001-2021 [cit. 2021-6-20]. Dostupné z:

<https://www.csfd.cz/film/5293-zahada-hlavolamu/prehled/>

ZVOLÁNEK, Jan a ČTK. Policie udeřila na kuplíře z Rozvadova, zadržela deset lidí. iDNES.cz [online]. 16. 12. 2007 [cit. 2020-11-28]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/policie-uderila-na-kuplire-z-rozvadova-zadrzela-deset-lidi.A071216_132830_krimi_jan

Analyzované články

Novinky.cz

BLAŽEK, Pavel. Obvinění gangsteři v policejních uniformách zpívají jako kanárci. Novinky.cz [online]. 25.11.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/obvineni-gangsteri-v-policejnich-uniformach-zpivaji-jako-kanarci-312650>

BLAŽEK, Pavel. Gang v uniformách policistů bestiálně mučil své oběti. Novinky.cz [online]. 7.11.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/gang-v-uniformach-policistu-bestialne-mucil-sve-obeti-310655>

BLAŽEK, Pavel. Policie nenašla z ukradených 150 miliónů ani bankovku. Novinky.cz

[online]. 4. 1. 2003 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/policie-nenasla-z-ukradenych-150-milionu-ani-bankovku-40121750>

BLAŽEK, Pavel. Berdych s pomocí policistů likvidoval konkurenční gangy. Novinky.cz [online]. 12. 7. 2005 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/berdych-s-pomoci-policistu-likvidoval-konkurencni-gangy-40102812>

BLAŽEK, Pavel. Kauza Berdych: Policie propásla horkou stopu. Novinky.cz [online]. 10.2.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/kauza-berdych-policie-propasla-horkou-stopu-40113125>

BLAŽEK, Pavel. Berdychův gang odposlouchával policii. Novinky.cz [online]. 30.6.2005 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/berdychuv-gang-odposlouchaval-policii-40102385>

BLAŽEK, Pavel. Advokáti obětí Berdychova gangu: Postup žalobce je neobvyklý. Novinky.cz [online]. 15.10.2005 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/advokati-obeti-berdychova-gangu-postup-zalobce-je-neobvykly-40107279>

ČTK. Poslední člen Berdychova gangu je v rukou české policie. Skrýval se 16 let. Novinky.cz [online]. 28.5.2021 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/posledni-clen-berdychova-gangu-je-po-sestnacti-letech-v-rukou-ceske-policie-40361695>

ČTK a NOVINKY. Berdych požádal o propuštění, ve vězení na sobě prý pracoval a polepšil se. Novinky.cz [online]. 10.6.2014 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/berdych-pozadal-o-propusteni-ve-vezeni-na-sobe-pry-pracoval-a-polepsil-se-231485>

KADERÁVKOVÁ, Lenka. Gang unášel a vydíral podnikatele. Novinky.cz [online]. 9.2.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/gang-unasel-a-vydiral-podnikatele-281895>

NOVINKY, ČTK. Únosy podnikatelů prý organizovali elitní policisté. Novinky.cz

[online]. 8.11.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/unosy-podnikatelu-pry-organizovali-ELITNI-policiste-310801>

NOVINKY. Vyděrač Berdych dostal v první ze svých kauz 11 let. Novinky.cz [online]. 16.12.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/vyderac-berdych-dostal-v-prvni-ze-svych-kauz-11-let-315141>

NOVINKY a ČTK. Berdychův gang: další zatčení i zabavené zbraně. Novinky.cz [online]. 16.1.2005 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/berdychuv-gang-dalsi-zatceni-i-zabavene-zbrane-318445>

NOVINKY. Opilci zkopali posádku záchranky. Novinky.cz [online]. 29.3.2003 [cit. 2021-6-13]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/opilci-zkopali-posadku-zachranky-40080777>

NOVINKY a ČTK. V Irsku zatkli dva členy Berdychova gangu. Novinky.cz [online]. 28.5.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/v-irsku-zatkli-dva-cleny-berdychova-gangu-40127446>

NOVINKY a ČTK. Hajna odsouzeného za loupež 154 miliónů zatkli v Karibiku. Novinky.cz [online]. 17.7.2012 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/hajna-odsouzeneho-za-loupez-154-milionu-zatkli-v-karibiku-160832>

NOVINKY. Soud zamítl žádost o propuštění Berdycha z vězení. Novinky.cz [online]. 29.7.2014 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/soud-zamitl-zadost-o-propusteni-berdycha-z-vezeni-236627>

NOVINKY a PRÁVO. Soud propustil Davida Berdycha, šéfa proslulého gangu. Novinky.cz [online]. 24.6.2015 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/soud-propustil-davida-berdycha-sefa-prosluleho-gangu-308853>

VACULÍK, Radim. Člen Berdychova gangu Půta: Měl jsem telecí mozek, teď se chci přiznat. Novinky.cz [online]. 23.8.2008 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/clen-berdychova-gangu-puta-mel-jsem-teleci-mozek->

ted-se-chci-priznat-40205754

VACULÍK, Radim a NOVINKY. Policie: Za loupeží 153 miliónů Citibank stojí berdychovec Půta. Novinky.cz [online]. 21.11.2008 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/krimi/clanek/policie-za-loupezi-153-milionu-citibank-stoji-berdychovec-puta-40213070>

iDNES.cz

BUREŠ, Vítězslav a ČTK. Za loupež 154 milionů nikdo potrestán nebude. Definitivně. IDNES.cz [online]. 9.10.2014 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/praha/zpravy/loupez-stoleti-zustane-definitivne-nepotrestana.A141009_103154_praha-zpravy_bur

ČTK a IDNES.CZ. Půjčil jsem si, vysvětlil obžalovaný z loupeže století své zbohatnutí. IDNES.cz [online]. 21.10.2013 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/antonin-saleta-loupez-stoleti.A131021_165011_krimi_aha

ČTK. Deset let od loupeže 154 milionů začal soud s obviněnými Berdychovci. IDNES.cz [online]. 1.3.2010 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/deset-let-od-loupeze-154-milionu-zacal-soud-s-obvinenymi-berdychovci.A120301_145529_krimi_js

ČTK a IDNES. Před soudem stanul gang únosců. IDNES.cz [online]. 9.2.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/pred-soudem-stanul-gang-unoscu.A040209_160735_krimi_mad

iDNES.cz. Lupiči mají rekordní lup: 150 milionů. IDNES.cz [online]. 17.9.2002 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/lupici-maji-rekordni-lup-150-milionu.A020916_123756_praha_krimi_ton

IDNES.CZ a ČTK. Údajný šéf gangu dostal 11 let za loupež. IDNES.cz [online]. 16.12.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/udajny-sef-gangu-dostal-11-let-za-loupez.A041216_144515_krimi_mad

IDNES.CZ a ČTK. Další člen Berdychova gangu je v cele. IDNES.cz [online]. 15.2.2005 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/dalsi-clen-berdychova-gangu-je-v-cele.A050215_124354_krimi_ton

IDNES.cz [online]. 28.5.2021 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/berdychuv-gang-policie.A210528_180124_domaci_knn

IDNES.CZ. Irové mohou odsunout rozsudek nad Berdychovci. IDNES.cz [online]. 29.8.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/irove-mohou-odsunout-rozsudek-nad-berdychovci.A060829_105236_krimi_pei

POKORNÝ, Jakub, Jaroslav KMENTA a MF DNES. Gang získal vydíráním 46 milionů. IDNES.cz [online]. 9.9.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/gang-ziskal-vydiranim-46-milionu.A040908_221231_krimi_fri

MF DNES, Jaroslav. 'Berdychovi' policisté se účastnili únosů. IDNES.cz [online]. 22.10.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/berdychovi-policiste-se-ucastnili-unosu.A041021_215846_krimi_pol

MF DNES. Začal proces roku, soud s Berdychem. IDNES.cz [online]. 1.2.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/zacal-proces-roku-soud-s-berdychem.A060201_082543_krimi_mr

MF DNES, Jaroslav, Jakub POKORNÝ a Jaroslav KMENTA. Policisté přistiženi na straně zločinců. IDNES.cz [online]. 21.12.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/policiste-pristizeni-na-strane-zlocincu.A041220_223918_domaci_pav

POKORNÝ, Jakub. David Berdych: Třetinu lupy jsme dávali policistům. IDNES.cz [online]. 13.6.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/david-berdych-tretinu-lupy-jsme-davali-policistum.A060612_175255_krimi_ton

VENTURA, Tomáš. Irská policie zatkla dva členy Berdychova gangu. IDNES.cz [online].

26.8.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/irska-policie-zatkla-dva-cleny-berdychova-gangu.A060826_192409_krimi_ven

POKORNÝ, Jakub. Stopa české „loupeže století“ vede do Irska. IDNES.cz [online]. 21.9.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/stopa-ceske-loupeze-stoleti-vede-do-irska.A060920_232547_krimi_ad

POKORNÝ, Jakub. V irské vazbě je mi líp, tvrdí podezřelý z loupeže 150 milionů. IDNES.cz [online]. 26.4.2008 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/v-irske-vazbe-je-mi-lip-tvrdi-podezrely-z-loupeze-150-milionu.A080425_214912_zahranicni_mia

KLANG, Mikuláš. Půta a Hajn loupež století nespáchali, změnil soud názor. IDNES.cz [online]. 31.5.2013 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/loupez-stoleti-osvobozujici-rozsudek.A130531_120108_krimi_klm

KOTALÍK, Jakub, PÁNEK, Jiří a ČTK. Patnáct let od loupeže století: 154 milionů zmizelo, lupiči unikli. IDNES.cz [online]. 16.9.2017 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/vyroci-15-let-loupez-v-dejvicich.A170915_123518_krimi_jkk

TŘEČEK, Čeněk. SPECIÁL: Kdo je kdo v kauze Berdych. IDNES.cz [online]. 15.1.2007 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/special-kdo-je-kdo-v-kauze-berdych.A070115_121656_prilohy_cen

TOLAR, Ondřej. Opilci zaútočili na posádku sanitky. IDNES.cz [online]. 29.4.2003 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/opilci-zautocili-na-posadku-sanitky.A030429_092058_praha_ton

POKORNÝ, Jakub. Poslední člen Berdychova gangu míří na svobodu. IDNES.cz [online]. 5.3.2014 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/berdych-zada-o-propusteni-z-vezeni.A140304_183724_krimi_jp

POKORNÝ, Jakub. Soud nepustil Berdycha z vězení. Neuvěřil, že povede řádný život. IDNES.cz [online]. 29.7.2014 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/soud-rozhoduje-o-propusteni-davida-berdycha-z-vezeni.A140729_090629_krimi_jp

POKORNÝ, Jakub. Propuštění z vězení závisí na posudku dozorců. Někdy stačí jen zaspat. IDNES.cz [online]. 29.7.2014 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/pri-predcasnem-propousteni-zalezi-na-soudci-rikaji-advokati.A140729_172012_krimi_jp

KUBIŠTOVÁ, Pavla. Našel jste zahozené srdce, řekl soudce a po 11 letech pustil Berdycha. IDNES.cz [online]. 24.6.2015 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/berdych-zada-o-propousteni.A150623_171634_domaci_pku

VLACHOS, Rémy a REŽŇÁKOVÁ, Lada. V USA dopadli posledního z Berdychova gangu. Používal desítky falešných jmen. IDNES.cz [online]. 30.4.2020 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/berdych-gang-posledni-clen-nedopadeny-seattle-usa.A200430_112022_domaci_remy

NOVOTNÁ, Karolína. Poslední člen Berdychova gangu je v Česku. Dopadli ho v USA před rokem. IDNES.cz [online]. 28.5.2021 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/berdychuv-gang-policie.A210528_180124_domaci_knn

Blesk.cz

BLESK. Za napadení záchranáře podmínku. Blesk.cz [online]. 12.5.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/46694/za-napadeni-zachranare-podminku.html>

ČERNOHORSKÝ, Jiří. Berdych jde do basy a směje se! Blesk.cz [online]. 19.10.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/55078/berdych-jde-do-basy-a-smeje-se.html>

ČTK. Proces s gangem kolem Berdycha je ostře sledován. Blesk.cz [online]. 1.2.2006 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z:

<https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/40875/proces-s-gangem-kolem-berdycha-je-ostre-sledovan.html>

ČTK. Irové zatkli dva údajné "berdychovce." Blesk.cz [online]. 26.8.2006 [cit. 2021-6-12].

Dostupné z:

<https://www.blesk.cz/clanek/radce-penize/52426/irove-zatkli-dva-udajne-berdychovce.html>

NEUVEDEN. Ukradli 100 miliónů korun! Blesk.cz [online]. 17.9.2002 [cit. 2021-6-12].

Dostupné z:

<https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/11536/ukradli-100-milionu-korun.html>

NEUVEDEN. Tito muži ukradli 150 miliónů. Blesk.cz [online]. 19.9.2002 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/11583/tito-muzi-ukradli-150-milionu.html>

NEUVEDEN. Vůdce nejznámějšího gangu v Česku promluvil o kariéře zločince: K únosům se musíte propracovat. Blesk.cz [online]. 28.9.2016 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/421057/vudce-nejznamejsiho-gangu-v-cesku-promluvil-o-kariere-zlocince-k-unosum-se-musite-propracovat.html>

NEUVEDEN. Vůdce nejznámějšího českého gangu vydělával 200 tisíc měsíčně: Dnes háže lopatou. Blesk.cz [online]. 29.9.2016 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/421074/vudce-nejznamejsiho-ceskeho-gangu-vydelaval-200-tisic-mesicne-dnes-haze-lopatou.html>

SOBOTKOVÁ, Alena. Dva policejní šéfové zatčeni. Blesk.cz [online]. 19.12.2004 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/28058/dva-policejni-sefove-zatceni.html>

INTERNAL. Loupež století: Policie obvinila členy Berdychova gangu. Blesk.cz [online]. 20.9.2010 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-krimi/142531/loupez-stoleti-policie-obvinila-cleny-berdychova-gangu.html>

TONÍČEK, Tomáš. Gangster Berdych zase přišel o svobodu: Oženil se s dívkou, která na něj čekala 11 let! Blesk.cz [online]. 3.10.2015 [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/346806/gangster-berdych-zase-prisel-o-svobodu-ozenil-se-s-divkou-ktera-na-nej-cekala-11-let.html>

Analyzované díly zpravodajského pořadu Události

Nejvyšší soud zamítl dovolání Davida Berdycha. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 7.8.2009.

Pražský městský soud řešil další kauzu kolem Berdychova gangu. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 15.1.2010.

Berdychův gang: Už 40 obviněných. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 18.1.2005.

Začal proces roku. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 1.2.2006.

Berdych vypovídal před soudem. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 2.2.2006.

Berdych. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 15.1.2007.

Rozsudek – Berdychův gang. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 14.6.2007.

Odsouzení za spolčení s gangem Berdycha. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 13.12.2007.

Případ Berdychova gangu se chýlí ke konci. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 8.10.2008.

David Berdych zůstává ve vězení. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 29.7.2014.

Propuštění Davida Berdycha. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 24.6.2015.

Zadržený muž z Berdychova gangu. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 30.4.2020.

Berdychův gang. In: Události [zpravodajský pořad]. ČT 1, 28.5.2021.

Audiovizuální díla

Expozitura [televizní seriál]. Režie Petr Kotek a Ivan Pokorný. Česká republika, 2011.

Zákon Helena [dokumentární film]. Režie Petra Nesvačilová. Česká republika, 2016.

Teze bakalářské práce

MJ. 16.9.20

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce									
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:									
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Martina Robotková	Razítko podatelny: <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;"> Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd </td> </tr> <tr> <td>Došlo dne:</td> <td style="text-align: center;">- 1 -09- 2020 -1-</td> </tr> <tr> <td>Čj:</td> <td style="text-align: center;">65 Příloh.</td> </tr> <tr> <td>Přiděleno:</td> <td></td> </tr> </table>	Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd		Došlo dne:	- 1 -09- 2020 -1-	Čj:	65 Příloh.	Přiděleno:	
Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd									
Došlo dne:		- 1 -09- 2020 -1-							
Čj:		65 Příloh.							
Přiděleno:									
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2018/2019									
E-mail diplomantky/diplomanta: martina.robotkova@seznam.cz									
Studijní obor/forma studia: Mediální studia/kombinované									
Název práce v češtině: Kauza Berdych v českém filmu: od reality a novinových/TV zpráv k filmovému zpracování, až po filmové recenze									
Název práce v angličtině: Berdych's Case in Czech Film: From Reality and Newspaper/TV News to Film and Film Reviews									
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013): (diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezi) LS 2020/2021									
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Bakalářská práce se zaměří na kriminální činnost Berdychova gangu, který působil v ČR od poloviny 90. let do roku 2004, a jeho hlavní aktéry. První část práce bude věnována průběhu vyšetřování Odborem pro boj s organizovaným zločinem, kde pracovali mimo jiné detektivové, kteří zločiny páchané gangem v průběhu let kryli, ale i Helena Kahnová a Tomáš Gregor, kterým se podařilo praktiky gangu v roce 2004 odhalit. Následně práce shrne, jak referovali o událostech vybraná česká média. Druhá část práce bude věnována dokumentárnímu filmu <i>Zákon Helena</i> a televiznímu seriálu <i>Expozitura</i> natočených na motivy kauzy. Cílem bude podat ucelený obraz o tom, jak vůbec vzniká dramatické dílo na motivy skutečných událostí a dokumentární film, zanalyzovat vybraná díla a zjistit, do jaké míry se tvůrci odklonili od skutečných reálií. Nakonec bude rozebráno, jak přijali filmové a televizní zpracování kritici a široká veřejnost.									
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):									
1. Úvod – představení práce a jejich cílů									
2. Kauza Berdych									
2.1 Kriminální činnost Berdychova gangu 2.2 Osoba Davida Berdycha 2.3 Další aktéři v kauze Berdych 2.4 Průběh vyšetřování a odsouzení členů Berdychova gangu 2.5 Organizovaný zločin v ČR									
3. Mediální obraz událostí spjatých s kauzou Berdych – mediální reflexe událostí z vybraných českých periodik a televizních zpráv									
4. Zpracování kauzy ve filmu <i>Zákon Helena</i> a seriálu <i>Expozitura</i>									
4.1 Dramaturgie dokumentárního filmu 4.2 Analýza dokumentárního filmu <i>Zákon Helena</i> 4.3 Filmová a televizní dramaturgie 4.4 Analýza televizního seriálu <i>Expozitura</i> 4.5 Komparace televizního zpracování a reálných událostí									
5. Recenze a kritika filmu <i>Zákon Helena</i> a seriálu <i>Expozitura</i>									
5.1 Recenze a kritika dokumentárního filmu <i>Zákon Helena</i> 5.2 Recenze a kritika televizního seriálu <i>Expozitura</i>									
6. Závěr – shrnutí práce a získaných poznatků									

Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy):   • Tištěné zprávy z období let 1995–2004 především z deníků Mladá Fronta DNES, Právo a Blesk   • Televizní zprávy z období let 1995–2004 především z České televize   • Filmové recenze a kritiky z českých novin a odborných periodik   • Dokumentární film <i>Zákon Helena</i> z roku 2016   • Televizní seriál <i>Expozitura</i> (2011–2016)
Postup (technika) při zpracování materiálu: Obsahová a komparativní analýza
Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):   • BORDWELL, David a THOMPSON, Kristin. <i>Umění filmu: úvod do studia formy a stylu</i>. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění, 2011. 639 s. ISBN 978-80-7331-217-6. Kniha poprvé vyšla v roce 1979 a dokáže oslovit širokou čtenářskou obec svým jasným, přehledným a systematickým výkladem fenoménu filmu. Kniha je doplněna množstvím obrazového materiálu, na němž je probíraná látka názorně předvedena. Čtenáři se nabízí jedinečná možnost porozumět základním tvůrčím filmovým kategoriím, jako jsou kamera, střih, zvuk apod., rozkrýt způsoby vyprávění příběhů, pochopit způsob fungování filmových žánrů atd.   • FIELD, Syd. <i>Jak napsat dobrý scénář: základy scenáristiky</i>. Vyd. 1. Praha: Rybka, 2007. 277 s. ISBN 978-80-87067-65-9. Fieldova kniha, nazývaná biblií scenáristů, je považována za základní knihu o psaní scénářů: klasické dílo, které se dočkalo čtyřiceti vydání a bylo přeloženo do třidvaceti jazyků, formuluje základní pravidla pro výstavbu scénáře, ať už se týkají dramatické stavby, vytváření postavy, filmového obrazu či dynamiky filmové sekvence.   • GAUTHIER, Guy. <i>Dokumentární film, jiná kinematografie</i>. 1. vyd. V Praze: Akademie múzických umění, 2004. 507 s. ISBN 80-7331-023-6. Kniha francouzského historika filmu a dlouholetého univerzitního pedagoga je současně historickou i teoretickou prací věnovanou dokumentárnímu filmu. Dějiny zde nejsou odtrženy od teoretického průzkumu, který zpětně, v prolínání s konkrétním materiálem, dovoluje analytičtější výklad, a to jak v rozkrývání jednotlivých děl, tak v pojetí celého obrazu utvářeného dějepisu.   • KOKEŠ, Radomír D. <i>Rozbor filmu</i>. 1. vyd. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, 2015. 264 stran. Opera Universitatis Masarykianae Brunensis. Facultas philosophica = Spisy Masarykovy univerzity v Brně. Filozofická fakulta; číslo 430. ISBN 978-80-210-7756-0. Tato kniha vychází z předpokladu, že schopnost porozumět filmové výstavbě zásadně posiluje i každodenní diváckou zkušenost. Názornost výkladu posilují stovky konkrétních příkladů i řada zevrubnějších rozborů známých i méně známých filmových děl. Díky srozumitelnosti a zároveň komplexnosti je kniha určena širokému okruhu čtenářů: od milovníků kinematografie přes začínající filmaře až k uchazečům o studium uměnovědných oborů a filmových studií.   • KROUPA, Janek a ČECH, Zdeněk. <i>Zločin jako profese: pravda o velkém spiknutí: od Davida Berdycha přes podivné důstojníky policie až k Františku Mrázkovi</i>. 2. vyd. Praha: Daranus, 2011. ISBN 978-80-87423-26-4. Publikace navazuje na televizní reportáže věnované únosům, loupežím, praní špinavých peněz a podobným kriminálním činům. Autor jednotlivé aféry nahlíží ve společenských souvislostech a odhaluje organizovanou spolupráci zločinců a policistů. Kroupa odvážně odhaluje skutečné postavy českého podsvětí a popisuje, jakým způsobem probíhaly jeho osobní kontakty se zločinci a jejich praktikami.   • NICHOLS, Bill. <i>Úvod do dokumentárního filmu</i>. 1. vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2010. 316 s. ISBN 978-80-7331-181-0. Klíčová kniha teorie dokumentárního filmu. Je sestavena na základě odpovědí na osm otázek, například – jak se dokumentární filmy liší od ostatních druhů filmu a jaké žánry dokumentu známe. Definuje základní pojmy a zároveň zavádí jednoznačné kategorie, které pomáhají v orientaci různorodé dokumentární kinematografie. Autor zároveň uvádí vlastní koncepci šesti modů dokumentárního filmu.

Kniha se na akademické půdě stala jednou ze základních teoretických koncepcí dokumentárního filmu.

- NOVOTNÝ, David Jan. *Budování příběhu, aneb, Demiurgie versus dramaturgie*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2007. 234 s. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 978-80-246-1306-2. Učební text pro studenty žurnalistiky, literární vědy, scenáristiky, divadelní kritiky a pro všechny, kteří chtějí umět uchopit historickou událost, skutečný či vymyšlený příběh a na jeho základě napsat literární dílo. Autor čerpá z přednášek o filmové dramaturgii, které zazněly na FAMU počátkem 90. let 20. století.
- TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 191 s. ISBN 80-7367-096-8. V současnosti je zpravodajství považováno nejen za svébytný typ novinářské práce, ale i za specifický mediální žánr. Kromě funkce informační udržuje kontinuitu existence společnosti, vytváří společenský konsenzus, pojímá konkrétní události v souvislostech a formuje společné identity. Na základě tohoto ideového východiska Trampota přistupuje k analýze jednotlivých aspektů zpravodajské činnosti. Věnuje se rovněž klasickým konceptům mediálních studií a stavu českého mediálního zpravodajství.
- TRAMPOTA, Tomáš a VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. *Metody výzkumu médií*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 293 s. ISBN 978-80-7367-683-4.

Cílem knihy je seznámit čtenáře s metodami užívanými při výzkumu médií. Svou koncepcí kniha obsahuje jak zásady komerčního výzkumu médií (výzkum sledovanosti, měření efektivity reklamy), tak i akademického (výzkum mediálních organizací, analýza reprezentace, interpretace textu). Jednotlivé metodické postupy jsou rozebrány na praktických příkladech z českých médií.

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)
K tématu dosud nebyly obhájeny žádné bakalářské, magisterské ani doktorské práce.

Datum / Podpis studenta/ky 1. 9. 2020

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

1. 9. 2020

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga **Datum / Podpis pedagožky/pedagoga**

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO OBORU.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Významní aktéři v kauze Berdych (obrázek)

Příloha č. 2: Protagonisté dokumentárního filmu *Zákon Helena* (obrázek)

Příloha č. 3: Protagonisté televizního seriálu *Expozitura* (obrázek)

Příloha č.1: Významní aktéři v kauze Berdych (obrázek)

Obrázek č.1: David Berdych před jeho pobytem ve vězení. Foto ČTK.²⁹⁸

Obrázek č. 2: David Berdych opouštějící po 11 letech vězení. Foto ČTK.²⁹⁹

---

²⁹⁸ ČTK. David Berdych [foto]. Praha, 2006. In: iDNES.cz [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/david-berdych-tretinu-lupu-jsme-davali-policistum.A060612_175255_krimi_ton

²⁹⁹ ČTK. David Berdych opouští vězení [foto]. Praha, 2015. In: Aktualne.cz [online]. [cit. 2021-6-12]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/zacinal-jako-vyhazovac-u-jonaka-ted-je-berdych-na-svobode/r~7922cc0c1a7111e5a43f002590604f2e/>

Obrázek č. 3: Majitel Discolandu Sylvie Ivan Jonák sehrál důležitou roli v kauze Berdych.

Foto Jaroslav Benda.³⁰⁰

Obrázek č. 4: Berdychovci Tomáš Půta (vlevo) a Maroš Šulej (vpravo), kteří dle policie spáchali v roce 2002 tzv. loupež století. Foto Milan Malíček³⁰¹, Ondřej Besperát³⁰².

³⁰⁰ BENDA, Jaroslav. Ivan Jonák [foto]. Praha, 2006. In: ahaonline.cz [online]. [cit. 2021-6-12] Dostupné z: <https://www.ahaonline.cz/clanek/zhave-drby/7685/mafian-ivan-jonak-uprimna-zpoved-z-vezeni.html>

³⁰¹ MALÍČEK, Milan. Tomáš Půta v ruzyňské věznici [foto]. Praha, 2008. In: Novinky.cz [online]. [cit. 2021-6-12] Dostupné z: <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/svedek-v-procesu-s-berdychovci-utekl-z- hranice-40207233>

³⁰² BESPÉRÁT, Ondřej. Maroš Šulej [foto]. Praha, 2008. In: Aktualne.cz [online]. [cit. 2021-6-12] Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/dalsi-clen-berdychova-gangu-podezrely-z-loupeze- stoleti/r~i:article:624720/>

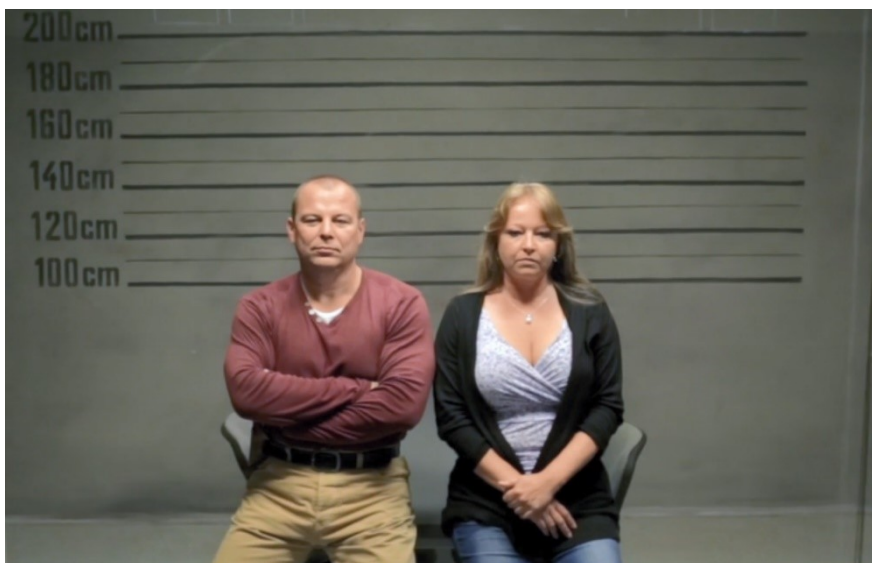

Obrázek č. 5: Zakladatel Policie s.r.o. elitní detektiv Josef Opava z Odboru pro boj s organizovaným zločinem. Foto Michal Sváček.³⁰³

---

³⁰³ SVÁČEK, Michal. Josef Opava [foto]. Praha, 2007. In: iDNES [online]. [cit. 2021-6-12] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/cerna-kronika/berdychuv-gang-si-na-vysledek-odvolani-pocka.A071116_104244_krimi_cen

Příloha č.2: Protagonisté dokumentárního filmu *Zákon Helena* (obrázek)

Obrázek č. 1: Policisté Helena Kahnová a Tomáš Gregor v dokumentu *Zákon Helena*.³⁰⁴

Obrázek č. 2: Oldřich Doležal alias Zelinář Olí v dokumentu *Zákon Helena*.³⁰⁵

---

³⁰⁴ *Zákon Helena* [dokumentární film]. Režie Petra Nesvačilová. Česká republika, 2016.

³⁰⁵ *Ibid.*

Obrázek č. 3: Samopalník Tony zvaný Mučitel (vlevo zmiňované tetování vlka, vpravo slova básně *Žalm 23*) v dokumentu *Zákon Helena*.³⁰⁶

Obrázek č. 4: Karatista Kája z Chebu v dokumentu *Zákon Helena*.³⁰⁷

---

³⁰⁶ Ibid.

³⁰⁷ Ibid.

Obrázek č. 5: Policistka Helena Kahnová a hlava gangu David Berdych našli společnou řeč, i když kdysi stáli na opačné straně barikády.³⁰⁸

---

³⁰⁸ Ibid.

Příloha č.3: Protagonisté televizního seriálu *Expozitura* (obrázek)

Obrázek č. 1: Hana Vagnerová jako Tereza Hodačová v seriálu *Expozitura*.³⁰⁹

Obrázek č. 2: Robert Jaškóv jako Dan Chládek v seriálu *Expozitura*.³¹⁰

---

³⁰⁹ *Expozitura* [televizní seriál]. Režie Petr Kotek a Ivan Pokorný. Česká republika, 2011.

³¹⁰ *Ibid.*

Obrázek č. 3: Martin Sitta jako Drobeček v seriálu *Expozitura*.³¹¹

Obrázek č. 4: vlevo Jan Dolanský jako Ota Kofčín, vpravo Pavel Zedníček jako Vladimír Orava v seriálu *Expozitura*.³¹²

---

³¹¹ Ibid.

³¹² Ibid.

Obrázek č.5: Jan Novotný jako Jaroslav Brousil v seriálu *Expozitura*.³¹³

Obrázek č. 6: David Prachař jako Arnold Mrázek v seriálu *Expozitura*.³¹⁴

---

³¹³ Ibid.

³¹⁴ Ibid.